

SALA
LECTURA

flacăra

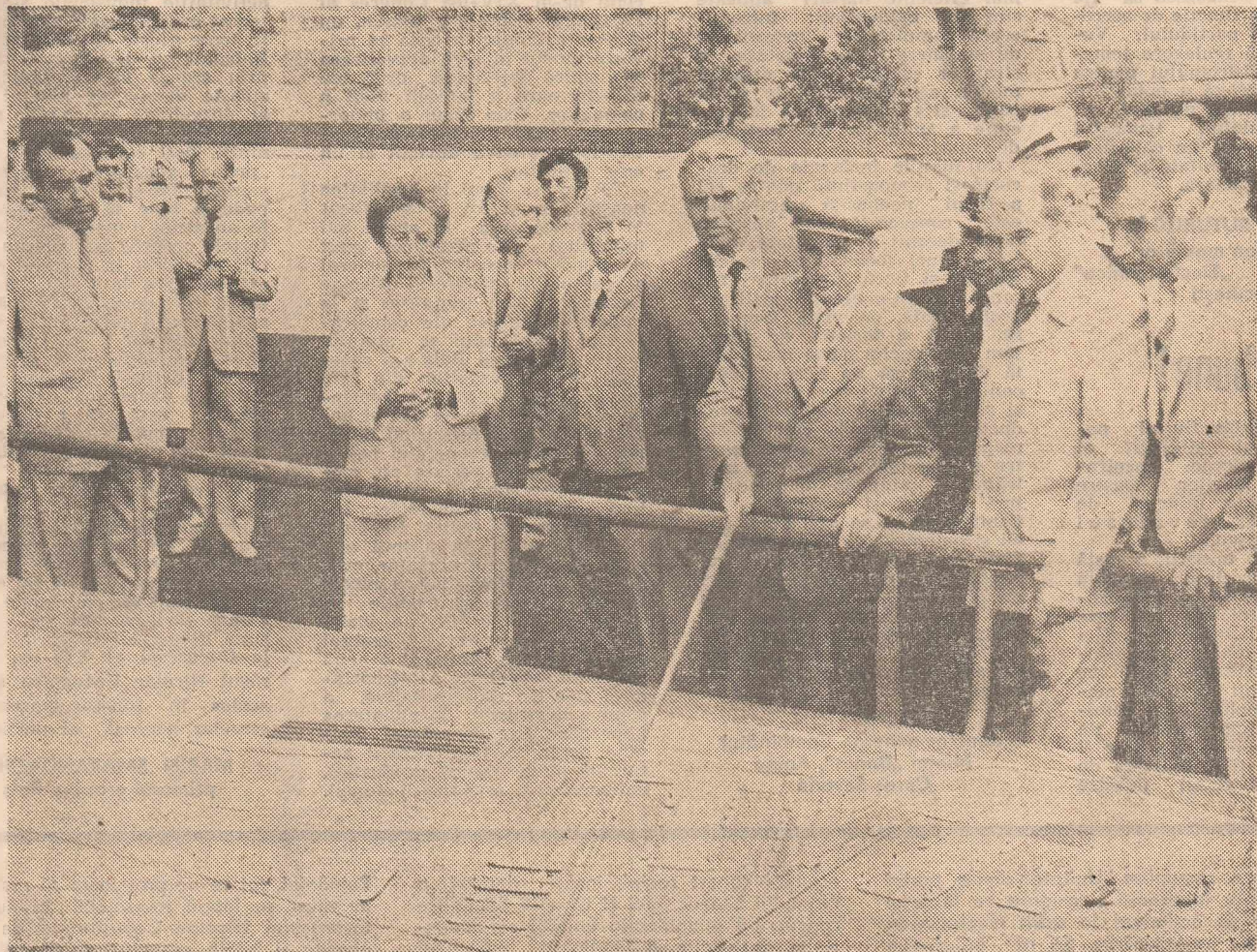
Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

anul XXXVIII
30 1779
VINERI
28 iulie
1989

Din strălucita
experiență
a 24 de ani
de glorioasă ctitorire

„Să întărim continuu legăturile cu întregul popor pentru că numai în unitatea indisolubilă dintre partid și popor avem garanția îndeplinirii programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, a înaintării spre comunism!”

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU din nou în mijlocul oamenilor muncii constănțeni

Cu gândul la viitorul României, la continua ei înflorire

Comentariu în pagina 3

UNIȚI LUCRÎND PENTRU VIITOR

Expresie nemijlocită a puterii poporului român de a crea, de a construi, de a-și afirma, prin fapte, milenara sa vocație a muncii, o vocație căreia numai anii socialismului i-au oferit șansa istorică a deplinei consacării, imaginea României de azi este ea însăși cea mai convingătoare probă, la scara istoriei, a imensei forțe a națiunii noastre. Sintem o națiune puternică, am fost în stare, în numai câteva decenii, să realizăm un adevărat salt istoric, să anulăm consecințele unor întârzieri în dezvoltarea social-economică, acumulate în veacuri, să făurim o economie puternică, aptă să ne propulseze între țările dezvoltate ale lumii, să realizăm o civilizație superioară, întemeiată pe o uriașă construcție socială, pe o revoluționare profundă a tuturor resorturilor vieții și ale muncii noastre, astfel încât, exprimând însăși esența modului nostru de a fi, socialismul să se identifice pe deplin cu destinul nostru contemporan, evoluția organică a societății românești reprezentând un progres continuu și complex către zărilor orinduirii comuniste. Această imensă forță căreia i se datorează cetezanța, energia, dăruirea, hotărîrea cu care ne făurim prezentul și știm să proiectăm viitorul comunist al patriei este forța unui popor întreg, energia sa concentrată de o voință comună de nezdruccinat, este

(Continuare în pag. 2)

C. DUMITRU ■

Un județ cu o dezvoltare spectaculoasă — Ialomița (pag. 6-7)

Voința partidului, voința întregului popor: LA AL XIV-LEA CONGRES, CEAUȘESCU REALES!

Învățăm continuu, muncim mai bine

Pentru fiecare dintre cei ce muncim aici, la Întreprinderea „Electrotehnica” din București, această mare cetate a industriei moderne, cei 24 de ani, de când tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales în funcția supremă de secretar general al partidului, au constituit, ca de altfel pentru întregul popor, o epocă de adinci și semnificative prefaceri. Astfel, în acest timp, „Electrotehnica” a devenit una din rețelele electronicii industriale de putere din România socialistă. Drumul n-a fost ușor, a fost nevoie de eforturi deosebite, pentru ca această importantă schimbare să se facă „din mers”. Primul lucru pe care a trebuit să-l înțelegem a fost acela că era nevoie de o pregătire profesională superioară, pentru a face față unei perfecționate tehnici de vîrf.

Majoritatea am devenit electrotehniști. A fost nevoie apoi să ne recalificăm, să urmărim cursuri intensive de pregătire, să învățăm, practic, o meserie nouă: cea de electronist. Sintem acum un colectiv puternic. Totuși, perfecționarea continuă a pregătirii profesionale a rămas pentru noi principala preocupare.

Iată, eu lucrez, în calitate de electrician montator, în secția de „Automatizări”, una din primele înființate în momentul în care s-a hotărît orientarea producției întreprinderii către electronica industrială de putere. De curind, am absolvit și școala de maiștri. Mulți dintre cole-

gii mei urmează acum cursurile serale ale liceului; alții sînt studenți. Practic, fiecare dintre noi sintem cuprinși într-o formă de perfecționare a pregătirii profesionale. Știm că numai astfel vom putea onora sarcinile ce ne revin, angajamentul de a realiza permanent produse noi, cu performanțe superioare, la nivel mondial, chiar peste acest nivel.

Cu aceste gânduri și hotărîri întîmpinăm cele două mari evenimente ale anului 1989 — aniversarea a 45 de ani de la revoluția socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 și Congresul al XIV-lea al partidului.

Iată de ce, alături de întregul popor, eu și colegii mei, oameni ai muncii de la întreprinderea bucureșteană „Electrotehnica”, ne exprimăm adevărată fîrbină la propunerea ca la apropiatul Forum al comuniștilor tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales în înalta funcție de secretar general al partidului. Vedem în această realegere temeiul continuării drumului pentru care țara întreagă a optat în urmă cu 24 de ani de cînd, în fruntea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne călăuzeste drumul cu fermitate și clarviziune revoluționară.

ȘTEFAN BUTURUGĂ
electrician montator
Întreprinderea „Electrotehnica”
București

Țării, tot mai mult cărbune!

Asemenea întregii națiuni române și noi, oamenii muncii din Combinatul Minier „Banat” Anina, cu inimile încărcate de priosul dragostei și recunoștinței, cu sentimente de aleasă prețuire față de rolul esențial și contribuția determinantă pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii, le aduce la elaborarea și înfăptuirea întregii politici interne și externe a partidului și statului nostru, am luat cunoștință și susținem cu toată ființa noastră Hotărîrea Plenei C.C. al P.C.R. cu privire la realegerea în înalta funcție de secretar general, la cel de al XIV-lea Congres al partidului,

a celui mai iubit fiu al poporului, cititorul strălucit al României moderne, inspirația tuturor marilor noastre victorii socialiste, minerul de onoare al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Pentru noi, minerii, această realegere reprezintă chezașia realizării cu succes a Programului partidului de edificare pe pămîntul României a celei mai drepte și mai umane orînduri — comunismul, fiind pe deplin conștienți că toate marile realizări obținute în luminosul arc de timp deschis de Congresul al IX-lea nu s-ar fi putut înfăptui fără unitatea de nezdruccinat a clasei noastre

muncitoare, fără un partid unic, puternic — Partidul Comunist Român, și fără un înțelept, vizionar și clarvăzător conducător cum este secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În bilanțul de rodnice înfăptuiri pe care oamenii muncii din județul Caraș-Severin le raportează la sfîrșitul primului semestru al acestui an hotărîtor al cincinalului, la loc de frunte se situează și realizările colectivelor muncitorești ale Combinatului minier „Banat” Anina. Valorificînd din plin baza tehnico-materială și condițiile disponibile, amplificînd strădanile fiecărui miner în marele efort de a da țării cît mai mult cărbune, am reușit să livrăm suplimentar, pe primele șase luni ale anului, peste 134 000 tone huiă netă și 10 000 tone lignit.

O atenție deosebită am acordat și în acest an materializării măsurilor cuprinse în programul de perfecționare a organizării și modernizării procesului de producție. Între cele mai eficiente măsuri aplicate sînt de evidențiat: introducerea complexelor mecanizate de susținere și exploatare a stratelor subțiri și cu grosime medie, a combinelor de săpat galerii și a tehnologiilor de execuție a suitorilor cu instalații de forat.

Cu inimile încărcate de dragoste și recunoștință pentru cel a cărui neobosită activitate este consacrată, de aproape două decenii și jumătate, edificării unei societăți ce conferă tuturor și fiecăruia dintre noi sanse excepționale de realizare profesională, de viață frumoasă, liberă și fericită, ne angajăm să muncim cu și mai multă dăruire, să ne perfecționăm continuu activitatea productivă și să sporim tot mai mult producția de cărbune. Este acesta răspunsul nostru de fapte pentru minunatele condiții în care trăim și muncim în această țară a păcii și omeniei. În fruntea căreia se află omul păcii și omeniei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în fața căruia ne angajăm să nu preocupăm nici un efort pentru traducerea în viață a istoricelor obiective prefigurate de Proiectul Programului-Directivă și Tezele pentru Congresul al XIV-lea al partidului.

VĂCARU ION
director general, Combinatul
Minier „Banat”, Anina
Caraș-Severin

Suprema certitudine

Orașul Balș este astăzi un puternic centru industrial. Aici, într-una din localitățile „unde nu se întîmplă nimic”, un tîrgușor legat, ca activitate economică, de cîteva zeci de meșteșugari și de negoțul purtat cu roadele muncii țărănilor din satele împrejmuitoare, anii socialismului, anii Epocii Nicolae Ceaușescu, îndeosebi, au produs unul dintre acele miracole care, însumate, alcătuiesc marele miracol al înfloririi întregii României. Dacă în anii de după Congresul al IX-lea producția industrială a țării noastre a sporit într-un ritm extraordinar, această însemnă a toate centrelor industriale tradiționale s-au dezvoltat foarte mult și, totodată, că multe localități și-au descoperit și afirmat în acești ani o puternică vocație industrială. Între aceste localități, adevărate „pete albe” pe harta industrială a țării de acum cîteva decenii, Balșul reprezintă acum, în anul celui de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român, un grăitor exemplu în ceea ce privește modul în care dezvoltarea economică determină profunda transformare a întregii vieți a oamenilor. Căci fiind o importantă cetate a industriei noastre, localitatea a devenit și un oraș înfloritor.

Tot ce s-a făcut în localitatea noastră, ca și tot ce s-a făcut în întreaga țară în acești ani tumultuoși, este nemijlocit legat de numele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Din inițiativa și la indicațiile directe ale conducătorului partidului și statului nostru, în orașul Balș s-a construit și s-a dezvoltat, din 1970 încolo, cea mai mare întreprindere producătoare de osii și boghiuri din țară. Asigurînd întregul necesar al economiei naționale, ale cărei cerințe au sporit și ele în consens cu ansamblul dezvoltării economice, întreprinderea de Osii și Boghiuri Balș a devenit, în ultimii ani, și un important exportator, produsele sale pătrunzînd cu succes în țări cu serioasă tradiție în materie. Practic, fiecare vizită de lucru a secretarului general al partidului a însemnat o nouă etapă de dezvoltare a întreprinderii noastre reprezentative, a condus nemijlocit la adoptarea unor complexe de măsuri privind perfecționarea întregii activități, modernizarea producției, îmbunătățirea organizării muncii.

Acum, cînd ne aflăm, practic, în procesul de finalizare a celei de a doua etape de modernizare a I.O.B., cînd sarcinile stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu constituie pentru toți comuniștii, pentru fiecare om al muncii din întreprindere, un mobilizator îndemn în muncă, sintem în măsură să afirmăm hotărîrea noastră de a întîmpla marea sărbătoare de la 23 August, Congresul al XIV-lea al P.C.R. cu rezultate care să confirme încrederea pe care secretarul general al partidului ne-a acordat-o. Economia Balșului este complexă, ea cuprinde o adevărată platformă industrială din care mai fac parte Întreprinderea „Jiul”, destinată produselor de uz casnic, și Întreprinderea pentru mecanizarea agriculturii, o bogată rețea a unităților cu profil de industrie mică și prestări servicii, precum și o cooperativă agricolă puternică în care activitățile industriale s-au integrat organic celor tradiționale. În toate aceste domenii, oamenii Balșului au demonstrat că pot, prin munca lor, să obțină rezultate demne de nivelul înalt al dezvoltării economiei naționale. Deși foarte tineri cei mai mulți, deși cei mai mulți fiind „prima generație industrială”, oamenii Balșului au învățat repede și bine să facă industrie. Ei au acum o mare încredere în forțele proprii, așa cum au o totală încredere în partidul comuniștilor care le-a dat această șansă a adevărat istorică, în conducătorul încercat al partidului căruia i se datorează imensa mobilizare a energiilor întregii națiuni. Suprema certitudine a oamenilor acestor meleaguri este cea a întregului nostru popor — aceea că, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul neînfricat al destinelor naționale, România se va dezvoltă continuu spre zările societății comuniste. Iată de ce, reunindu-și dorințele cele mai profunde cu voința întregii țări, ei își exprimă cea mai vie satisfacție, adevăruna deplină față de hotărîrea Plenei C.C. al P.C.R. ca la Congresul al XIV-lea tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales în funcția supremă de secretar general al partidului.

MARIN SMARANDACHE
primarul orașului Balș

(Urmare din pag. 1)

Însăși unitatea întregului popor în acțiune. „Unirea face putere” — au crezut și au spus-o răspicat dintotdeauna strămoșii noștri. Conștiința unității, a celei naționale în primul rînd, dorința unirii energiilor întregului popor pentru ca viața tuturor să fie mai bună sînt date structurale ale psihologiei poporului român. Promovînd o fundamentală unitate de voință și acțiune numai socialismul a răspuns acestei vocații, îndeosebi în anii de după Congresul al IX-lea cînd, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, exponentul cel mai fidel al aspirațiilor și intereselor dintotdeauna ale poporului român, al idealului fîuririi comunismului pe pămîntul românesc, Partidul Comunist Român s-a identificat pe deplin cu idealurile întregului popor, devenind, prin gîndire și acțiune revoluționară, prin vorbă și faptă, însuși centrul vital al națiunii noastre. Această mare cucerire a Epocii Nicolae Ceaușescu — realizarea unei puternice unități a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general — a făcut și face posibilă dinamizarea energiilor tuturor oamenilor muncii, adică tocmai marea forță a societății noastre.

Recent, în Cuvîntarea rostită în fața delegației organizației de partid Constanța, cu prilejul aniversării a 24 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu evidenția încă o dată faptul că „în unitatea indisolubilă dintre partid și popor avem garanția înfăptuirii programului de fîurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, a înaintării țării

spre comunism! Unitatea dintre partid și popor înseamnă a asigura ca întregul popor să acționeze în spirit revoluționar, în toate împrejurările. Să ne prezentăm ca un popor unit, acționînd pentru a ne crea propriul nostru viitor — liber, independent, de bunăstare, de fericire, în societatea comunistă!”. Acestui adevăr fundamental al societății noastre îi este consacrată întreaga activitate politică a partidului, fîurirea socialismului cu poporul și pentru popor reprezentînd strategia fundamentală a desăvîrșirii societății socialiste.

esențial raport social, însăși denumirea Frontului Democrației și Unității Socialiste consacra semnificația unității ca dimensiune definitorie a implicării întregului popor în propria devenire, a afirmării sale ca fîuritor conștient al propriei istorii.

În aceste momente de vibrantă manifestare a patriotismului militant, revoluționar, cînd, exprimînd voința tuturor comuniștilor, a întregii națiuni, propunerea Plenei Comitetului Central al P.C.R. privind realegerea la cel de-al XIV-lea Congres a tovarășului Nicolae Ceaușescu

României, tot ce ne propunem să realizăm în viitor se leagă indisolubil de numele tovarășului Nicolae Ceaușescu, de neobosită și fertilă sa activitate teoretică și practică. Mesajele, scrisorile și telegramele organelor și organizațiilor de partid, ale instituțiilor și întreprinderilor, ale oamenilor muncii din întreaga țară exprimă înflăcărata convingere că activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și statului nostru reprezintă chezașia supremă a continuării neabătute a procesului revoluționar de înaintare a României spre comunism. Dînd o înaltă apreciere rolului determinant al marelui nostru conducător în elaborarea și înfăptuirea politicii care definește societatea românească de azi, aceste vie manifestări ale adevăratei unități întregului popor, ale nestrămăntate sale încrederi și profunde recunoștințe pentru tot ceea ce secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, face pentru triumful idealului comunist în țara noastră, pentru sporirea prestigiului noli societății în întreaga lume, exprimă cu putere unitatea deplină a poporului român, adică tocmai temeiul de referință al forței noastre de neclintit. Exprimînd voința puternică a realegerii, la Congresul al XIV-lea al P.C.R., a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului, impresionanta unanimitate a oamenilor muncii din România este unanimitatea unei unități de neclintit — aceea a hotărîrii unui întreg popor de a-și fîuri în demnitate, pe deplin liber și independent, viitorul.

Uniți lucrînd pentru viitor

liste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism. Marile realizări cu care poporul nostru întîmpină a 45-a aniversare a istoricului act de la 23 August și Congresul al XIV-lea al P.C.R., dezvoltarea fără precedent a tuturor domeniilor vieții economico-sociale, mărețele cîtorii prin care epoca deschisă de Congresul al IX-lea, cea mai fertilă din întreaga noastră istorie, asigură României demnitate și independență deplină, sînt rodul muncii noastre unite, sint rodul unității noastre în muncă și creație, în gîndire și acțiune revoluționară. Democrația muncitorească revoluționară, cadrul social al afirmării, prin participare directă, a capacităților noastre creatoare ilustrează, de asemenea, acest

în funcția supremă de secretar general al partidului, determină o puternică afirmare a deplinei adevăruri a maselor, a entuziasmului, încrederii și recunoștinței cu care poporul român își exprimă voința ca, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, partidul să-și continue neabătut politica de înaltă a României spre zările societății comuniste, unitatea întregului nostru popor își vîdește, cu pregnanță, extraordinară sa forță. Unanimitatea deplină a tuturor oamenilor muncii, manifestarea voinței lor unice ca fiul cel mai iubit al poporului nostru, conducătorul neînfricat al destinului național să fie reales în funcția politică supremă reprezintă conștiința profundă a adevărului că tot ce am realizat în acești ani de glorie a

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județul Constanța

În aceste zile, în care s-au împlinit 24 de ani de când Congresul al IX-lea l-a ales în fruntea partidului pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, oamenii muncii din întreaga țară muncesc cu avânt pentru realizarea planului de producție, a planului de export, a celorlalți indicatori, pentru a întâmpina cu noi și remarcabile succese evenimentele politice de seamă ale acestui an — marea sărbătoare de la 23 August și Congresul al XIV-lea al partidului. Cei ce muncesc răspund astfel prin fapte cerințelor exprimate de secretarul general al partidului la plenara din iunie a C.C. al P.C.R. și la plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii de a se acționa cu răspundere în întreaga economie pentru îndeplinirea întocmai a programelor și hotărârilor adoptate, de a se face totul pentru a se asigura mersul înainte tot mai ferm al patriei noastre pe calea progresului și civilizației socialiste. Realizările de acum, din acest an și din întregul cincinal 1986—1990 constituie premisa cea mai sigură pentru îndeplinirea sarcinilor viitorului cincinal, prefigurată în proiectul Programului-Directivă și în Tezele pentru Congresul al XIV-lea al partidului. Cheiaștia tuturor acestor realizări o constituie realitatea la viitorul congres a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului. În această atmosferă plină de avânt și însuflețire s-a desfășurat noua vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județul Constanța.

Pe parcursul întregii vizite locuitorii de pe aceste meleaguri și-au exprimat stima și prețuirea pentru conducătorul partidului și statului, pentru tovarășa Elena Ceaușescu, adevărate la hotărârea plenarei C.C. al P.C.R. de a propune realegerea, la Congresul al XIV-lea, a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al partidului, garanția continuării procesului revoluționar al edificării noii orânduiri, a înaintării continue a României pe calea socialismului și comunismului.

În timpul vizitei la Întreprinderea de Construcții Navale din Constanța, au fost puse în evidență aspecte semnificative privind preocuparea susținută a colectivului muncitoresc de aici pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, a indicațiilor date cu prilejul celorlalte vizite în direcția diversificării producției, asimilării unor nave de mare tonaj, aplicării tehnologiilor moderne, de mare randament, scurtării ciclului de fabricație și montaj. Asemenea altor programe speciale, transpuse în viață în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, programul național al construcțiilor navale, elaborat la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, a fundamentat și a stimulat puternic activitatea din acest domeniu al industriei noastre constructoare de mașini. Navele construite pe șantierele din România ating în prezent 1 200 de porturi de pe toate continentele. În ultimii 24 de ani flota maritimă a țării noastre a crescut de 27 de ori. În timpul vizitei, s-a subliniat că prin punerea în practică a exigențelor și indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, au fost obținute rezultate bune în organizarea producției și a

muncii, a fluxului de fabricație. Preocupările pentru reducerea ciclului de montare a navelor au condus la atingerea unor performanțe comparabile cu cele pe plan mondial. O atenție deosebită a fost acordată îmbunătățirii concepției constructive, fapt care a asigurat, prin reproiectare, executarea unor nave cu greutate mai redusă și cu capacitate sporită de transport.

Au fost examinate, de asemenea, probleme legate de dezvoltarea portului Constanța și a transporturilor maritime ale țării. Lucrările de dezvoltare și modernizare a portului Constanța-Sud, principala poartă maritimă a României, care se va înscrie printre marile porturi ale lumii, sînt grătore pentru dinamismul economiei naționale românești. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost informat că s-a acționat în ritm intens pentru finalizarea construcției noilor capacități portuare. În acest an a fost încheiată prima etapă a terminalului de minereu, dotat cu macarale de mare forță, precum și cu noi instalații de depozitare a materiilor prime, de încărcare-descărcare a barjelor. De asemenea, a fost finalizat terminalul feribot cu sistemul feroviar și clădirile de servicii. A fost prezentat, în același timp, stadiul lucrărilor din zona viitorului port liber, care va fi un complex portuar cu funcționalități multiple și s-a informat despre măsurile luate în vederea terminării celorlalte dotări ce vor întregi configurația portului Constanța-Sud.

La încheierea vizitei, apreciind rezultatele obținute de constructorii de nave din Constanța, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se introducă în continuare tehnologii noi, de cea mai mare eficiență, să fie luate măsuri pentru reducerea perioadelor de staționare la reparații. S-a indicat ca ministerele de resort, ceilalți factori de răspundere să inițieze acțiuni corespunzătoare pentru utilizarea cu eficiență sporită a capacității docurilor de la Mangalia, Midia-Năvodari și Constanța, pentru mai buna coordonare a activităților acestora. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că o atenție deosebită trebuie acordată dotării navelor cu motoare modernizate, cu consumuri reduse de carburanți. Referindu-se la construcția de nave în țara noastră, secretarul general al partidului a accentuat importanța diversificării acesteia, pentru a se acoperi integral necesitățile economiei naționale și a se răspunde în mod corespunzător solicitărilor la export.

Miile de oameni ai muncii aflați pe șantier au dat expresie hotărârii de a acționa cu fermitate pentru transpunerea în viață a indicațiilor primite cu prilejul vizitei, pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, pentru a-și aduce din plin contribuția la dezvoltarea economiei noastre naționale, la înflorirea continuă a României socialiste.

La ora cînd revista noastră se afla în tipar, în municipiul Constanța se desfășura marea adunare populară, punctul culminant al vizitei conducătorului partidului și statului, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județul Constanța.

P. NICOARĂ ■

Ca de fiecare dată, în permanentul și rodnicul său dialog cu țara, prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în locurile fierbinți ale construcției noastre socialiste, în mijlocul colectivelor de oameni ai muncii, înflăcărează inimile, mobilizează energiile întru îndeplinirea exemplară a programelor dezvoltării noastre.

Imperativ la Congresul IX, realitate pentru Congresul XIV:

Orașul în politica dezvoltării

În drum spre casa părintească dintr-un sat al Cîmpiei Române, trec, simbătă de simbătă, prin târgul amintirilor copilăriei mele, prin Urziceni, și-i număr, de la o săptămână la alta, etajele, blocurile, magazinele cu care a mai crescut. Le număr uimită, urcă vertiginos, la fel cum, vertiginos, noii săi locuitori, inundă orașul. Memoria așază lângă aceste secvențe, imaginile târgului de altădată, cu casele și prăvăliile scunde înșirate de-a lungul unui drum pietruit, numit șosea, ori a unor străzi cu fundate în țărina verii și în glodul toamnei, unde, la umbra „galeriei de viță sălbatică” se trăia meschin ori se consumau drame absurde. Aflu că, la însemnata și (mîndru spus), „unica în România”, Întreprindere de ferite s-a mai dat în producție o secție ce a chemat spre ea sute de muncitori, tehnicieni, maeștri, ingineri, soșiți chiar din satele cîmpiei, după ce, mai întii, au trecut prin școli. Aflu că și la „Produce ceramice” a avut loc un asemenea eveniment, ca și la Fabrica de ulei din soia, ca și la „Zahăr”, ca și la reputata Întreprindere de industrie ușoară „Camping”... Tîrgul, mai mic, acum 25 de ani, ca număr de locuitori decît multe dintre comunele din jur, tînde să depășească 10 000 și să se apropie de capitala județului.

Am fost, nu demult, la Ianca, în județul Brăila, și am surprins încă o lume, urcînd spre oraș. O lume de țărani. Urcînd cu sonde petroliere, cu platforme industrial-agrară și blocuri de locuințe.

M-am întors, de curînd, din marele municipiu universitar Cluj-Napoca, unde am descoperit, în drum spre aeroport, un nou oraș, un imens cartier de locuințe înălțat în ultimii 5 ani și populat de cîteva mii de locuitori tineri. Un oraș ca o metaforă, prin frumusețea și stilul arhitectonic, dar și pentru mișcarea unui centru urban cu o istorie străveche.

Dar unde, în ce localitate a României nu întîlnim aceeași mișcare, aceleași evoluții, aceleași metamorfoze în ritmul trepidant imprimat vieții și realității noastre sociale de Congresul al IX-lea al partidului ?!

Recent, forul legislativ al țării, Marea Adunare Națională statua noua configurație urbană a României socialiste. A crescut numărul de orașe, a crescut numărul orașelor mari și foarte mari, între 100 000 și 500 000 locuitori, tot mai multe au înrunit condițiile de a avea statut de municipii. În coloana realizărilor fundamentale din Epoca Nicolae Ceaușescu se așază, incontestabil, și aceasta, pe care am putut-o cîți, cu o deplină satisfacție, în Tezele pentru Congresul al XIV-lea: 53 la sută din populația României trăiește la orașe. O cifră de mare cuprindere și unicitate istorică. O cifră-prag al unor vaste și complexe acumulări din societatea noastră socialistă, o consecință logică a înfăptuirii neabătute — așa cum se subliniază în Teze — a programului de dezvoltare și modernizare a tuturor localităților

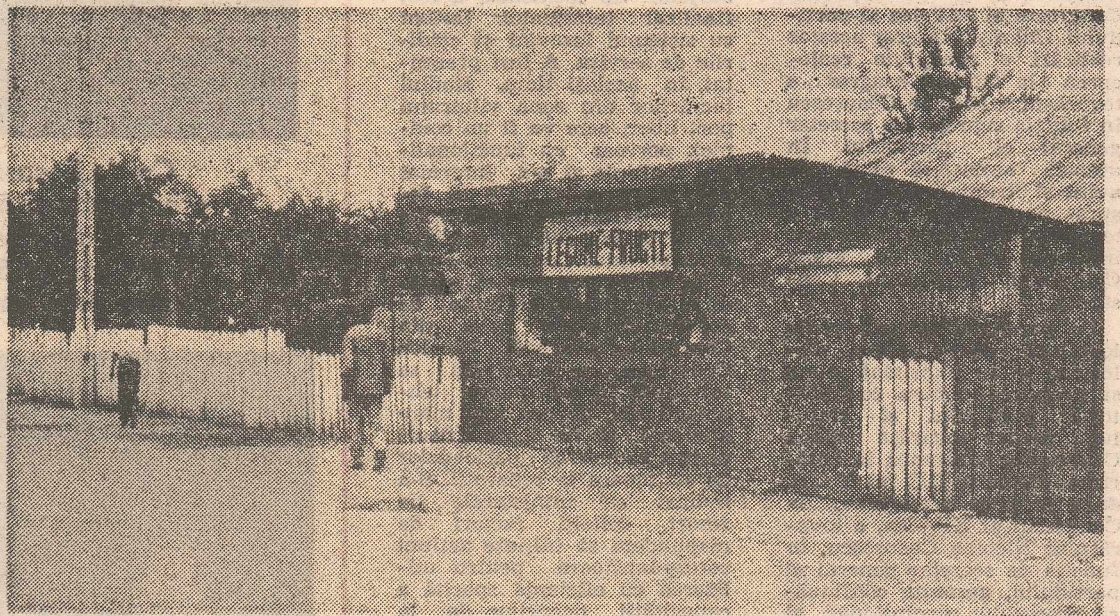
lor patriei și de organizare a teritoriului. Adoptată în anul 1968, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Socialiste România a determinat una dintre cele mai importante acțiuni novatoare din societatea noastră — dezvoltarea echilibrată a tuturor zonelor, județelor, localităților. Tradiția împărțirii administrativ-teritoriale în județe, municipii, orașe, comune și sate, verificată de o practică social-istorică îndelungată, de sute și sute de ani, a fost revitalizată printr-o nouă structură economică. Politica investițiilor a dat realitate acestei gândiri novatoare. Continuitatea neabătută, de la un cincinal la altul, a acestui principiu în repartitia forțelor de producție a ridicat zonele rămase în urmă, a ridicat din uitare și nemiscare sumedenie de orașe și târguri, a dat șanse unor localități rurale să se înalțe la rangul de oraș. Să amintim, de pildă, Sălajul, Gorjul, Bărganul, Vrancea, Oașul, Delta Dunării și să ne conectăm la înfățișarea lor de azi, să ne gîndim, fie și numai la orașele lor reședințe de județ ca Zalău, Bistrița, Slobozia, Focșani, Tulcea, Satu Mare, Vaslui, Giurgiu... pentru a circumscrie saiturile lor fantastice în ultimii 24 de ani. Industria lor nouă, de fapt, industria pur și simplu (altădată inexistentă) a generat totul — oameni și orașe noi. Sursa și resursa lor a fost satul românesc, eternul sat românesc.

O lume de țărani și fiii muncitorilor și intelectualilor noștri au știut să fie la înălțimea istoriei. Ei înșiși au implinit proiectele partidului, politica sa. Au construit pe două căi, pe două fronturi: înălțau uzine și înălțau case pentru oameni. Pentru eşaloanele de noi orașeni. Odată cu ele au cimentat un alt mod de viață.

În Tezele pentru Congresul al XIV-lea și în proiectul Programului-Directivă sint cuprinse asemenea coordonate ale vieții noastre între obiectivele de prim-ordin ale viitorului cincinal și ale etapei următoare, din primul deceniu al mileniului III. Dacă pînă în 1990 construcția de locuințe în România va depăși cifra de un milion și jumătate de apartamente, însemnînd mai mult de jumătate din fondul construit al țării, pînă în 1995 se vor mai construi, din fondurile statului, numai în mediul urban încă 700 000 apartamente, rezolvînd practic, în orașe, problema locuințelor. Pentru înfăptuirea programului de dezvoltare și modernizare a localităților, ce va continua cu tot atîta pregnanță și în cincinalul 9, sint prevăzute 250 miliarde lei.

Fosta „țară eminentă agrară”, taxată inexorabil astfel în statisticile de odinioară ale Europei, devenită „industrial-agrară modernă” și-a urcat populația — ce va atinge în 1995, peste 24 de milioane de persoane —, mai mult de jumătate la oraș, iar satul la nivelul de civilizație al orașului de sfîrșit de veac XX.

CICI IORDACHE-ADAM

Convorbire cu GHEORGHE GLODEANU, prim-vicepreședinte al Consiliului Popular Județean Ialomița

— Județul Ialomița a avut o dezvoltare din cele mai spectaculoase după anul 1968, anul reorganizării teritoriale administrative a României, inițiată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ce-au însemnat acești ultimi 21 de ani în viața județului, a locuitorilor săi ?

— În acești ani, cînd la istoricul Congres al IX-lea al partidului în fruntea comunistilor români a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu, producția industrială a județului a crescut de peste 15 ori, într-un ritm mediu anual de 13,1 la sută, superior celui de dezvoltare a țării. Explicația acestui fapt este că industria județului era în anul înființării lui aproape inexistentă. În anul 1965, în județ erau 3 întreprinderi de subordonare republicană. Acum sint 25 de întreprinderi, din care 19 sint de importanță națională. În anul Congresului IX, în județ erau 7 000 persoane ocupate în industrie. Astăzi, în industria județului lucrează 28 900 persoane. Interesant este și ritmul de creștere a numărului acestora. Doar în ultimii doi ani el a crescut cu 8 000. În

acești ani, în Slobozia, au intrat în funcțiune Combinatul de îngrășăminte chimice, care asigură 10,2 la sută din producția de îngrășăminte a țării, Întreprinderea de ulei, Întreprinderea de industrializare a laptelui, Întreprinderea de industrializare a cărnii. La Urziceni au intrat în funcțiune Întreprinderea de ferite, Întreprinderea de articole sportive și camping, Întreprinderea de industrializare a sfeclei de zahăr. La Fetești și Tîndărei, de asemenea au intrat în funcțiune în acești ani întreprinderi reprezentative pentru industria județului: Întreprinderea de producere și industrializare a legumelor și fructelor, Întreprinderea de tricotaie, Fabrica de ulei, Întreprinderea pentru industrializarea sfeclei de zahăr, Întreprinderea de amidon, glucoză și drojdie pentru panificație. După cum se vede, industria județului are un specific alimentar. Județul produce 8,2 la sută din producția de zahăr a țării. Industrializarea produselor agricole la noi în județ este o măsură binevenită din punct de vedere economic. Creșterea extensivă și intensivă a industriei în ultimii

ani a dus la importante schimbări în viața oamenilor. Au apărut noi meserii, un nou mod de viață, s-a creat posibilitatea pentru oameni să-și ridice nivelul general de cunoștințe, să învețe. Pretențiile lor au crescut. Pentru că am amintit de ritmurile ridicate de dezvoltare a județului, să spunem că acest ritm a fost mai ridicat îndeosebi în municipiul Slobozia. Numai în ultimii doi ani producția industrială a acestuia a crescut cu două miliarde lei, realizată îndeosebi prin modernizarea și organizarea proceselor de producție. Industria a dat posibilitatea pentru mii de oameni ai muncii de a-și desfășura activitatea în domenii conforme cu pregătirea și aspirațiile lor, le-a oferit o șansă în plus de afirmare a personalității, de viață mai bună.

— Aceste realizări în industrie se regăsesc în mod corespunzător în viața oamenilor, în ridicarea nivelului de trai a acestora ?

— În primul rînd, a fost asigurată într-un ritm sustinut creșterea fondului locativ. În Slobozia sint 17 400 locuințe, ceea ce asigură o suprafață locuibilă de 11,34 metri

dezvoltarea armonioasă a localităților țării

părași pentru un locuitor. Practic, se poate spune că fiecare locuitor al municipiului are asigurată o cameră a lui. Din aceste locuințe, 14 030 au fost construite din anul 1968 într-un ritm mediu anual de 700. Cine își amintește Slobozia de acum douăzeci de ani, își poate da seama cât de mult și de bine s-a muncit pentru ridicarea unui oraș, putem spune fără teamă de exagerare, nou. Slobozia este astăzi un oraș modern, cu o arhitectură frumoasă, funcțional, cu încălzire centrală asigurată de Centrala termică a orașului, care folosește în mare parte resursele energetice recuperabile ale Combinatului. Din 1968 s-au construit apartamente numeroase și în celelalte orașe și localități ale județului: în Urziceni 3 707, în Fetești 3 239, în Tândărei 1 449. În mediul rural au fost construite pentru specialiști, din fondurile statului, 312 apartamente. Este ușor de imaginat felul cum s-a schimbat înfățișarea acestor localități prin construcția unui număr atât de mare de apartamente, cum s-a îmbunătățit viața cetățenilor lor. Odată cu aceste apartamente s-au dat în folosință spațiile comerciale sau de prestări servicii necesare populației, săli de clasă, spitale, dispensare etc.

— Dacă se înțelege că industria a fost luată practic de la zero, tot același lucru se poate afirma și despre dezvoltarea orașelor județului indoscobi ?

— Și aici se poate vorbi de salturi spectaculoase. Teza președintelui țării: socialismul cu poporul și pentru popor — poate fi înțeleasă mai exact dacă ilustrăm în câteva date și cifre atât realizările oamenilor muncii în diverse domenii de activitate, dar și grija pentru bunăstarea lor, bunăstare pe care și-o creează prin munca proprie, prin dăruirea cu care abordează problemele generale, nu doar ale județului, bineînțeles, ci ale întregii țări, din care noi suntem o mică parte. Trebuie să remarcăm că nici un aspect al vieții de zi cu zi al oamenilor nu a fost neglijat: învățământul, asistența medicală, transporturile, cultura, confortul sau ceea ce face viața mai ușoară, mai plăcută. Toate aceste succese au însemnat importante eforturi materiale și financiare, muncă și idei, poate și unele renunțări și eforturi suplimentare. Ne-am grăbit să ajungem aici, am vrut să ajungem aici cât mai repede, pentru că în unele domenii eram rămași în urmă, trebuia să înlăturăm această stare de fapt. În ultimii 20 de ani au fost construite în mediul urban 180 de clase de școală, iar în mediul rural 98. Față de 1965, când la 1 750 de lo-

cuitori revenea un medic, astăzi un medic are în grijă doar 540 locuitori. Față de 1963 abonamente telefonice în 1965, acum sunt în orașele județului peste 14 000. La mia de locuitori erau în 1965, 13 televizoare. Astăzi sunt peste 160. Rețeaua de distribuție a apei a crescut din 1965 de la 79,6 kilometri la 331 kilometri. Volumul de vânzare a mărfurilor prin comerțul socialist a crescut de 4,6 ori, iar cel al prestațiilor de servicii pe un locuitor a crescut de peste 5 ori. Din cei 1 086 kilometri drumuri existente în județ s-au modernizat în acești ani 315 kilometri. Pe raza județului nostru se află podurile de la Giurgeni-Vadul Oii și podurile pentru cale ferată dublă și patru benzi de șosea peste brațul Borcea în zona Fetești și peste Dunăre în zona Cernavodă. Pentru ca județul nostru să poată să se ridice în timp scurt la nivelul general al celor dezvoltate în Ialomița au fost alocate importante fonduri de investiții. Dacă în anii 1951—1965 în sectorul socialist au fost investite 4,6 miliarde lei, în următorii 20 de ani au fost investite fonduri de 10 ori mai mari. Fondurile alocate industriei au crescut de 16 ori. Sunt toate acestea expresia politicii partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu de a dezvolta judicios și armonios toate regiunile țării, ca fiecare cetățean al țării, indiferent unde s-a născut, să aibă șansa să trăiască la fel de bine, și demn, și frumos ca toți ceilalți fii ai patriei.

— Ialomița rămâne totuși unul din județele agricole ale țării, cu pondere însemnată în producția agricolă totală. Am vorbit mai puțin despre agricultură.

— Într-adevăr, suntem și ne mândrim cu asta, ne-am asumat datorită de a face o agricultură pe măsura cerințelor noii revoluții agrare, pe măsura sarcinilor trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu care așteaptă de la oamenii Bărăganului nu numai recolte mari, ci recolte record. Din recolta de cereale a țării, Ialomița produce aproape 4 la sută. Față de anul 1965, în 1987 și 1988 recolta de porumb a crescut de 2,4 ori, cea de grâu de 1,8 ori, cea de sfeclă de zahăr de 3,3 ori. Producția de floarea soarelui a crescut cu 50 la sută. Nu mă refer la anul acesta care nu s-a încheiat, când au fost obținute recolte de excepție. Cum sunt posibile asemenea creșteri, care poate unora li s-ar putea părea nefirești de mari ? Agricultura ialomițeană este în întregime cooperatistă și socialistă. Pe raza județului acționează 13 întreprinderi agricole de stat și 77 cooperative agricole de producție, deservit de 18 sta-

țiuni de mașini agricole. Dotarea agriculturii este deosebit de bună. Se practică o agricultură științifică, cu cele mai bune tehnologii, cu semințe selecționate, cu hibrizi de înaltă productivitate, produși în stațiuni de cercetare cu îndelungată experiență. Și pentru ridicarea agriculturii la nivelul existent, economia noastră a făcut uriașe eforturi. Mai trebuie să subliniem un fapt din cele mai importante. Toate aceste mari salturi ale agriculturii au fost posibile numai după cooperativizarea agriculturii. Tot ceea ce s-a realizat este o demonstrație a superiorității proprietății socialiste, de stat și cooperatiste, asupra pământului și mijloacelor fixe. Din cele 387,7 mii hectare cit este suprafața agricolă a județului, 253,1 mii sunt hectare irigate. Cum ar fi putut fi irigate aceste suprafețe dacă pământul ar fi fost fărâmițat în zeci de mii de proprietăți ? Cum ar fi putut ajunge agricultura să funcționeze ca o adevărată industrie în alte condiții ? Una din preocupările noastre principale în acest domeniu este ridicarea zootehniei la cerințele noii revoluții agrare. Dacă ne referim numai la primii patru ani din actualul cincinal, putem constata creșteri importante la efectivele de animale: bovine de la 147,8 la 226,3 mii, porci de la 840 la 920 mii, ovine și caprine de la 510 la 672,7 mii capete. Așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în nenumărate ocazii, și în acest domeniu mai sunt importante resurse care așteaptă să fie valorificate printr-o muncă

mai bună. Numai în primii patru ani ai acestui cincinal volumul total al activității pe un locuitor a crescut de la 81 600 la 107 768 lei. La această o contribuție hotărâtoare au avut-o și lucrătorii pământului.

— Fără îndoială, mersul înainte al patriei noastre nu se oprește aici. El va fi neconținut. Care este tendința de dezvoltare a județului, cum vor arăta localitățile lui, care va fi viața oamenilor ?

— O atenție deosebită va fi acordată dezvoltării comunelor, dotării lor ca localități în care cetățenii să-și poată rezolva principalele probleme de viață. Se vor construi școli, dispensare, case de naștere, mori, va apărea o gamă largă de prestări servicii acolo unde nu sunt. Comunele reședințe de C.U.A.S.C. vor fi constituite ca localități unitare în care viața să nu difere de cea din orașe. Ne gândim la construcția unor noi spitale sau la dezvoltarea celor existente, la asigurarea unui comerț care să acopere toată gama de necesități, la construirea unor locuințe pentru specialiștii care lucrează în mediul rural și care să permită stabilizarea cadrelor, la asigurarea unor rețele stradale, la alimentarea cu apă și canalizare, impuse și de civilizație dar și de prevederile Legii sistematizării localităților. În comunele reședință de C.U.A.S.C. se vor construi puternice centre ale Festivalului național „Cântarea României”, licee de specialitate. De asemenea, vor fi modernizate accesele spre reședința de județ.

Nici orașele nu vor sta pe loc. Construcția de locuințe va continua în ritm susținut. Se vor dezvolta dotările sociale-culturale și edilitar-gospodărești. Se va da o mai susținută atenție construirii unor spații verzi, locuri de joacă și sport, pentru petrecerea timpului liber. Slobozia poate fi de pe acum un model al modului cum concepem dezvoltarea viitoare a orașelor județului.

În industrie, vom asista la definitivarea platformelor industriale, la creșterea productivității muncii pe seama măsurilor de modernizare și organizare a capacităților existente, urmărindu-se aceeași linie de dezvoltare intensivă, folosirea resurselor locale, dar și de completare cu ramuri ajutoare ale industriilor care se înrudesc. În agricultură se va insista pe folosirea intensivă a bazei materiale existente, pe creșterea producțiilor la hectar și pe cap de animal la nivelul cerințelor reclamate de Noua revoluție agrară, pe definitivarea și punerea în producție a tuturor suprafețelor prevăzute a fi irigate. Nu e nevoie de imaginație pentru a putea vedea cu ochii minții cum vor arăta satele și orașele patriei noastre într-un viitor foarte apropiat deoarece ceea ce a fost mai greu, mai esențial pentru viața oamenilor a fost făcut. România, pentru că tot ce s-a întâmplat la noi se întâmplă în toate părțile țării, arată de pe acum ca o țară înfloritoare, pe care însă o vrem desăvârșită.

OPREA GEORGESCU ■

Cerința vitală a progresului țării:

La ferma zootehnică nr. 1 a Cooperativei agricole de producție Băbeni, județul Vâlcea, munca începe la orele 5. Rareori, ultimii veniți fac ca „fabrica” să pornească la „și un sfert”. Mulsul este mecanic și, vrînd-nevrînd, oamenii trebuie să vină la aceeași oră pentru ca treaba să poată începe. Sigur, pe câteva dintre îngrijitorii mai vechi (Maria Văcaru, Maria Bălăgoiu, adesea și Elisabeta Ilițoiu), nu le prea poți dezobișnui să vină chiar la 4. Pînă la mulsul mecanic, mai trebuie făcută curățenie, mai sînt și vițeii... Șeful fermei, inginerul Ion Militaru, matinal și el într-una din diminețile săptămînii trecute, îmi spunea că și dintre lucrătorii mai noi, citeva (Ioana Gheorghe și Maria Arnici în primul rînd) s-au „contaminat” de această devansare a programului. Oamenii, cei care au rămas, pentru că a trebuit făcută o selecție destul de dură, au tragere de inimă. Rezultatele nu sînt încă așa cum le-ar dori cei de aici (anul trecut s-au obținut ceva peste 2000 litri pe vacă furajată, anul acesta se va ajunge sau se va trece ceva peste 2600, adică se va depăși, în sfîrșit, planul. E important pentru C.A.P., intrucît în această unitate „cu rezultate medii” cum aprecia zootehnistul șef al C.U.A.S.C. Băbeni, inginerul Gheorghe Iordache, zootehnia deține o pondere însemnată (42—44 la sută din producția globală). De altfel, adăuga Constantin Andronache, președintele cooperativei, întreaga activitate (unitatea are 1100 ha teren agricol, dintre care 890 ha arabil) este într-un fel sau altul conectată la zootehnie. Structura culturilor și în-deosebi planificarea culturii a doua are în vedere cu prioritate asigurarea furajelor necesare în zootehnie. Căci așa cum se preciza în proiectul Programul-Directivă creșterea producției în zootehnie trebuie angajată să preia utilizarea mai rațională a întregii baze furajere.

În afara fermei nr. 1, profilată pe vaci de lapte și oi, cooperativa are o importantă crescătorie de porci (cu circa 2000 de capete) care va deveni, prin noile investiții (încă 4 hale alături de cele două existente), un adevărat complex — unicul, în sistemul cooperatist din județ — unde

vor fi crescuți peste 7000 porci. Pentru acest complex, sînt asigurate, desigur, nutrețurile combinate, concentratele necesare. Cooperativa își propune însă să asigure, prin forțe proprii, hrana necesară animalelor pe care le crește. Era mai greu cu finul pînă anii trecuți, acum însă vor fi asigurate, chiar „cu excedent” toate cantitățile ne-

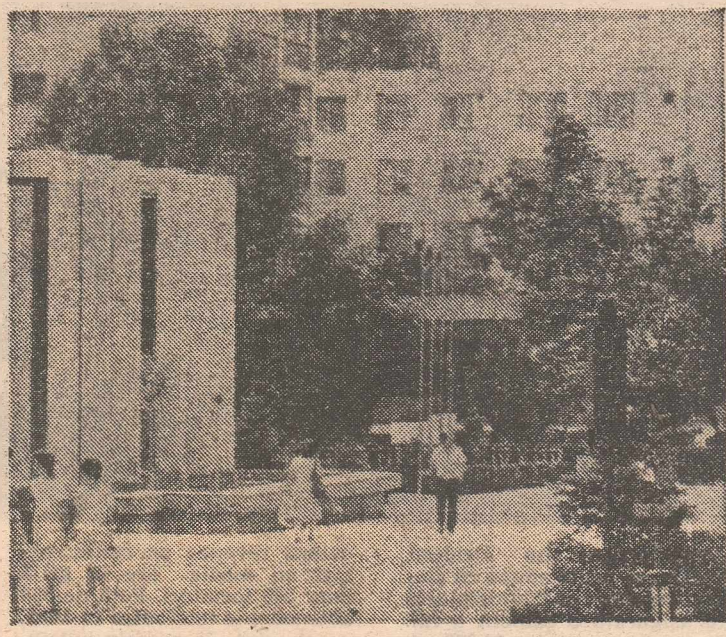
La Băbeni, zootehnia pe un drum bun

cesare de fin, de grosiere și de suculente. Anul e bun și se pun mari speranțe și în cultura a doua. În 1988, porumbul plantat după orz a devenit porumb pentru boabe, cu producții record chiar (8000 kg/ha), așa că în acest an nici nu se pune problema să nu se obțină o recoltă foarte bună. Și pentru populație (pentru cei care au contracte, se înțelege), după griu și chiar după borceag, cu utilajele C.A.P., se va realiza semănarea porumbului pentru siloz. O noutate în realizarea acestor culturi pentru siloz constă în „îmbogățirea” lor inițială. Zootehnistul șef al C.U.A.S.C. remarca faptul că, uneori, concentratele nu au chiar cantitatea de proteine necesară (șrot de floarea soarelui și soia, făină de carne, de oase și pește), ceea ce constituie un factor limitativ atît în creștere cît și în producția de lapte. Prezența acestor proteine mai ales în hrana destinată tineretului este, se înțelege, vitală. Or, județele cultivatoare de floarea soarelui și soia își rezolvă mai întîi nevoile proprii. O soluție „parțială, dar nu de ignorat” a fost găsită totuși: porumbul pentru siloz se

seamănă în amestec cu floarea soarelui.

Hrana animalelor nu înseamnă, însă, numai furaje. Chiar dacă acestea au un rol important, iar în perioada iernii, decisiv. Viitorul oraș agro-industrial Băbeni este o tradițională comună de crescători de vite și ciobani. Pășunatul, chiar la distanțe de zeci și sute de kilometri, are aici tradiții din timpuri imemorabile. Sigur, datorită dezvoltării agriculturii intensive, a industriei („cîmpurile” de sonde au apărut chiar în locul cîmpurilor plantate și al paștilor), în jurul localității n-au mai rămas decît două trupuri de pășune în administrația Consiliului popular, care nu pot satisface în întregime și nevoile C.A.P. și ale populației. S-a găsit, totuși, și pentru această situație o soluție. În ziua documentării noastre, către orele 8, vacile erau minate la pășune. Acestea făceau parte dintre cele „neștrămutate”. Celelalte sînt deplasate, în cadrul unor tabere de vară, organizate de C.A.P. în comunele de deal și munte care au mai multe pășuni. În ceea ce privește oile, de cînd se știu cei din Băbeni, consideră că muntele Galbena Vemeșoaia, aflat la vreo 7—8 zile de mers pe jos, de la Ciîneni spre Făgăraș, e „al lor”. E drept, o vreme se cam „subțiasă” tradiția oieritului, se luau chiar ciobani din altă parte. Acum, o parte dintre oi erau deja la munte, celelalte, după ce și mai făceau norma „la muls” aici (la lapte de oaie, cei din Băbeni au locul întîi pe C.U.A.S.C.), urmau să plece și ele. Aceste turme, adică 3000 de oi numai ale C.A.P., sînt pășorite de ciobani din Băbeni. Care, în ceea ce privește meseria, se pot lua „la trîntă” cu cei mai buni din țară. Ei, adică Ion Iacob, Nicolae Păvăloiu, Moise Zahariosu (ca să nu-i amintim decît pe cei mai buni, care fac din adolescență această meserie), vor mai coborî în sat abia cînd la munte va începe să sufle „vîntul care aduce alba”. Pînă atunci, în „cămărilor” de la C.A.P. va fi, desigur, destulă hrană pentru iarnă.

CONSTANTIN DUMITRU

În concurență cu marmura

Betonul este un excelent material de construcții. Acesta e și motivul pentru care este folosit pe scară largă. Unul din avantajele sale este că se pretează la prefabricare, ceea ce permite execuții rapide și ieftine. Se părea că virtuțile și limitele sale au fost definitiv fixate. Din beton s-au prefabricat toate elementele de construcții: grinzi, stîlpi, panouri și plăci, tuburi, bolțari etc., elemente cu forme geometrice simple, cu muchii drepte. Nu se spera de la beton la mai mult.

La întreprinderea de Prefabricate Progresul București, Stelică Dobroiu, secretarul comitetului de partid ne vorbește despre o adevărată revoluție în betoane. În urma unei colaborări cu institutul de profil, I.C.P.M.C. al Centralei Materialelor de Construcții și Trus-tul Carpați, la Progresul București s-a realizat betonul ornamental, înlocuitor al marmurei și pietrei. Aici s-a experimentat și generalizat tehnologia de prefabricare a acestuia. Tiparul se execută din plastisol, un material plastic care poate lua orice formă și care este negativul unui model executat din ipsos. Un tipar permite turnarea a 7—10 piese, după care tiparul se refăce prin recuperarea a 20—30 la sută din material. Betonul propriu-zis, executat și el din materiale indigene, depășește rezistența pietrei și a marmurei de 2—3 ori. Aspectul și calitatea sînt ireproșabile. Mai mult, prin adăugarea unor coloranți, se poate obține beton policrom — alb, roz, galben etc. Ceea ce un sculptor sau un cioplitor în piatră făcea într-o lună, acum se toarnă de la o zi la alta. De remarcă că prefabricatele de beton ornamental se execută fără trata-ment termic.

Importanța socială a acestei realizări este deosebită. Frumosul și diversul în construcții au devenit mai accesibile ca pînă acum. Piese prefabricate din beton ornamental înfrumusețează Casa Republicii, Muzeul național de istorie, fîntînile arteziene din Piața Unirii, clădiri din noul centru civic al Bucureștiului. Se preconizează ca ele să înfrumusețeze diverse edificii social-culturale din țară. Avînd în vedere sarcinile stabilite în proiectul Programului-Directivă privind sporirea gradului de tipizare și industrializare a lucrărilor, promovării tehnolo-

giilor de mare randament în construcții, betonul ornamental se impune ca o soluție excelentă.

Despre eficiența prefabricatelor din beton ornamental, despre extinderea acestei acțiuni, ne spune citeva cuvinte Traian Munteanu, inginerul șef al întreprinderii.

Rentabilitatea față de prefabricatele obișnuite este cu 60 la sută mai mare. Cheltuielile totale la 1000 lei producție marfă se reduc cu aproximativ 125 lei. Sporul de producție marfă realizat în 1988 a fost de peste 12 milioane lei. Cere-rea de piese prefabricate din beton ornamental fiind din ce în ce mai mare, pe lângă hala destinată acestora, ne-am extins și în alte spații tehnologice. În cadrul acțiunii de modernizare și organizare a producției, ținînd seama de cere-urile beneficiarilor, ne-am diversificat activitatea. Am organizat un atelier de prelucrat marmură și piatră naturală, o linie tehnologică de pavele și borduri din beton mozaicat. Aceste noutăți merg în paralel cu modernizarea produselor noastre tradiționale. Panourilor integral prefabricate pentru locuințe li s-a conferit varietate și durabilitate sporite. Ne gîndim ca anumite repere ale acestora să fie executate din beton ornamental. Liniile de fabricație a tuburilor de presiune din beton precomprimat pentru irigații și canalizări, a bolțarilor din beton armat pentru galeriile metroului bucureștean, a longrinelor din beton armat pentru căile de rulare a tramvaielor sile-țioase au trecut și ele printr-o analiză minuțioasă a întregu-lui colectiv în vederea spori-rii calității și eficienței. Ca urmare a măsurilor din planul de modernizare, în anul 1988 s-a obținut un spor la valoarea producției marfă de 22,2 milioane lei și o reducere a cheltuielilor totale cu 3,3 milioane lei. Anul acesta ne-am angajat ca prin aplicarea mă-surilor din programul de modernizare și organizare a pro-ducției să obținem rezultate de două ori mai bune decît anul trecut. Avînd în vedere experiența pe care am dobîndit-o, intenționăm să dezvoltăm producția de prefabricate din beton ornamental, pentru care cererile sînt din ce în ce mai mari.

OPREA GEORGESCU

dezvoltarea continuă a proprietății socialiste

În sus, spre izvoarele Ialomiței, de pretutindeni urcă și coboară, în jur, păduri de brad. Drumul suie pe lângă pereți de piatră și pe margini de văi în care soarele n-a străbătut încă, la această oră a zilei. Doar înspre nord, la Cocora, sub Babele, la 1800 de metri, lumina s-a așternut peste creștele calamitate naturală. În pădurile de rășinoase ale județului, vântul a doborât arbori care însumau peste 600 000 metri cubi.

Cînd cade un arbore, nicio dată nu poți să privești în altă parte. El are un frate gem în sufletul nostru și, chiar dacă am închide ochii, l-am vedea pe acela căzînd. Dar ce-și vor fi spus oamenii de pe-aici văzînd cum furtuna culcase la pămînt păduri întregi? Fuseseră doborîți și arbori falnici, unul singur ar fi fost de-ajuns să faci o casă și tot ar mai fi rămas lemn. Inginerul Nelu Călinescu, directorul U.F.E.T.-ului Tirgoviște, își amintește: „S-au făcut eforturi titanice. Cum orice arbore căzut poate deveni un focar de infecție pentru ceilalți, rămași în picioare, pentru că sub coaja lui își găsește adăpost insectele și dăunătorii, prima urgență a fost recoltarea acelor sute de mii de metri cubi. În acest scop a fost construită o rețea de drumuri forestiere în zona Bolboci-Brătei, care fusese cel mai mult afectată. Apoi a fost rîndul silviculturilor și ei au muncit enorm pentru refacerea patrimoniului natural pe care-l pierduseră. Mai bine de zece ani s-a lucrat la noile plantații, la reimpăduriri, pînă să fie completat iarăși fondul forestier. Și pe durata acelor ani munca lor a avut, într-adevăr, încordarea unei lupte”.

Dar orice întîmplare nefericită poate fi prilejul de-a rămîne cu o învățătură utilă și forestierii dimbovițeni au descoperit astfel, poate ceva mai

devreme decît alții, că înainte de a abate securea asupra copacului e bine să te gîndești, cum se zice, de două ori. Abandonarea sistemului „ras” de tăiere a dus la folosirea altor metode de lucru, bunăoară aceea a „codrului grădînit”, pădurea fiind doar rărită și din loc în loc fiind lăsați arborii cei mai sănătoși, exemplarele cele mai valoroase, prin care ea se va putea regenera. Nu s-a mai tăiat nimic peste ceea ce reprezintă așa-numita „posibilitate a pădurii”, calculul fiind simplu: nu ai voie să tai decît atît cît crește într-un an. Și cu toate că principiul acesta nu este demult o nouă

anilor, și a ajuns să fie în acest an de 238 000 de metri cubi, în condițiile în care s-a schimbat și structura masei lemnoase, aceasta fiind alcătuită acum mai puțin din ceea ce tăiem în perimetrul pădurilor cu vîrste înaintate. Peste 60 la sută din volumul anual de producție — spune inginerul Nelu Călinescu — rezultă din răriturile pe care le facem între arbori a căror vîrstă e de sub 70 de ani și din operațiunile de igienă pentru păstrarea sănătății pădurii. Acesta, aș adăuga, e mai mare decît procentul mediu înregistrat pe țară. Dar dacă ținem seama că în 1970 indicele de utilizare

folosirea unor tehnologii cu eficiență sporită”.

În trunchiul unui brad înalt de vreo 30 de metri se taie pana pe latura pe care el urmează să cadă și timp de cîteva minute pe valea Piriului lui Serghe se întinde sunetul strident al fierăstrăului mecanic. Într-o singură privire încap și arboarele, cu coroana lui avînd diametrul de vreo 10 metri, și omul care-i pecetluiește destinul. Lama de oțel a fierăstrăului minuit de Ion Grama se adîncește vîzînd cu ochii în trunchiul gros de vreo 70 de centimetri al bradului. Apoi cerul se clatină, caută un punct de sprijin și, negăsindu-l nicăieri, se înclină deodată, alunecînd tot mai repede, pînă ce bradul atinge pămîntul subțire al muntelui. Cît este de lung, se întinde pe rămurii lui ca pe un resort elastic ce amortizează lovitura și dă impresia ultimelor mișcări atît de pline de viață înainte ca bradul să rămînă neclintit. Apoi încep să-și facă datoria Gheorghe Scurtu și Ilie Pletea, alți oameni din formația lui Ion Drăgan. Bradul e dezrămat, crengile și trunchiul cit un catarg sint dușe cîteva sute de metri mai la vale, în „depozitul primar”, acolo unde poate să urce cu camionul lui de 25 de tone Ion Prundaru.

Între timp, oamenii încep să coboare spre platforma unde se află cele două vagoane dormitor și unde cabaniera Stelica Ocnaru le-a pregătit masa de prînz. Soarele s-a ridicat și a luminat toate văile iar în urma țipătului strident al fierăstrăului mecanice și a sunetului înfundat de lovituri de secure se întinde degrabă liniștea în care nu mai răzbate decît foșnetul lichid al izvoarelor sîrînd din piatră-n piatră. Dar în această liniște, cînd se întoarce îarși la lucru, orice muncitor forestier știe prea bine că rostul muncii lui nu mai e de mult acela de-a face ca pădurea să dispară, ci de-a face ca pădurea să trăiască.

D. CONSTANTINESCU ■

ACCENTE

Cele bune să se-adune!

Miroase încă a var proaspăt, blocul alb, dat recent în folosință pe bd. 1 Mai nr. 127 din Capitală. El aduce în configurația bătrînei artere — de cîteva ani aflată în remodelare urbană — noi unități comerciale și prestatoare de servicii. Între acestea din urmă, se remarcă — prin ținuta estetică și buna aprovizionare — Centrul nr. 31 al Cooperativei „Marochinerii”. Pentru mulți dintre locuitorii cartierului nu-i o surpriză, cînd îi descoperă, întorși „acasă” pe soții Constantina (gestionară) și Ion Ionescu (maistru al atelierului), a căror plecare, prin demolarea „dughenii” unde funcționau, a lăsat regrete. Au revenit și nu-și dezmint calitățile. Ea — ca model de amabilitate față de clienți, el — ca meseriaș, iscusit, care nu refuză nici un model comandat, care știe, cu tact, să-și sfătuiască beneficiarii. În 40 de ani de meserie a învățat, declară, nu numai arta acestui meșteșug, știința design-ului în marochinărie („o poșetă este un obiect de artă, gîndit însă cu un cap de economist”), dar și dificila psihologie a clienților susceptibili la „modă” amatori de „unice”. Este o plăcere să poposești, fie și numai ca într-o expoziție, în cea de-a „doua casă” a lor, cum își definesc noul loc de muncă.

Pentru a-i spori confortul și a-i înnobilă atmosfera, au adus de-acasă o garnitură de hol (2 fotolii și o masuță), măști pentru calorifer, plante verzi decorative. Le mai lipsește o oglindă pe care o vor procura cît de curînd, așa fel încît „clienții să se simtă bine și să nu plece de la noi fără un obiect, fără să comande ceva”.

Fie ca cele bune (din Centrul 31) să se-adune în toate unitățile cooperative și, fie ca magazinul încredințat soților Ionescu să-și mențină totdeauna rangul.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Se numește diaduplicator și este un obiectiv aproape fermecat. Montat în locul „ochiului” aparatului fotografic și-l face cîteva minuni spre încîntarea numeroșilor împătîmiți ai artei foto. Căci fotografia a devenit nu doar poștașul credincios care aduce de departe amintiri, ci și o pasiune frumoasă ce bucură sufletul. Nu numai sprijinul nostru în lupta cu uitarea și cu timpul, ci și posibilitatea ca, prin intermediul dreptunghiului de carton cu imagini, să devenim toți și puțin artiști.

Diaduplicatorul înseamnă de fapt un obiectiv special, destinat reproducerii la scară variabilă a clișeele fotografice, negative și pozitive, alb-negru sau color, și a realizării de macrofotografii. Dar el mai înseamnă și strădania tinărului inginer Alexandru Popp și a colegilor lui de la Întreprinderea Optică Română de a pune la dispoziția oricărui amator de fotografie un dispozitiv accesibil, menit să-i extindă mult posibilitățile aparatului fotografic. În produsul cu design de ultimă oră, nu mai mare de-o palmă, Alexandru Popp a înșiră, după o schemă ingenioasă, obiective și piese mecanice de mare finețe și complexitate.

Această prelungire atașată la cel mai banal aparat de fotografiat îi mărește considerabil „puterile”. Cu obiectivul suplimentar se pot obține duplicate, la diverse scări, foarte greu de realizat pe alte căi. O simplă montare pe „fruntea” lui a unui diapozitiv, un clic de declansator, și ai realizat copierea acestuia pe un alt clișeu, în alb-negru sau color. Diaduplicatorul știe să copieze și un clișeu negativ pe altul tot negativ. Cunoșcînd parcă și algebră, unde

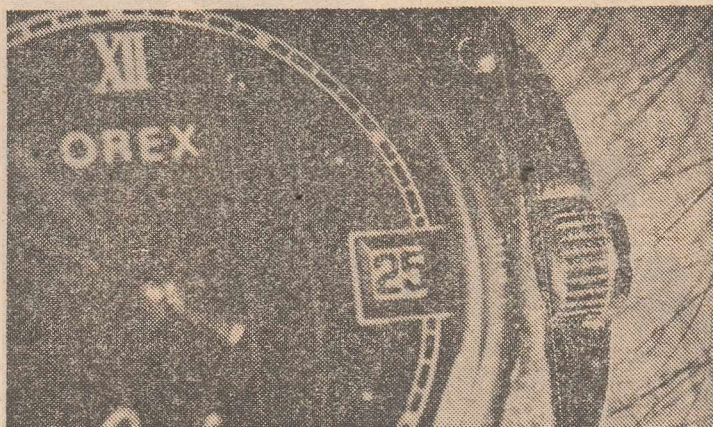
înmulțirea a două minuscule conduce la plus, el pozitivează imaginea, cu efecte optice deosebite. De altfel, se pot face și alte combinații între „negative” și diapozitive. Sistemul opto-

tic a fost tocmai diaduplicatorul. Fotografii amator are posibilitatea astfel să pună la cale un adevărat mozaic de imagini creative, lăsînd să-i zburde în voie fantezia.

lui Gulliver. Macrofotografiile executate de diaduplicator! Cu acest accesoriu atotștiutor, orice banal aparat fotografic poate poza de aproape, mări și înregistra pe clișee cele mai mici

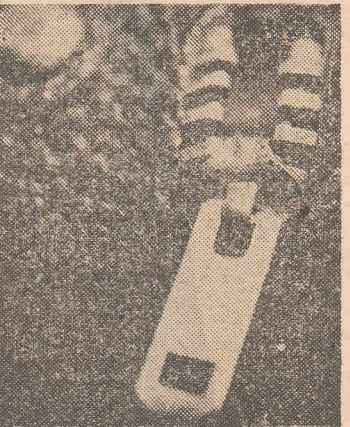
Noutate și performanță

Acesta este DIADUPLICATORUL!

mecanic al lui Alexandru Popp este atît de „destept” încît mixează două sau mai multe originale. Se pot prelua astfel secvențe diferite din acestea și combina după dorința utilizatorului. O imagine se poate „topi” în alta, născîndu-se un cadru nou, original. Regizor al ineditei scene de via-

Într-o poză stau înșirate pătrate mari cit unghia, asemeni unui joc de cuvinte încrucișate. Reprezintă imaginea maximă a unui petic de țesătură, cu ochiurile lui altfel abia reparaibile de privire. Într-altă fotografie, o lance groasă și ascuțită. Nu este decît un firav ac de cusut, adus însă parcă din lumea

detalii ale unei monede de 25 de bani, toți porii pielii, defectele de prelucrare ale unei spirale uriașe, de fapt, filamentul delicat dintr-un bec. Fotografii amator poate reproduce cu mare fidelitate detalii ale unor statui sau tablouri, amănunțele unei serii filatelice. În fața noii aparaturi se deschid posibilități

multiple de utilizare, în medicină, cercetare științifică, învățămînt. De exemplu, o rudă, a diaduplicatorului, nu mai mare decît un degetar, reușește să fotografieze cîmpul operator aflat sub microscop în delicata chirurgie O.R.L. Reconstituie fiecare detaliu, cu claritate perfectă și la o mărime corespunzătoare interpretării riguroase a rezultatelor intervenției.

IOR-iștii au înzestrat noul accesoriu și cu o altă calitate. El este mai luminos decît suratele lui din străinătate.

Un produs de vîrf, cu rezolvări tehnice originale, adevărate premii mondiale, iese acum pe poarta I.O.R.-ului. Dispozitivele existente în lume nu cumulează atîtea funcțiuni complexe ca diaduplicatorul românesc. Știu să facă ori copii, ori macrofotografii, dar nu le pot executa pe amîndouă. Nu au flexibilitatea și polivalența obiectivului realizat de specialiștii noștri.

Rezolvarea tehnică originală, aflată la baza acestui obiectiv de top n-a apărut în mintea inginerului Alexandru Popp așa deodată, ca străfulgerarea unui bliț. S-a născut din lungile lui frămîntări de a găsi un sistem care să stea la îndemîna oricărui fotoamator și să-i deschidă noi porți în calea pasiunii. Gîndurile nu-i dădeau pace, îl însoțeau peste tot. Cînd ideea diaduplicatorului a bătut la ușă, l-a găsit la masa de lucru, inconjurat de un noian de calcule și schițe. Acum, obiectivul fermecat se află în magazine. Este primul pas al unui ambițios program conceput în I.O.R. privind dezvoltarea tehnicii și artei foto în țară.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

Fișă de biografie

Savel Păuleanu: în 1949 muncitor necalificat la „Electroputere” Craiova; în prezent controlor tehnic de calitate și unul dintre cei mai activi artiști amatori din municipiu.

S-a născut în Craiova, a împlinit 59 de ani, iar de 40 lucrează în aceeași întreprindere, adică din 1949.

Cu un an înainte, Atelierul de reparat vagoane C.F.R.-Malaxa fusese naționalizat (atelierul se compunea din două hale, o cantină și un... grajd; producea roabe). Orfan de tată, cu o mamă care abia și câștiga traiul la un soi de azil de binefacere, Savel Păuleanu (câci despre el ne vom ocupa în rândurile ce urmează), își aduce aminte fără plăcere de o copilărie aspră, în care foamea l-a marcat puternic („uneori hrana mea zilnică era cite o jumătate de măr putred adunat de pe stradă”). Pe la vârsta de 16 ani, împreună cu regretatul poet și ziarist Petre Dragu (de care îl va lega o caldă prietenie în timp), este angajat la „Marele Circ Imperial al Craiovei — MEZAT” în calitate de clown necalificat.

Și tot ca „necalificat” se va angaja — revenim asadar — în 1949 la întreprinderea ce va deveni, peste ani, una dintre reperele economice ale României socialiste — ELECTROPUTERE, de care își va lega viața și aptitudinile și pe care nu o va mai părăsi niciodată.

Prima retribuție o primește aici în calitate de pontator, printre oamenii ce se hotărâseră să își lege soarta de noua cetate industrială a Băniei se numărau acum fierari, strungari, lăcătuși. Și pontator va fi până în anul 1952, cînd, fiindu-i remarcată pasiunea pentru spectacole în general și teatru în special, este numit „Director de Club” („vorba vine: eram și portar, și regizor, și femeie de serviciu; clubul era doar o amărîță de sală pe Madona Dudu, vizavi de „Butoiul verde”, o circumscripție...”). Se apucă de constituirea unor formații artistice („organizăm reuniuni tovarășești, numai

Ipostaze din câteva spectacole susținute de inzeștratul actor amator

În cinstea frunzilor în producție (19), apare curînd și o formație de teatru. Primul spectacol: „O noapte furtunoasă”, realizat împreună cu artiștii amatori de la Căminul „Olga Bancic” și sub conducerea artistică a marului actor și om de teatru de la Naționalul Craiovean și care a fost Ovidiu Rocoș; Savel Păuleanu îl joacă pe Rică Venturiano...

În 1953 depune cererea de primire în rândul candidaților de partid; i se explică faptul că, neavînd o calificare anume, riscă să nu înțeleagă ideologia clasei muncitoare. În 1953 iați-l calificat ca frezor — va fi meseria sa de bază și cea care-l

va aduce cele mai mari satisfacții, precum și recunoașterea muncii depuse aici, la Electroputere, în diverse domenii. Este martor la „nașterea” primului motor asincron de 1 000 kilowați (1956—57), făcut pe licență românească; marea, de acum, întreprindere, primește primele Premii de Stat. Încep să se producă semănători, electrocare, locomotive de mină, tramvaie — apoi vor urma locomotivele diesel și electrice. Policalificîndu-se apoi, devine lucrător pe roboteza Borwerga, urmînd la rîndurile mereu mai complicate și mai prețioase. Primit în rândurile partidului, continuă să-și împartă activitatea între munca

propriu-zisă și cea cultural artistică. În 1968 este promovat în funcția de controlor tehnic de calitate — pe care o deține și astăzi. „Tot ce pleacă astăzi din întreprinderea noastră — transformatoare, aparataje de tensiune etc. — trece întîi pe la mine!” — îmi spune, cu justificată mîndrie.

Amintiri? Multe și diverse. De pildă, cele două săptămîni în care nu s-a mișcat din întreprindere, „se născuse o ambiție, o dușmănie în sensul bun al cuvîntului între secții, care să fie cea mai din frunte: două săptămîni acolo am mîncat, acolo am dormit, acolo m-am spălat — în cele din urmă mă

lie” de Dan Tărbilă — Locul I și Medalia de aur la finala pe țară „Cîntarea României” — 1974), Acarul Oae („Gara Mică”, de același D.T. — premiul de creație — 1958).

Dintre toate spectacolele, „Năpasta” îi e cel mai aproape de suflet. Poate și pentru faptul că iată, astăzi, are loc spectacolul de adio al interpretului Savel Păuleanu, spectacol în care — el singur — revine în rol pe tceră, dintre toți interpreții de a’ădată („dacă în Năpasta toate rolurile, toate personajele mîi bine zis, au o vîrstă anume, Ion nu are vîrstă!”). Regia va fi aceeași: Rodica Radu, de la Teatrul Național („acest teatru a fost sufletul nostru”).

Decorat cu Ordinul Meritul Cultural Clasa a 5-a, omul muncii și omul de suflet care este Savel Păuleanu se apropie de anul pensionării. „Centrul de creație și cultură socialistă „Cîntarea României” al Sindicatului „Electroputere” — Craiova este, astăzi, o clădire modernă și multifuncțională situată pe Calea București. În cadrul acestui centru funcționează și „Teatrul muncitoresc Electroputere” — în înfîptuirea căruia Savel Păuleanu a avut un rol de seamă: un fel de teatru popular, cu stagiune, cu oilete, cu turnee, cu gestione. Și deși are o familie numeroasă (Ileana, soție, soră medicală; Daniela, fiică, operator calcul, căsătorită la rîndul ei; Nicușor, student medicină veterinară și Ramona, elevă în clasa a XII-a la liceul „T. Arghezi”) — atunci cînd nu este în întreprindere, el e de găsit mai mult la club, decît acasă... pasiunea pentru teatru l-a marcat profund pe acest om.

Autor al unui volum de amintiri — „Al cui sînt eu?”, Editura Scrisul Românesc, Craiova — prieten cu binecunoscutul actor Ion Marinescu din București, care l-a fost apropiat îndrumător atunci cînd juca la Craiova și despre care vorbește cu recunoștință și căldură — „veteran” al Electroputerii lucrînd aici de 40 de ani, adică exact de la înființarea acesteia — data se va scria în acest an — Savel Păuleanu își apare, așa cum m-a așteptat într-o după-amiază a acestei luni, așezat pe treptele centrului său artistic și muncitoresc, nu numai cu calitatea de controlor, pe care i-o include funcția, dar și cu cea de modest, pasionat și dăruit om într-ale sensibilității sufletești, așa cum îi stă bine oricărui om de cultură — chiar și dacă meseria sa de bază este alta.

HORIA PĂTRAȘCU

Arta și uzina

Dinu Traian: un sculptor amator care a realizat 27 de statui amplasate în ambianța întreprinderii de frigidere Găești — însemn al dragostei pentru frumos al celor care lucrează aici.

A devenit un loc comun, cu forță de prejudecată, imaginea apăsătoare a întreprinderii copleșită de culori cenușii, de stive, piese și utilaje depozitate exact în locurile unde privirea ar trebui să se bucure și să respire. Și totuși, există întreprinderi în care ambianța e mai degrabă de parc, de expoziție în aer liber, cu spații amenajate după toate regulile artei ambientale. Nimic din cele „grele” pentru privire la Porțelanul Alba Iulia, la Combinatul de lămpi și azbociment Fieni, la întreprinderea de frigidere Găești sau la Uzinele de utilaj chimic Grivița Roșie. Sînt locuri în care preocuparea pentru frumos n-a fost sufocată de cea pentru realizarea sarcinilor de plan, dimpotrivă, ele coexistă armonios, armonia nefiînd decît cadrul pentru eficiența maximă în munca fiecăruia.

Mai mult decît impresionantă este imaginea de ansamblu de la întreprinderea de frigidere Găești. Fațada secției așezată la stradă, este acoperită cu un enorm mozaic. La poartă, o sculptură din grănit înaltă de 6 metri și cîntărind aproape 10 tone, reprezentînd o focă stilizată. Lucrarea aparține sculptorului amator Dinu Traian, au-

torul celor 27 de statui așezate în toate locurile mai importante ale întreprinderii. Pînă la urmă nu știi ce este mai important. Interesul pentru crearea unui ambient de tinută, vizibil în toate preocupările echipei de la conducerea unității (directorul

Traian Novolan, directorul comercial Viorel Drumea și inginerul Doina Drumea, secretara comitetului de partid din întreprindere) sau evoluția unui sculptor amator, Traian Dinu, sprijinit în toată activitatea sa plastică de cei amintiți mai sus.

Traian Dinu, electrician la întreprinderea de Frigidere, nu este decît un amator pasionat de sculptură, ajuns într-o întreprindere preocupată și de întîlnirile oamenilor muncii cu arta. Din 1969, Traian Dinu a devenit un nume familiar al expozițiilor

Fotografii de
VICTOR RADULESCU

artiștilor amatori, fiind încununat și cu diploma și titlul de laureat al Festivalului Național „Cîntarea României”. În 1974—1975 a avut expoziții personale de sculptură la București, Pitești și Găești și este poate singurul amator din țară cu 30 de lucrări mari în piatră expuse în spații publice sau în instituții. „Familia”, o lucrare în calcar de 2,5 metri este expusă în parcul orașului iar alte 27 statui, cum spuneam, sînt găzduite de întreprinderea de frigidere unde Traian Dinu lucrează ca maestru electro-mecanic. Lucrări în genul „Scutul păcii”, „Zbor de pace”, „Victorie”, „Maternitate” spun mult despre formele și universul sculpturilor lui Dinu Traian, așezate chiar sub privirile colegilor de muncă, într-un spațiu care are nevoie mai mult ca orîcînd de bucurii pentru privire. Interesul pentru armonizarea spațiilor industriale are la Găești o expresie admirabilă. Pe lîngă orgoliul unei producții recunoscute pe meridianele globului, conducerea întreprinderii, beneficiînd de strădanțiile unui artist inimos și talentat, a cultivat și reperele pentru bucuriile spiritului.

BOGDAN NISPOIU

NOBILUL PROFIL

Gratie preocupărilor statornice ale partidului, ale secretarului său general tovarășul Nicolae Ceaușescu, formarea personalității multilaterale dezvoltate, a omului nou — revoluționar și om de omenie — constituie cea mai generoasă și mai înaltă dintre finalitățile construcției socialismului și comunismului. Exprimând acest ideal secretarul general al partidului are în vedere nu numai aspectele subiectiv-umane, ci și pe cele obiective ale exprimării dialectice dintre personalitatea oamenilor și progresul neîntrerupt al societății noastre.

Ca urmare, profilul omului nou trebuie să se caracterizeze, pentru împlinirea integrală a personalității sale, prin trăsături distincte, între care, alături de înaltul și minulosul nivel de pregătire profesională, de specialitate și un înalt nivel de cultură generală, toate circumscrise — așa cum se arată în Programul-Directivă pentru cincinalul viitor și dezvoltarea de perspectivă până la începutul mileniului trei — acelei atitudini esențiale care este spiritul revoluționar. Socialismul nu este de conceput fără o înaltă cultură generală, care presupune o largă perspectivă asupra educației și instruirii permanente, cunoașterea și aprofundarea neîncetată a noilor fenomene, desprinderea tendințelor de dezvoltare a societății. În numele acestui deziderat a fost întreprins, cu deosebire în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, un ansamblu de măsuri pentru dezvoltarea în mod corespunzător a învățământului, principal loc de formare a culturii generale a tinerilor generații și a altor forme de pregătire pentru însușirea unui orizont larg de cunoaștere și înțelegere de către toți oamenii muncii.

În zilele noastre, fără însușirea sistematică și în mod continuu a culturii în integralitatea ei — știință, tehnică, literatură și artă — nu este posibil să se înscrie în exigențele actuale. Așa cum afirma secretarul general al partidului, „Totul depinde de nivelul de pregătire al oamenilor, de sus până jos... Nimeni nu trebuie să creadă că dacă a ajuns într-o muncă sau altă nu trebuie să mai citească, să mai învețe... Cine nu face acest lucru va

rămâne în urmă și vrind nevrind, trebuie să facă loc altora”. Asemenea cerințe se pun pentru toate generațiile, dar mai ales pentru tineri, care parcurg diferite trepte de scolarizare unde principalul este acumularea unui volum de informații necesare pentru dezvoltarea personalității, pentru pregătirea în domeniul de specialitate. Cum se știe, prin școală se transmit cunoștințe din toate ramurile culturii, dar cum se valorifică tot ce s-a asimilat, cum se finalizează bagajul de cunoștințe câștigat de-a lungul anilor, constituie probleme ale factorilor responsabili de viitorul țării. După opinia noastră, sub aceste aspecte, se manifestă uneori atitudini inadecvate, chiar prejudecăți, după care considerarea culturii generale ca fiind de prisos pentru activitatea profesională. Înlăturând o asemenea înțelegere simplistă a raportului dintre cultură și profesie, documentele partidului nostru argumentează că o temeinică pregătire profesională nu este posibilă fără un larg orizont de cultură. Desigur că pregătirea culturală nu determină de la sine performanțe profesionale, dar — așa cum experiența dovedește — este mai eficient în activitatea profesională cel care dispune de un nivel ridicat de cunoștințe generale și, se înțelege, de o foarte bună pregătire în profesia practică. De asemenea, tot experiența demonstrează că oamenii care și-au însușit selectiv și creator, în funcție de pregătirea profesională, o largă cultură generală, se diferențiază prin comportament moral și civic pe măsura gradului de cunoaștere și înțelegere a fenomenelor.

Iată numai câteva reflecții care pledează pentru necesitatea unei pregătiri culturale, des subliniată în documentele partidului nostru, în aprecierile și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu și care toate pornesc de la adevărul că „omul constituie factorul hotărâtor al întregii activități. Și, deci, trebuie să acordăm o atenție mai mare ridicării nivelului de cunoștințe generale, dar și de conștiință revoluționară socialistă”.

ILIE PUJA ■

Vibrație

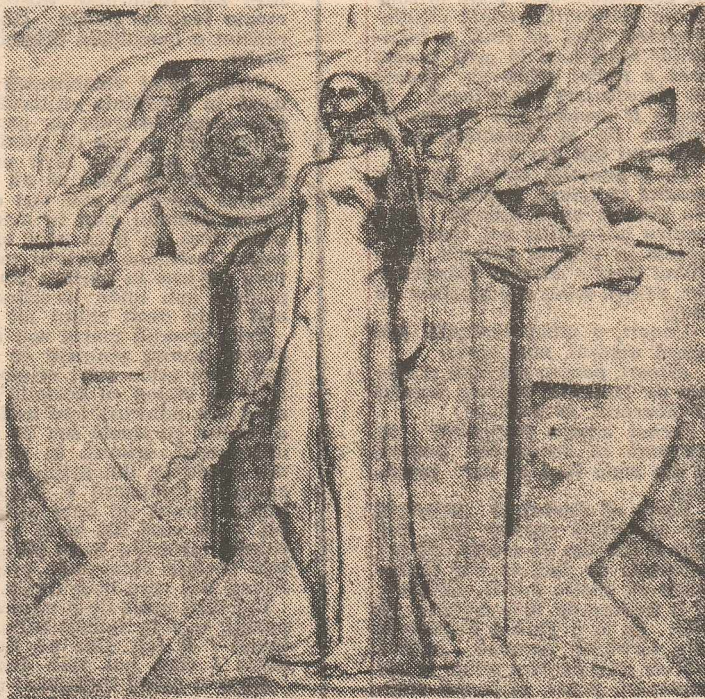
Un epos de legendă stă astăzi mărturie atitor fapte prinse în ritm primenitor, vibrație de suflet e verbul ce se scrie cu focul din furnale, la gura de cuplor.

Așa te redescopăr, ca pe o terra-nova, mereu improspătată de ochiul zilei clar, văpaia cîi îmi este n-ajunge și nici slova să te cuprind în mine de-a-ntr-unul iar și iar,

Astfel răsare soare iar griul dă în spio în schimbător și totuși statornic ritual, putere prinde iarba din sinde de voinie cum riurile toate din fiecare val.

Te știu cum nu e altă, o stea în univers cu munții în tihnire, cu mările în spume efigii scumpe nouă se regăsesc în vers ca-n marile poeme deschise către lume...

VIRGIL DUMITRESCU ■

Geta Mermeze : „Omagiu”

La Petrova

Ce poate fi astăzi o universitate populară, așa cum o vroia Nicolae Iorga cînd o cîntorise pe cea de la Vălenii de Munte — loc de întâlnire a intelectualilor ridicați la înaltă învățătură, cu matca părinților, cu vatra celor de acasă, am avut parte să văd în aceste zile de vară, în solștițiu, într-unul dintre cele mai minunate sate din Maramureș, Petrova, așezat pe riul Vișeu într-o deschidere împrejmuită de munți împăduriți pînă sus, cu finețe și pămînt roditor, ce îngăduie o viață păstoraască și agricolă, îndestulînd, hărnicia omului statornic aici de milenii.

Cine ajunge aici întîi oară într-o zi de sîrbătoare, cu cerul senin după ploii, în zorii zilei, se poate o clipă socoti pătrunzînd o arcadă binecuvîntată, se va lăsa de bună seamă răscolit de imagini ale bucolicelor virgiliene, pentru că scumpă le este acestor daci liberi tocmai romanitatea.

Ultimele ard a sîrbătoare, toată tinerețea satului — de fapt, o comună cu peste șase mii de suflete, îmbrăcată în straiul tradițional ce ridică făptura pe verticală la rang de volevod : încă o dată descopăr ce uriașă însemnată a avut de-a lungul veacurilor portul românesc — anume de a-i întrefine omului sentimentul demnității personale, indestructibilă sa personalitate, frumusețea primordiale ce și-o revendică fiecare făptură ca aparținîndu-i.

Satul se află în ceas de sîrbătoare : pentru întîia oară se întîlnesc aici toți fiții satului, intelectuali ajunși mai în toată țara medici, ingineri, învățători, profesori, oameni de artă, surori de caritate, cu cei de acasă, lucrători la pădure, în mine, agricultori. Nu se cunosc cu toții, diferențele de vîrstă sînt uneori prea mari ca să se mai poată ști unul pe altul, unii n-au mai fost pe acasă demult.

Pe lăcioare din trunchiuri albe de mesteacăn, mulți în picioare, strînși laolaltă ca într-un amfiteatru străvechi își ascultă sufletul, faptele, se prezintă unii în fața altora.

Portul tradițional, albul imaculat, a absoorbit totul și este o bucurie să fii partaș unui astfel de eveniment în viața unui finit românesc.

Înmolosul primar iubit de toți oamenii și dorit a-l avea în fruntea lor — Grigorie Hantău — arată cifre, date, realități economice și izbînzile ale acestei comune frunțate pe județ.

Aici la Petrova se află de mai mulți ani un cenaciu puternic ce poartă numele lui Mihai Eminescu. Viața culturală a vetrei acesteia este întrefinută de acest cenaciu întemeiat și condus de către un mare animator și pedagog, Ion Petrovai, împreună cu soția sa, amîndoi profesori cu studii superioare ce-și dedică viața școlii în care sînt învățători și ridicării satului printr-o viață culturală intensă.

Convorbirile culturale ce au loc periodic aici la Petrova au ajuns la a patra ediție. S-a scris în presa noastră despre ele. Ceea ce adaug și eu în câteva rînduri este finuta intelectuală a acestor manifestări ce ar putea fi pilduitoare și în alte așezări.

Petrova poate fi o pîlă a unei universități populare aici, în Maramureș, cu mare viitor. O săptămîină măcar pe un an acuma, vîră, să se poată întîlni oamenii locului cu cei mai buni din țară, savanți, scriitori, cîntăreți, diplomați, profesori.

Pentru o zi-două vor veni cu bucurie mulți, știindu-se ascultați de către o lume a cuvîntului și hărniciei, vrednică de cinstire.

IOAN ALEXANDRU ■

Un om robust, de statură mijlocie. Un om plin de vervă și de replici scînteietoare ; avid de comunicare și dispus s-o ia de la capăt, cînd simte că n-a convins. Nu renunță la dreptatea lui și ocolește elegant, una cite una, piedicile ivite în calea demonstrației... Are umor, prea mult umor pentru un pictor fascinat de „griuri” străbătute de nervuri amare, ale unei îngrijorări pe care el, pictorul Victor Ciobanu, se ferește s-o afișeze în viața de fiecare zi. Truda lui artistică se desfășoară sub semnul tăcerii, rar de tot îl auzi vorbind despre tablourile lui, o face mai mult cînd este întrebat și atunci schimbă vorba cit mai repede, interesîndu-se de te miri ce, în replică. A, despre artă da, îi place să converseze, umînd cel mai adesea cu originalitatea și prospețimea punctelor lui de vedere, cu filiațiile subtile pe care le face și cu stilul aforistic, înclinat către paradox, Victor Ciobanu are darul de a te face să reflectezi la formulările lui lapidare și după încheierea dialogului ; puse cap la cap, ele se impun ca un felicit mod de a gîndi, epurat de formalisme și convenții. Așa cum este de altfel și pictura lui, extrem de interesantă lui pictură...

Victor Ciobanu expune rar, actuala lui expoziție de la „Simneza” bucureșteană îl readuce-n atenția publică după patru ani sau chiar cinci. Totuși, la ora maturității, bătînd către cinci decenii de viață, s-au adunat memorabile prezențe, cu expoziții personale sau de grup, în țară și peste hotare. Tablourile lui sau lucrările de artă monumentală și decorativă i-au adus aprecieri dintre cele mai favorabile, cînd la Roma, cînd la

VICTOR CIOBANU

„Fericirea
nu-i lipsită
de zbucium”

Santiago de Chile, cînd la Moscova, cînd la Detroit sau la Tel Aviv.

Critica din țară i-a semnalat, de mai multă vreme, calitățile artistice, profunzimea și modernitatea, precum și „asceza” de bun augur, care-l ține departe de confrerii și fronturi ocazionale, în favoarea unei libertăți de creație pe care știe, ca nimeni altul, să și-o apere. Am pășit în atelierul lui Victor

Ciobanu cu două-trei zile înainte ca tablourile lui să ajungă-n expoziție. Acolo, în spațiul intim al artistului, refuzînd zorzoanele de orice fel, artificiale și „ciudățeniile” afișate în destule

alte cazuri, aveam să-i înțeleg, o dată mai mult, rigoarea și temeinicia. Multe-si-măruntele noastre dialoguri ocazionale, din nopți ciobite cu litere de plumb, printre agitate atribuții redacționale, au avut, de data asta, șansa de a se converti într-unul mai cuprinzător, reluat și încheiat (dacă se poate spune) în sala expoziției...

Nu mă așteptam, Victor Ciobanu, să-ți aflu atelierul în-

tr-un bloc, din plin bulevard central, la etajul șapte...

Asta fiindcă turnurile de fildes sînt mai jos : rar trec de primul cat. Ce să-i faci, eu aici mă simt aproape de natură : vin păsări la geam... Prieteni nu prea vin, de teamă că se defectează liftul și astfel pot să mă uit în mine cit poftesc. Locatarii își au treburile lor. Avem și administrator, nu e ca la curte. Nici în arta plastică nu-i totuna cum ești administrat. În facultate am făcut un pas către libertate, din acest punct de vedere : avusesem „bursă Andreescu”...

— Și de atunci încoace ?
— Un pas înainte, doi pași înapoi. Nu-mi poate ieși din cap, încă, ideea că — odată găsită sala — și ramele contează, că n-ai voie să încadrezi tablourile oricum. Amatori de descurări se uită și la rame.

— Ba chiar ți-a ieșit o vorbă : „La Victor ramele costă mai mult decît tablourile...”, dat fiind că ramele le cumperi, iar tablouri nu prea vinzi. Ai vreo rețineră ?

— Da. Pe ștatele de plată. Serios vorbind, n-am visat niciodată să fac negustorie. Mai bucuos le dăruiesc. Țin minte că la Roma, în expoziție, a venit la mine un tînăr cu ochi aprinși, student la Conservator și m-a întrebat cît l-ar putea costa unul din tablouri. Pînă la urmă i l-am

(Continuare în pag. 15)

DRAGOMIR MAGDIN ■

PREMIUL HERDER

Un nou premiu Herder pentru poezia românească! De această dată, prestigioșii lauri internaționali încununază valoroasa creație a poetei Maria Banuș, ale cărei versuri sint expresia unei conștiințe profund preocupate de condiția umană în secolul nostru, o dovadă grăitoare în acest sens fiind și tulburătoarea sa confesiune pe care o găzduim în paginile revistei.

Profesiune de credință

„Așa, pestrice, cum se înfășează din punct de vedere structural-stilistic, poemele incluse reprezintă totuși o unitate: ele reflectă zbaterea unui poet, prin curgerea zilelor și a vremurilor, încercările lui de a prinde zvicnetul unei clipe, suflul unui moment pe care l-a trăit cu intensitate, în devenire existențială sau în tumultul prefacerilor social-politice. Cea care scrie rindurile de față și care a înădărit cuvintele în versuri, închise între coarșele a două volume și carapacele a patru decenii, nu poate fi altceva decât un poet angajat — în sensul cel mai larg și în toate sensurile polivalente ale cuvintului.

Fără a mai avea azi demersuri poetice naive și gesticulație de vates, nu mă pot lepăda de sensul și de chinul gravității unei misiuni. Încă mi se năzare că am venit pe scena acestei lumi pentru a spune ceva, imposibil și totuși posibil, prin metaforică și meteorică străfulgerare: revelarea unei suite de visuri, de intense voluptăți și suferințe, de viziuni, tatonări și extaz, pe marginea infinitului și a neantului, hic et nunc. Sint angajată, sint în slujba acestei chinuitoare și exaltante misiuni. În același timp, sint un om născut în timpul primului război mondial, cu trei ani înaintea revoluției care avea să trîmpă în destinul omenirii și în viziunile poetilor, cu două decenii înaintea celor mai tehnic-bestiale masacre și genociduri pe care le-a cunoscut omenirea. Ele aveau să dureze, să continue și azi încă, în interstii, să se prefigureze, apocaliptice, ca o teribilă amenințare a epocii atomice, aflate la începuturile ei.

Tot ceea ce vine spre mine, abhorat sau dorit, amenințător, visat, incredibil: zile și nopți, violență, blîndețe, suferințe și neant nu mă află într-un punct spațial neutru, incolor. Mă află aici, în punctul binecuvîntat de zei, plămădit și amenințat de

oameni, numit România. Spațiul cultural — peisaje, tradiții, amintiri, — e dens pentru mine, e gros și dulce ca mierea, e amar și verde ca pelinul. Acesta e elementul vital omniprezent, din care poezia mea se hrănește. Implicită sau explicită, lumea Carpaților și a Dunării trăiește în mine, dă carne și viață cuvintului, ca și straturile, obscur-ancestrale ale spațiului mediteranean și central-european. Toate sedimentele de sincrism spiritual sint mediul meu natural, în care evoluez firesc.

În anii din urmă, o dată cu statornicirea unui climat și a unei ambiante culturale de largă deschidere spre toate orizonturile spirituale, odată cu distrugerea, rînd pe rînd, a taburilor inhibitorii în artă, poezia mea a trecut printr-un proces de descătușare interioară. El poate fi urmărit pas cu pas de cititor, de la Metamorfoze la Portretul din Fayum.

La o anumită vîrstă, cu o anumită structură, ieșirea în spațiu deschis nu e ușoară. Dacă pentru generațiile noi, venite la poezie în ultimul deceniu, vîzduhul liber e adecvat plămînilor lor, pentru mine el e amețitor de tare.

Uneori, o mină nevăzută îmi apasă umărul, cînd scriu.

Alteori, povara mă lasă, și starea de levitație, proprie poeziei în libertate, se produce.

Închei aceste marginalii cu speranța că drumurile poeziei și ale mele încă se vor încrucișa.

Poate că fragedele suferințe ale zămisirii poetice îmi vor mai fi dăruite de soartă. Atunci volumele de față nu vor reprezenta un spațiu închis, definitiv, ci o trecere de la o viziune la alta, de la o Țară a Fetelor la alte tărîmuri, ascunse ochilor mei de ieri, pe care mine le voi descoperi, poate, și le voi străbate.

MARIA BANUȘ

Primate de Iorga

Ca orice domeniu al scrisului său, ca orice tărîm pe care s-a manifestat prezența sa în viața societății românești corespondența primită și trimisă de N. Iorga ni se înfățișează ca un fapt ieșit din comun. Bineînțeles, vom fi în primul rînd tentați să ne gîndim la dimensiunile ei neobișnuite: „a fost desigur, din toată Țara românească, omul căruia i s-a scris cel mai mult”, spune pe bună dreptate Andrei Pippidi, auto-

rul studiului introductiv al celui mai nou volum din seria Scrisorilor către N. Iorga, volum care prilejuiește însemnările de față. Dacă atunci cînd începea editarea acestor scrisori Barbu Theodorescu evalua la 100 000 numărul scrisorilor primite de N. Iorga și aflate la Biblioteca Academiei, acestei cifre trebuie să-i adăugăm un număr impresionant de scrisori păstrate în arhiva familiei și din care unele încep să vadă lumina tiparului odată cu acest al treilea volum. Primele două volume din Scrisorile către N. Iorga îngrijite de Barbu Theodorescu au apărut în 1972 și 1979 incluzînd corespondența primită între anii 1890—1912. Moartea subită a editorului a pricinuit întreruperea acestei serii timp de aproape un deceniu pînă cînd un cercetător al generațiilor mai noi, Petre Turlea, și-a asumat misiunea de a tipări în condiții științifice scrisorile primite de N. Iorga. Să amintim faptul că în ultimii ani tot la Editura Minerva a început publicarea scrisorilor trimise de N. Iorga și din care au apărut pînă acum două volume sub îngrijirea Ecaterinei Vaum.

Avem deci posibilitatea nu numai să apreciem un volum de scrisori primite de N. Iorga ci să discutăm modul în care publicarea corespondenței sale

proiectează noi perspective asupra omului, ne ajută să-i înțelegem mai nuanțat personalitatea, să-i situăm cu mai multă certitudine locul în societatea românească. Și nu mă refer aici la împlinirile biografice și bibliografice, la eliminarea unor imprecizii — și acestea deloc neglijabile, ci la ceea ce ele aduc nou în definirea profilului spiritual și moral al lui N. Iorga timp de o jumătate de secol. Dar mai întii o întrebare: dat fiind uriașă, neobișnuită cantitate a corespondenței sale trebuie oare ca ea să vadă integral lumina tiparului? Întrebarea și-a pus-o la apărut primul volum învîtatul Mihai Berza, care inclina mai degrabă către o rețipărire selectivă a corespondenței. Pentru că este adevărat că în orice colecție de scrisori trimise și primite există și nu se poate altfel și misive convenționale, stereotipe, protocolare, care răspund unor obligații de moment. N. Iorga se gîndea să strîngă într-un volum ceea ce e mai „caracteristic” în corespondența sa, nelămurind această dimensiune din fluxul autobiografic și memorialistic ce cuprinde o capodoperă a literaturii române, volumul O viață de om așa cum a fost.

Așa cum arată I. E. Torouțiu în prefața la volumul X al colecției Studii și documente literare relatînd începutul publicării corespondenței primite de N. Iorga între 1890—1934, inițiativa aparținuse savantului. Chiar

Cronica literară

de Romul Munteanu

Secvențe ale poeziei

De mai multe secole, poezia caută mereu alte teritorii de expansiune, iar scriitorii își îngăduie libertăți tot mai mari, evidente atît pe planul expresiei cît și ale spațiilor universului imaginar. Rimele de la capătul versurilor au apărut încă din anii traducerii Iliadei în franceză ca un obstacol în fața glîndirii poetice, iar formele fixe ale poeziei rămîn din ce în ce mai mult doar o probă de virtuozitate.

Experimentele nu au lipsit niciodată nici în literatura română, iar poezia a fost mereu genul cel mai frecvent solicitat. În *Dragonul spre ziuă* (Ed. „Albatros”, 1988), Virgil Bulat se dovedește și el a fi un tenace căutător nu doar de alte teritorii poetice, ci mai cu seamă de alte modalități de a le da relevanță.

La o citire oarbă, poemele sale sînt texte de proză lirică, enunțuri prelungite de incantație, pictură de cuvinte căutate cu grija din mai multe straturi de limbaje. Orice mostră din *Dragonul spre ziuă* este exemplificatoare pentru arta sa poetică: „Dogoare uleioasă toropitoare. Cer de sticloasă ceruză cît lumea ventuză înclinsă de soare. Peste casele tupilate în lîncez verde se-ntind gîlbenușuri de sunătoare.

Sfîlnic delta respiră în aburi umezi amari a sălcii a papură a ierburi de baltă a putred (spălătură de noianul de ape a răchii și lăstari). (Amiază de vară la Sfîntu-Gheorghe-Deltă). Cîtit dinăuntru, versetul lasă să se vadă rime interioare așezate la distanțe diferite. Cuvintele „relaționate” de genul: *toropitoare* — *soare* — *sunătoare*, *ceruză* — *ventuză* sau mai departe în text: *amari-lăstari*, *lumină-îmbină*, sînt situate la distanțe puțin previzibile. Dar și atunci cînd lipsesc, starea de poem se menține.

Poezia străbate la suprafața textului prin enunțuri amestecate de limbaj cotidian și cuvinte muzeale, căutate pentru poezicitatea lor frumos vetustă. Formele verbale lungi (a ofilire) sau răsturnate (fost-a, cumpărat-a), elemente lexicale locale (zdrumicate, cercat) au căpătat o ingenioasă diseminare în textura poemelor.

Virgil Bulat vizualizează spațiul, îl proiectează în conștiința cititorului prin dimensiunile sale mari, decorate cu oameni, plante, obiecte și întinderi de ape cu trimiteri mitologice: „Hăt colo sub streasina zării unde apa se termină și o proptește bolta să nu cadă în hău iată un simbur negru de mac nici cîd o părere asa cum numai oamenii sînt în marginea vespniei. Copiii lor însă nu li se pare ei știu că punctul cel negru înseamnă pîrîntii miinile lor adine crăpate de tras la parime din ape sărate. Ei tatii pîndesc sub unde înclătoare morunul acela mai mare decît chitul lui Iona mai mare”.

Prin peisajul marin sau montan, Virgil Bulat citește mereu semnele ce trîmb spre începuturi, spre acele stări originare cînd eul seîndat intră în dialog cu cealaltă parte a sa. O dinamică din adîncuri iese astfel la iveală, o luptă a omului cu sinele sau cu cine știe ce ălsune misterioasă, trimisă în străfunduri din teamă, din prudență, din grija de-a lăsa în libertate o anumită înfățișare a ființei umane „Fărăde-număr și-atît de crud altfel / alcătuirile sine-lui. / În care Eu să-si aște mormint / slăbi-ciunile mizeriile mele păcatele / acum îmi întorc spatele chiar cele preadului / sipăratele / Alung Eu care m-a trădat umilit / înșelat.

Cel care orbit de-o nălucă / m-a lăsat înșutit pustiit — / în tainite-ădînci sub sapte lacătele tainei / îl leg. Dar pe Eu temnicerul de cel prins / cum pot să-l dezleg?”

După o lungă practicare a poeziei de cuvinte, a stărilor ludice și a lumii văzută ca o suprafață frecvent întilnită și în cultura română, Virgil Bulat se apleacă spre poezia de profun-

zime, spre dinamica abisală, decelată sub straturile evidente. Între o vază fumurie și alta cu limpezimi de miozotis se găsesc penumbre, contururi, emoții stingace, învelișul de spaimă al bucuriei, otrava îndoiei și, mai ales, arome, lumină și culori.

Căutător de sensuri nebănuite, Virgil Bulat practică o poezie cu un frumos credit psihologic.

Dan Rotaru este un poet inegal, capabil de surprize literare diferite. Multe din poeziile sale ies ușor din memorie, dar sint suficiente și cele care rămîn. Ceea ce a conferit însă o anumită stabilitate liricii sale a fost spiritul nostalgic, otrăvirea discretă și reflectiile variate despre cuvînt și timp.

Castelul de brumă (Ed. „Cartea Românească”, 1988) stă sub semnul unui vers aforistic elocvent: „totalizăm cu visul într-un război pierdut”. Înscris în timp, reveriile care trec prin „ținutul memoriei”, pulsează în direcțiile cele mai variate cu putință. Între vespnie, clipă și cuvînt, modulațiile literare practicate de scriitor aduc în prim plan anumite cuvinte cheie, tipice unei stări de conștiință infuzate de faptul că „E-n fiecare o măsură”. Existența măsurată astfel aduce în fluxul poeziei cuvinte ca ore, ceas, vreme, lumină, schimb, început etc. Toate aceste cuvinte ale trăirii timpului, ale despărțirii întinericului de lumină se inscriu în starea de așteptare, măsurabilă și ea prin infinite fînituri de existențe.

În poezia lui Dan Rotaru, omul este surprins de timp, pereche sau singur, în ipostazele cele mai diferite. Și dacă timpul este schimbare, evidentă în anotimp, sub trecerea acestuia ființa umană se petrece, se transformă, se întilnește cu cătusele inevitabile ale vremii mai puternice decît noi. Cogitoul poetului funcționează ca o amplă cutie de rezonanță a trecerii vremii. Timpul e în afară și înăuntru, în cuvînt și înaintea lui: „Hai, vino, e trupul căderii / și bruma din urmă ne-a prins! / Nu-i iarnă, desi cu lumină / în mine cuvintele-au nins” (Viscol de cuvinte). Și cum în poezia lui Dan Rotaru timpul este măsură și stare de suflet, poetul devine un martor al toamnei, evident un martor înfiorat de toate semnele acestui anotimp vrăjit: „Gîndul tău miroase-a așteptare / de-o viață, nicidecum de-o zi, / în această toamnă care doare / cu-o durere soră cu-a mării”. (Dialogul frunzei). Anotimp al conștiinței, impregnată de ideea vieții ca un drum spre extincție, toamna se anunță prin frunze de octombrie, starea de boală a sufletului, ca o surpare de culori, ca o migrație de trenuri și cirezi, ca amintire a morții și invitație la dragoste: „ca o ascuțire a securii în plină pădure”. Deschid o poartă largă în mireasma / acestei toamne care-mi cade bine, / acestei toamne care credem / că-ncene-n mine și sfîrșește-n tine”. (Notarele toamnei).

În poezia lui Dan Rotaru dragostea stă sub semnul fidelității și al dăruirii totale. Ea este marea liant al existenței-pereche, impulsul de unificare al unor destine umane, apelul la prezență și teama de distanță, clipa și eternitatea, dogoarea și cenusa.

Un Esenin de departe, muzical și melancolic, singuratic și întregit prin iubire, se aude doar ca un vag ecou, în poezia lui Dan Rotaru. Iubirea marchează distanța („mă strigi, și sint asa departe, / că numele îmi rugineste”), arată identifierea („Eu sint coama umbrei tale”), sporește elanul vital („Să faci focul în frigul de-afară”). Castelul de brumă îl arată pe Dan Rotaru într-un anotimp fericit al poeziei. Curățate de impurități, versurile sale reprezintă o plăcută invitație la lectură.

dacă am avea dubii asupra fidelității cu care Torouțiu a transcris convorbirea cu N. Iorga sensul ei corespunde integral perspectivelor celui ce începea să fie neliniștit de amploarea pe care o lua publicarea în colecția amintită a corespondenței legată de cercul „Junimei” și în consecință a fînt să dea publicității o parte din scrisorile centrate în mare măsură în jurul Sămănătorului, a stării de spirit care a precedat revista și a urmat-o. Un fapt este cert, N. Iorga a acordat publicării scrisorilor primite o atenție egală ca pentru oricare din operele sale. Și această deoarece ele reflectau opera vieții sale. Și niciodată N. Iorga nu a făcut o distincție între scrisul său și acțiunea sa, conferindu-le valori semnificative egale. După cum ne încredințează I. E. Torouțiu în prefața datată 1 septembrie 1935, N. Iorga a revăzut „ultima corectură a textelor”. De altfel, în *Memorii*, VII, 27 februarie 1934, N. Iorga se referă chiar la o scrisoare primită în anul 1906 de la Ion Mihalache, publicată în volumul al treilea al Scrisorilor către N. Iorga (p. 185 notă) și la o scrisoare a lui Cezar Petrescu „la vîrsta de paisprezece ani, care e uimitoare ca informație, judecată și stil”. Deci în acest moment N. Iorga începuse ordonarea și selectarea corespondenței sale.

Fără îndoială, o scrisoare n-are valoare în sine. Rîndurile chiar cele mai convenționale, cele mai protocolare, cele mai

insignifiante la prima vedere pot căpăta importanță și semnificație numai cînd le situăm în contextul trîmterii și primirii lor, cînd le raportăm la legăturile dintre cei doi, cînd le privim în contextul social și moral în care au fost elaborate. Două-trei rînduri peste care putem trece grăbiți ne pot deschide orizonturi în direcții peste care s-a așezat colbul uitării voite sau involuntare. De aceea aș spune că o ediție a corespondenței N. Iorga trebuie să fie în primul rînd o ediție critică, în cadrul căreia scrisorile să-și capete locul meritat, imbinînd publicarea exhaustivă a textelor cu citarea elementelor de esență cuprinse în altele sau cu indicarea a ceea ce constituie doar expresia unei operațiuni de rutină și nu a unei credințe ideologice, morale, artistice, ce nu se inscrie într-un schimb de idei, ce nu contribuie la definirea unor legături ideologice, politice, spirituale, culturale, ce ne fac să înțelegem mai bine omul și opera sa. Din acest punct de vedere studiul lui Andrei Pippidi la cel de al treilea volum al scrisorilor mi se pare într-un totu binevenit, deoarece înfățișînd acțiunea lui N. Iorga în anii 1913—1914 ce nu poate să fie înțeleasă decît în perspectivă istorică, scrisorile primite capătă o valoare semnificativă, se raportează la direcțiile fundamentale ale gîndirii și acțiunii lui, pe care le pun în evidență. De aceea cred că de acum înainte editura va trebui să pro-

În circuitul universal (II)

De un mare răsunet internațional s-au bucurat în schimb 20 de poezii eminesciene reprezentative, incluse cu avizul poetului în prestigioasă antologie, Rumänische Dichtungen, apărută la Leipzig în 1881, în cunoscuta editură Wilhelm Friedrich Verlag (Crăiasa din povești, Scrisoarea II, Dorința, De cîte ori, iubito, Despărțire, Melancolie, Singurătate, Doina, Rugăciunea unui dac, O, rămii, Revedere, O, mamă, Pe aceeași ulicioară, sonetele, Sunt ani la mijloc, și Cînd însuși glasul, Povestea codrului, Freamăt de codru, Lacul, Venere și Madonă, Strigoii). Prima recenzie favorabilă atestată de noi apare în „Literarische Beilage der Montags Revue” din 21 martie 1881, care preciza că volumul a cunoscut o largă difuzare și audiență încă în decembrie 1880, deși pe coperta acestuia era imprimat anul 1881. Poezia eminesciană, publicată în acest volum, s-a bucurat de o apreciere elogioasă și într-un articol semnat de cunoscutul publicist M. Montadon în „Neue Preussische Kreuz. Zeitung”, nr. 22, 1881, de asemenea într-o notă favorabilă, publicată în „St. Petersburger Zeitung” din 27 iulie 1881, sesizată și de T. Maiorescu.

În același an, 1881, Eminescu se impune el însuși ca traducător. În urma publicării antologiei menționate din 1881, în calitate de autoritate literară autentică, recunoscută în patria sa și în urmă în Germania și în alte țări, în care tălmăcirile sale germane au avut audiență favorabilă, Eminescu este solicitat prin consulul german din București, Eduard Grisebach, să realizeze versiunea în limba română a cunoscutei balade, *Der Handschuh* (Mănușa) de Fr. Schiller. Acceptînd cu satisfacție propunerea, în perioada ian. — apr. 1881, Eminescu realizează „ad-hoc” (cum se precizează într-o notă însoțitoare) această versiune românească, ale cărei scripuri artistice atrag atenția, ca urmare fiind inclusă în volumul *Der Handschuh*, Chah-Bibliothek, heft 5, apărut în 13 limbi, la Leipzig, în 1881, p. 56—57.

Popularitatea antologiei Rumänische Dichtungen din 1881, în rîndul cititorilor, specialiștilor și editorilor a impus reeditarea ei. Există dovezi că ediția din 1881 a cunoscut mai întîi un nou tiraj în 1883, tot la Leipzig (pe coperta unor exemplare ale ediției din 1881, păstrată la Leipzig, se află inscripția „Leipzig, 1883”). O altă editură, Verlag von E. Strauss din Bonn, o preia, o completează (cu *Luceafărul*, *Scrisorile III și IV*) și o tipăreș-

te, cu indicația „Ediția 2, 1883—1886”. Aceeași editură scoate și o a treia ediție, în 1889, la cele 23 titluri din edițiile anterioare adăugînd alte șase poezii (Somnoroase păsărele, Peste virfuri, La steaua, Atît de fragedă, Cînd amintirile, Scrisoarea I). Toate aceste ediții au fost receptate favorabil, multe din poeziile incluse fiind reproduse și în alte publicații ale vremii.

La puțin timp după apariția ediției din 1881, poezia lui Eminescu devine obiect de studiu în rîndul specialiștilor, plasînd-o într-un context comparativ tipologic. Astfel, Otto von Leixner în cartea sa, *Geschichte der fremden Literatur*, publicată în 1882 la Leipzig în două volume, remarcă un înn al beduinilor vechi, avînd asemănări cu Rugăciunea unui dac și cu reflecțiile dascălului din Scrisoarea I. Dacă poezia Rugăciunea unui dac prestigiosul cercetător o putea cunoaște din antologia apărută cu un an mai înainte, Scrisoarea I, după cunoștința noastră, încă nu apăruse în tălmăcire germană (o primă versiune atestăm abia în ediția a-mintitei antologii din 1869), comentariul dovedind o bună cunoaștere a Scrisorii eminesciene din alte surse sigure, ceea ce denotă un interes mai larg pentru creația poetică a lui Eminescu.

Acest interes urmau să-l înțrețină și publicațiile vremii, în paginile cărora apar fie reproduceri din edițiile antologice menționate, fie noi traduceri, semnate de traducătorii antologiei sau de alți traducători.

Vom semnala întîi alte două culegeri antologice de poezie universală, „ale tuturor popoarelor și timpurilor”, *Buch der Liebe*, Leipzig, 1887, care include Dorința, și *Die Lieder aller Völker und Zeiten*, Hamburg, 1888 care include Crăiasa din povești și Povestea codrului.

Atestăm numeroase versiuni germane în publicații periodice de limbă germană din diferite țări, avînd o largă căutare în rîndul cititorilor de literatură universală. Vom aminti în acest sens înainte de toate o prestigioasă revistă de largă audiență în țările de limbă germană, „Romanische Revue”, editată la Viena, care publică poeziile Dorința, Diana, Glossă, Veneția, Luceafărul, tr. L.M. Fischer în 1889, împreună cu două articole comemorative). Inițiativa aparține însă publicației „Bukarester Salon”, care între 1883 și 1889 rezervă un important spațiu tipografic poeziei eminesciene, în traducerea mai multor autori, în ordinea cronologică: (Crăiasa din povești în 1883), Făt-Frumos

din lacrimă, 1883—1884), (Veneția, în 1884), (O, rămii, O, mamă, Melancolie, în 1884, Atît de fragedă, Singurătate, Despărțire în 1885), (Diana, Glossă, Veneția, Luceafărul, în 1889). În paralel, „Das Literarische Rumänien” publică, între ianuarie și septembrie 1889: Somnoroase păsărele, Și dacă..., Veneția, Crăiasa din povești, La steaua, Povestea codrului, Singurătate, Mortua est. O traducere a poeziei Diana, nesemnată, mai apare în „Rumänischer Lloyd” din 23 iulie 1889. După cum se poate observa, unele poezii și poeme apar în mai multe versiuni, între acestea remarcăm Luceafărul, care încă în timpul vieții poetului apare în trei versiuni, semnate de doi autori diferiți, de asemenea este comentat de M. Gaster în „Magazin für die Literatur des Auslandes”, din 1883.

Revistele de limbă germană manifestă un interes deosebit față de creația poetului mai ales cu prilejul morții acestuia, cînd continuă să publice traduceri, deosebi comentarii elogioase. De pildă, revistele vieneze: „Neue Freie Presse” în necrologul publicat recunoaște în Eminescu pe „cel mai însemnat poet al României și el a probat în poeziile sale că limba română este în stare să satisfacă exigențele cele mai înalte și mai dificile ale creației literare”; „Le courrier du Soir” susține că „România a pierdut un poet cu care, cu drept cuvînt, merită să se mîndrească”. Aprecieri similare formulează și „Deutsche Zeitung”, de asemenea două editoriale din iulie și august — septembrie ale revistei „Romanische Revue”. Necrologe înserează aproape toate publicațiile de limbă germană din Austria, Germania și țara noastră, ulterior elogii memoriei lui aducînd și o serie de publicații din SUA, între care menționăm „New-Yorker Volkszeitung” și „Volksblatter”, care publică și unele traduceri germane.

În Italia, Marco Antonio Canini selectează, traduce și include trei poezii eminesciene în celebra sa antologie de poezie de dragoste, *Il libro dell'amore*, apărută la Veneția: în volumul 2 din 1887, Sonet II (Sunt ani la mijloc), în volumul 3 din 1888 Sonet III (Cînd însuși glasul) și în volumul 4, Dorința. Tot atunci, *Dictionnaire international des écrivains du jour*, apărut la Florența în 1888, îl recomandă lumii pe Eminescu, prin pana cunoscutului exeget, Angelo de Gubernatis, ca pe „poetul de prim rang al țării sale”.

D. COPILU

SEMNAL

● **Legendă și adevăr în biografia lui M. Eminescu** se intitulă volumul de 227 de pagini al lui Ion Roșu, apărut la Editura „Cartea Românească”, care vrea să „concorde cît mai mult cu titlul generic” nu numai în spirit, ci și în intenții.

Volum prim dintr-un ciclu, am înțeles, care porcede la „eradicarea hotărîtă a legendei și la plantarea în locul proaspăt plivit a adevărului obiectiv” și constituie o contribuție prețioasă la așezarea în matca firească a biografiei critice eminesciene.

● De la cartea de debut: **Cascadele luminii** (1964) și pînă la cel de-al 11-lea volum de versuri al lui Negoită Irimie, apărut la Editura „Dacia” din Cluj-Napoca și intitulat **Desen după natură**, autorul n-avea să-și schimbe în mod esențial registrul poetic, nici temele pre-

dilecte. În context vorbind, rămîne fidel aceluiași dulce stil clasic, chiar dacă unele „libertăți lingvistice” anunță din etapă în etapă — vezi și volumul ultim amintit — o anume primenire poetică, o adîncire a teritoriului liric sondat.

● În colecția GLOBUS a Editurii „Univers” a apărut romanul **Fericiții ani ai biliardului**, de Robert Reyas Tarazona, traducere semnată de Viorica Ionescu. Acțiunea romanului tinărului scriitor peruan se petrece într-un cartier din Lima

și vizează, în principal, anii tulburi de maturizare a unui tînar.

● Constantin Munteanu este prezent în librării cu romanul **TEONA** (se pare, cel de-al cincilea volum). Eroul principal, Mihail Vlădeanu, fizician la un mare combinat, încearcă să găsească un echilibru între satis-

facțiile oferite de profesie, reușitele sale literare și dezamăgirile cu care se confruntă în „căutarea eternului feminin”. Fin observator al psihologiei femeii, autorul schițează memorabile portrete ale marilor și micilor iubiri întîlnite de eroul său.

● În traducerea Simonei Dumitrescu a apărut la Editura „Univers” romanul **Singe în arenă**, de Vincent Blasco Ibañez (1867—1928). Cunoscutul prozator și publicist spaniol este receptat în străinătate prin proza sa de mare forță dramatică și descriptivă, prin depășirea na-

turalismului francez care l-a inspirat, prin scrierile sale incisive, cu caracter social-politic (*Catedrala*, *Intrusul*, *Morții poruncesc* și, nu în ultim rînd, *Arena însingurată* (Los muertos mandan — 1908), devenită în recenta versiune *Singe în arenă* și inspirată din viața faimoșilor matadori.

DORIN SĂLAJAN

cedeze în același mod atît în ceea ce privește corespondența primită cit și cea trimisă, numai astfel scrisorile tipărite vor căpăta relieful cuvenit și se vor adresa unui public larg, dornic să cunoască personalitatea lui N. Iorga în adevărata ei lumină.

Cum ne apare deci N. Iorga în acești ani (1913—1914) în care răscoalele din 1907 nu reprezentau doar o amintire îndepărtată, iar înfăptuirea idealului unității naționale se profila cu iminență la orizont? Erau cele două dimensiuni esențiale, care polarizau interesul societății românești. Scrisorile din anii 1913—1914, ca și cele din anii trecuți, nu mai lasă nici un dubiu asupra unui fapt: N. Iorga reprezenta prin acțiunea și opera sa un factor catalizator al acestor două direcții. Lui i se adresează țărani din comuna Flămînzii, în frunte cu învățătorul Maxim, victime ale unor noi nedreptăți și împilări, lui i se adresează țărani bucovineni aflați într-o situație asemănătoare, după cum tot către el se îndreaptă gîndul a numeroși români ardeleni care cu titlu personal sau în numele unor asociații, instituții, publicații îi cer sprijinul moral și material, colaborarea sau sfatul. Respectul pentru personalitatea lui se asociază cu o căldură sufletească și cu o speranță în eficiența faptelor lui N. Iorga. Unii din cei care îi scriu nici nu mai pot fi astăzi identificați în datele biografiei lor. Într-o viziune istoriografică

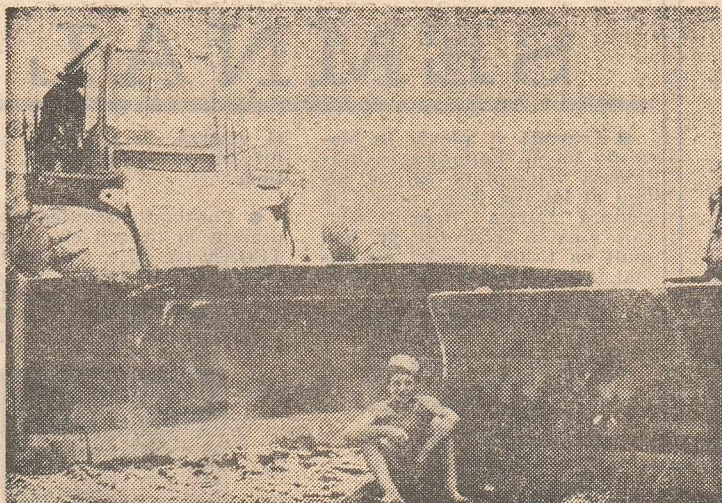
modernă al cărei partizan sunt, aceste scrisori mi se par deosebit de interesante, deoarece ele reprezintă ceea ce se numește *România profundă*, confirmînd ce am susținut în repetate rînduri: în anii ce-au premers primul război mondial, acțiunea lui N. Iorga, cuprinzînd toate formele de manifestare — de la scrisul literar pînă la discursul parlamentar, de la cercetarea istoriografică de strictă specialitate pînă la conferința publică — nu s-au circumscriș la hotarele numeroaselor domenii ilustrate ci au înrîurit profund conștiința națională și socială a țării noastre, i-au creat un statut deosebit, de excepție, o popularitate ieșită din comun. A confundat, cum s-a făcut, cum încă — din păcate — se mai face, dimensiunile numerice ale partidului său, creat în primul deceniu al secolului nostru ca urmare a tragicelor răscoale țărănești, cu audiența cuvîntului său scris și rostit, constituie o gravă eroare, o denaturare a adevărului istoric. Limitele restrinse ale partidului naționalist-democrat, numărul mic de membri își au explicația în caracteristicile sistemului politic românesc din acea vreme, în care puterea numerică a unui partid depindea de foarte mulți factori externi, inclusiv cei de natură materială pe care N. Iorga nu-l deținea. Dar cuvîntul lui N. Iorga în multiplele și genialele lui intruchipări depășea cu mult, lăsînd în urmă pînă la uitare demersul șefului de

partid. Așa de pildă, discursurile sale parlamentare capătă o autonomie absolută față de apartenența sa politică și devin expresii ale gîndirii politice, sociale, culturale românești, momente de culme ale artei oratorice. Volumul trei al scrisorilor primite de N. Iorga atestă acest fapt: nu o dată țărani împilați din Bucovina sau Moldova, intelectualii din Ardeal i se adresa lui, știînd că nici un obstacol, nici un considerent de rezervă personală nu-l vor opri să-și spună demn, curajos și răscăpat cuvîntul. Așa cum procedase în timpul răscoalelor din 1907 și în zilele cruntei lor represii. Aceste scrisori primite de N. Iorga între 1913—1914 demonstrează încă o dată locul cardinal pe care N. Iorga l-a avut în societatea acelei vremi, faptul că în jurul său, al intelectualului pentru care fapta era sinonimă cu opera se coagulau energiile românești ale timpului care înțelegeau că două erau comandamentele morale ale vremii: problema țărănească și unitatea națională. Scrisorile primite în anii 1913—1914, care formează obiectul acestui volum, confirmă locul important pe care N. Iorga l-a avut în structura societății românești dinainte de primul război mondial. Corespondența din volumele precedente, studierea operei și acțiunii sale m-au determinat să afirm — și cum această părere capătă deplinele confirmări — că spre N. Iorga se îndreptau în acea perioadă elementele cu vederi radicale

ale tinerei generații, care vor avea un rol important în viața publică și culturală românească. Scrisorile din acest volum semnează de Sextil Pușcariu, Onisifor Ghibu, Armand Călinescu, Dimitrie Marmeliuc, Ion Mihalache, Dimitrie Gusti, Ion Nistor, Ștefan Meieș adăugîndu-se celor trimise înainte de Virgil Madgearu, Cezar Petrescu, Ion Răducanu și alții, atestă rolul important pe care N. Iorga l-a avut în formarea sufletului tinerei generații din acea vreme. Fără îndoială, nu puține din aceste scrisori reprezintă cereri de ajutorare pe diferite planuri, de la cel material pînă la intervenții în fața autorităților. Dar toate acestea ne relevă acea dimensiune a personalității lui N. Iorga pe care deopotrivă scrisorile trimise și primite de el o pun cu prisosință în evidență: generozitatea sa, sensibilitatea sa față de suferința umană, promptitudinea cu care el însuși sau determinînd pe alții a încurajat efectiv afirmarea unor tineri lipsiți de posibilitatea de a-și tipări rezultatele cercetărilor și investigațiilor. Aș îndrăzni să afirm și sint sigur că în momentul cînd tot ce se leagă de N. Iorga va fi în domeniul public faptul va fi integral validat: că N. Iorga reprezintă un exemplu de generozitate intelectuală, că ceea ce a făcut pentru tineri deschizîndu-le căilele publicațiilor conduse de el și susținute datorită entuziasmului și temerității lui, a lăsat în urmă o sa-șă publică studiile

în volum, asigurîndu-le burse de studiu în mari centre culturale ale lumii nu are pereche. Unii din cei ce au beneficiat plenar de bunăvoința lui N. Iorga datorîndu-i debutul, primele tipărituri sub forma unei cărți și chiar catedra universitară au pus în lumină doar slăbiciunile omenesti, vanitățile rănite sub impulsul cărora savantul a comis unele erori de apreciere. Fără îndoială, N. Iorga a avut și asemenea reacții, dar ceea ce îl caracterizează prezenta în viața culturală este generozitatea funciara, altruismul, gestul culezător pentru impunerea tinerilor de valoare, ceea ce corespondența primită și trimisă ne demonstrează cu prisosință. N. Iorga spusese odată că recunoștința nu e un sentiment pe baza căruia se poate trăi. Și avea perfectă dreptate cu o singură precizare: că totul se agravează cînd recunoștința ar trebui să se manifeste după moartea celui ce îi datorezi acest sentiment. Ceea ce în cazul unora din fosti săi elevi s-a adevărit, aceștia contribuind la crearea unei contraimagini, a unei imagini negative. Dar iată, corespondența înfirmă fără putință de tăgădă aceste falsuri și ni-l restituie pe adevăratul N. Iorga, în complexitatea personalității sale ieșite din comun și cu o influență determinantă asupra vieții sociale și spirituale românești din primele două decenii ale secolului nostru.

VALERIU RAPEANU

...Duminică 9 iulie a.c., barajul hidrocentralei de la Rusănești-Olt arăta exact așa cum apare el în genericul acestor rînduri: adică masiv, calm, lipsit de agitația umană din cursul săptămîinii, primind între largile sale brațe din beton apa Oltului — deviat prin forța oamenilor — lăsînd-o să curgă acum PRIN ea, și nu pe alături, un rîu al țării ce o ocolise temporar, tocmai pentru a-i da posibilitatea să se împlinească și să-și împlinească menirea: o jumătate de milion de tone ciment-greutate, mai exact 200 000 metri cubi așezați în straturi pînă la o înălțime de 41 metri — cam cît poate însemna asta socotit în zile-om, sau metri-suflet, sau idee-împlinire, sau acțiune-sacrificiu, sau VIAȚA pe metrul pătrat?! — se înfățișau, maiestuos, privirii.

Cu numai cîteva zile în urmă — mai exact joi, 6 iulie — aici avusesse loc o bătălie cumplită, o bătălie feroce, zgomotoasă și complicată pînă la delir, întrucît constructorii hidrocentralei de la Rusănești (acest CARGOU așezat pe Oltul care încă nu-l verificase stabilitatea și „plutirea”), urmau a da ultima probă de foc, poate că cea mai grea, a măiestriei și sudorii lor îngropate, aici, în pămînt, oțel și beton, de ani de zile... Iar proba de foc, se dovedise a fi o probă de apă!... A fost ultima lor mare încercare: neliniștit și furios, mutat — pentru a treia oară — din propria-i mîncă, Oltul avea să se lizească acum de cel din urmă obstacol, de data asta absolut nou pentru el: BARAJUL.

Am fost martorul acestui eveniment... DEVIEREA!

Miercuri, 5 iulie:

Am noroc: pleacă, din București, un autocar al echipei de filmare „Aurul alb” (producție artistică a Casei de Film nr. 4, film artistic de lung metraj, al cărui subiect este exact cel al devenirii pe o hidrocentrală — echipa a filmat în cursul anului trecut la Rusănești și Izbični, mai sînt de tras cîteva cadre de legătură înțeleg, acum se merge la Rusănești în acest scop, sînt invitat să facem drumul împreună și mă bucur! îl voi revedea pe prietenul meu, dr. ing. Dumitru Nicodim, șeful șantierului hidrocentralei de la Rusănești — de cîte ori îl înțebasem la telefon „cînd e DEVIEREA”, îmi răspundea, laconic „lasă, te sun eu!”...; reamintesc că despre acest om am mai scris, ultima oară aproape de reveliul petrecut împreună, asta, ultimul, atunci cînd mi-a spus că va mai fi „un singur pas, greu — devierea!” — și i-am promis că voi fi de față, atîta doar că „devierea” asta se tot amîna, de la o săptămînă la alta!... Nu-i nimic, îl voi face o surpriză!...

Echipa de filmare se cazează la T. Măgurele, apoi autocarul își continuă drumul, ajungem în Cilieni (comună

învecinată hidrocentralei, la fel ca și Rusăneștiul — primarii celor două comune își dispută, pașnic, amicitia, interesul și sprijinul față de Nicodim; se numesc: Ion Ruță și Florea Voinea, toți trei au rezolvat multe lucruri împreună și este absolut firesc: mulți dintre oamenii comunelor au lucrat, ba chiar și-au făcut și cîte o calificare pe șantierul hidrocentralei, regizorul și operatorul vor să facă o „recunoaștere” a locurilor de filmare dintr-o doua zi. Ajungem în Rusănești.

Reîntîlnirea cu Mitică... „se pare că DEVIEREA va avea loc, de data asta, chiar miercuri, joi!”. Oare...?!

Seara tîrziu, pe o bancă din fața unuiu dintre blocurile coloniei muncitorești a șantierului, Aș minți, dacă nu aș spune că s-au adus cîteva sticle de bere rece — de fapt: de ce aș minți?! Ba chiar îmi pare rău că n-am adus și eu cîteva, la urma urmei cel prezenți la acest soi de „priveghi” — căci s-a făcut întineric, ce văd altceva în decursul unei zile decît fiare, ciment, pămînt răscolit...? Un fel de „priveghi” al propriilor lor gînduri, înmormîntate peste zi dacă au fost rezolvate, rămase valabile dacă nu și-au găsit încă îndeplinirea... Este plăcut, dar nu știu de ce se simte o anumită încordare în replici, încă nu se știe dacă DEVIEREA va avea loc miercuri, oamenii își vorbesc ușor scrișnit, sau rid exagerat atunci cînd cineva citește dintr-o culegere semnată „Gigă” și apărută prin 1921...:

La cuvîntul „ciment” însă — nu mai ride nimeni, întinericul ne copleșește — trece printre blocuri un puști care aruncă în sus, prinzînd apoi în gura deschisă și aruncînd din nou, spre a prinde, o minge de ping-pong — iată-l pe cîțiva dintre cei prezenți, în afara lui Nicodim: ing. Gh. Barbu, adjunct șef brigadă, în pantaloni scurți (tace); Ispasa Vlad (o „pus-toaică” cu voce tare, va face în noaptea asta 500 cuburi din beton pentru leșare, fără ele nu s-ar fi putut face nimic a doua zi — trebuia să facă 1 000, dar Centrala a anunțat-o cu numai o zi înainte); ing. Mihai Georgescu (un tînar slab, care va fi chemat prin telefon și ne va părăsi — chemările sînt retransmise de către nevestele coloniștilor, care stau aplecate la geamuri — femei obișnuite a-și „deranja” bărbații numai atunci cînd e cazul); Floricel Florian (șef birou retribuție); Alexandru Seba (tehnician constructor, 39 ani — „vreți să vă spun ceva, ce să vă spun?!”), în sfîrșit: Gheorghe Mitroi („voi fi ultimul om care va pleca de pe șantier!”), inspector de personal.

Se tace vorbind, și se vorbește în tăcere... S-a făcut tîrziu. Sau s-a făcut dimineață — cine mai știe?! Nimeni nu are somn. Acest nesomn durează de zile, de săptămîni, de zile, de ore... de săptămîni, de zile... S-ar pu-

Trăim clipe de efervescență, de pasiune creatoare, de firească mindrie națională și de împliniri altădată nebănuite. Alegerea acur. 24 de ani a tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea Partidului Comunist Român, la cel de al IX-lea Congres — moment de referință în destinul României moderne — a marcat începutul unei noi Epoci în istoria patriei, o Epocă pe drept numită de Aur.

„Țara întreagă a devenit un imens șantier!” — iată o formulă intrată în acești ani în exprimarea noastră curentă, dar fără a-și pierde cu nimic ineditul, prospețimea: pentru că șantierul acesta este în permanentă schimbare, obiectivele sale o dată realizate făcînd loc altora, mereu mai multe, mereu mai complexe, mereu mai ambițioase.

În prezint modest energie lucitoare transfo moții și constru dascăli taculoc de nec

La Rusănești, capitol final

DEVIEREA

tea ca DEVIEREA să fie mîine. Adică astăzi! Încă nu se știe: o astfel de operație, ca și pe front, nu se stabilește de trupele direct combatante — adică ostașii din prima linie — ci din spate, acolo unde se află creierul întregii operații: în cazul nostru, Slatina, Direcția Antreprizei de Construcții Hidroenergetice Olt Inferior.

Joi, 6 iulie:

Baraca conducerii șantierului, biroul lui Nicodim, ora 7,10. Între receptoarele a două telefoane și un „walkie-talkie” așezat pe birou, alături de el, inginerul primește și dă dispoziții, între toate acestea mai și vorbind cu diverși oameni ai șantierului care intră aici direct, întrucît — am mai scris într-un reportaj anterior — a desființat intrarea „pe la secretariat”, practicînd o ușă de acces direct de pe coridorul central al barăcii. Replici, notate în fugă: „Nu avem încă motorina!”, „Trimiteți 500 mc cherestea, patru oameni și niște becuri, pentru draglina pășitoare!”, „Zice-se că astăzi... încă nu știm sigur, puneți, oricum, cantina la punct. Dacă nu astăzi, va fi mîine...!”, „Da, lumea este mobilizată pentru astăzi, dar nu ni s-a trimis încă motorina!”, „Mergeți la Frunzaru, trebuie să luați de acolo două barăci... poftim?!”, „Al, aici, 20 de kilograme de motorină!”, „Sînt Nicodim, bună dimineața... mai e nevoie de un peridoc? Bun, vine acolo”, „342 — sînt trei-patru-ZERO, RECEPȚIE!”, „În ce meserie?!”, „Da, fierar-betonist... o calificare este și aia, că trebuie să fii calificat!... Să se apuce de o muncă mai înțil, apoi se va califica, la vîrsta asta! Bine, să trăiți!”, „Da, se pare că astăzi va fi; dar o facem pe bază nervoasă... ha-ha!”, „Tovarășe Nicodim, m-au anunțat că sînt repartizat la Severin... sau nu cunoașteți? — Ați vorbit cu Barbu? — Nu! — Ei, atunci

vorbiți cu Barbu! — ...că ies și eu la pensie, mai am 5 luni! — Vorbiți cu Barbu, se rezolvă!”, „Sînt trei-patru-ZERO, RECEPȚIE... Te poți lipsi, astăzi, de mașina aia?... Să văd, dacă îmi vine motorina! Am apelat la una dintre mașinile echipei de filmare... da, sînt la noi, au inclus DEVIEREA în scenariul filmului ăla... cum naiba-i spune?! Încearcă să mă ajuti!”, „Sînt trei-patru-ZERO, RECEPȚIE!... Lumea este mobilizată, da... Nu știu ce o să vadă, probabil că asta: Faceți măcar o cursă, să-i încurajăm!... Da, am trimis două peridocuri la betonită. Vine, sau nu, motorina?...”, „Dom’șef, ăăă... știți, am și eu nuntă-n familie, poimîine, și tocmai acu’m-au...!”, „Vorbiți cu Slatina, tovarășe Nicodim!... (dar nu se vorbește cu Slatina, se ia la telefon)... La tov. director Sandu! Sau dați-mi aprovizionarea, tov. Cherchiu este?!... Da, aștept. Ce vrei, dumneata?!”, „Dom’șef, vă mulțumesc, vă mulțumesc cum nu vă-nchipuiți!... etc.

Ora 8,31: dă buzna inginerul șef al antreprizei, Mircea Saftencu: „A plecat motorina! 40 de tone! Trebuie să sosească prima cisternă, cu douăzeci... Va urma a doua!”. În lipsa „Bucegilor”, fumează țigări „TOP”

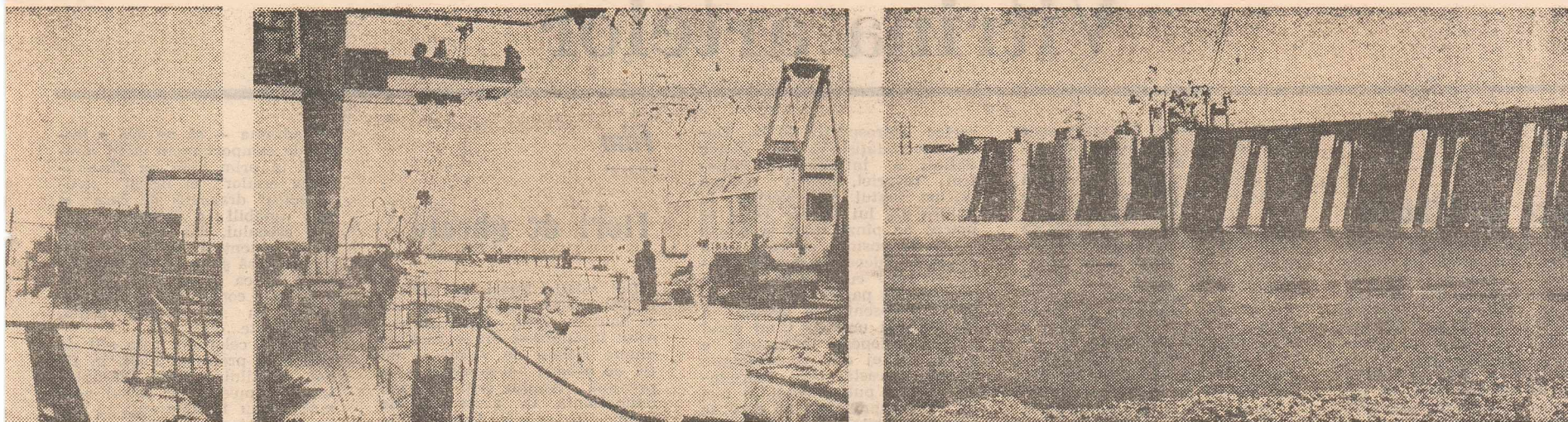
„Sînt trei-patru-ZERO, RECEPȚIE!... Da, ați auzit bine: DEVIEREA are loc ASTĂZI!... Terminat.”

...Părăsesc biroul, plecăm cu toții pe șantier, adică la baraj și, din acest moment, voi fi singur printre toți ceilalți — sute și sute de oameni ai muncii, specialiști, invitați, cinești (în cursul după-amiezei va sosi și o echipă de la studioul de filme, documentare de data asta, „AL SAHIA”), simpli spectatori ai evenimentului. Voi fi singur, cu gîndurile mele, copleșit de imagini și căldură — de căldura nu atît a soarelui asta năpraznic, cît de cea ascunsă în privirile celor

ce au trudit și s-au format aici: experiență nepereche, materializată într-un obiectiv... alb și minuscul. Punct alb — și minuscul — dar pe care, cei ce călătoresc dinspre București către vestul țării, îl pot deja remarca, distinct, acolo jos, la cîteva mii de metri — din avion!

...Prima imagine a șantierului este consternantă: în soarele absolut potopitor și în mirosul acela de praf al pămîntului săpat și împrăștiat de deplasările utilajelor („miros” asupra căruia voi mai reveni!), văzută de sus de la înălțimea barajului, viitoarea albie a Oltului pare un plătou bătătorit, din nisip galben-gri, pe care se mișcă niște furnici, niște puncte minuscul: nu poți face distincția care dintre ele sînt oameni, și care mașini!... Doar cele două uriașe brațe ale taluzului — albe, perfect cadrilate prin dungi din smoolă, precum o imensă tablă de șah, pierzîndu-se în zare, către amonte, la kilometri — îți pot contura, deocamdată extrem de vag, ce cantitate de apă se va aduna aici — încercînd tîria din beton a hidrocentralei; ce FORTĂ va veni să apese, controlată de OM, în picioarele perpendiculare ale înaltei construcții pe care mă aflu.

M-aș fi așteptat la o agitație, la o bulversare de oameni, la un zgomot infernal, la comenzi răcnite, la mașini plecînd sau venind în trombă — nimic din toate acestea!... Un fel de liniște parcă sever calculată; niște mișcări, ale unora, ce, privite de aici, de sus, par realizate cu încetinișul, ca într-un film... (apro-po: operatorii filmului artistic și-au instalat aparatele și... așteaptă!). Mă așteptam la un fel de simfonie, și mă trezesc în plin... studiu pentru, eventual, o vioară! Probabil că „simfonia” e acolo jos, în amonte, la sol. Zăresc un om urcînd taluzul abrupt,

ast cimp al construcției șantierelor hidroenergetice re-
ngure o adevărată epopee. De la primele și cele mai
5ri în acest domeniu și pînă la marile complexe hidro-
u împinzit harta țării prin salbe și salbe de lumini stră-
ul, deloc ușor, însumind pasiune, eroism și sudoare, s-a
r-o veritabilă școală de muncă și viață ale cărei pro-
rte de a-și fi spus ultimul cuvînt. Dimpotrivă : elevii ei,
ai mult sau mai puțin anonimi au devenit, sau devin
t permanent proces de obținere a unor victorii în spec-
sta bătălie pe care o dau pentru „aurul alb”, pentru atît
iergie.

OLTULUI

Reportaj de HORIA PĂTRAȘCU

calcă pe un trotuar ai zice... încerc să cobor și eu, cu apa-
ratul foto atîrnat de gît, și
dintr-odată aparatul ăsta în-
cepe să-mi salte pe piept și
nu e din cauza pantei, ci din
pricina „vertij”-ului de care,
mă conving odată mai mult,
sufăr (este culmea : în avion,
de pildă, mă simt perfect, ba
chiar am o stare de euforie
— pune-mă în schimb la nu-
mai trei metri înălțime de la
sol, și imediat încep să fac
tot posibilul să mă arunc cu
capul către solul ăsta !...
Chestie timpită, dar asta e !
— și am terminat cu umila
mea persoană). Neavînd în-
coto, o iau pe ocolite, adică
pe vechiul pod ce va fi deza-
fectat (noul drum peste Olt
este asfaltat, trece exact pes-
te baraj !), și merită ocolul :
întîlnesc... o căruță trasă de
un catîr : imagine dintr-oda-
tă vetustă. Cîte căruțe vor
mai trece pe aici, atunci cînd
șoseaua asfaltată va pluti ele-
gant pe cer, o deviere a ei
făcînd legătura cu construc-
țiile masive și cenușii ale
ecluzei, și portului „fluvial”
(pentru că va face legătura cu
Dunărea, și apoi cu Marea
Neagră) și care se zăresc îm-
punătoare, în amonte, pe
stînga ? !... Pozez rapid căruța,
apoi autobuzul cu însemnul
„Româniafilm” — prezență
stranie în peisaj — apoi un
om cu cască albă care trage
virtos, grăbit, dintr-o țigară.
Și cobor, făcînd un mare ocol,
acolo unde — aveam să
aflu — se dădea marea bătălie
a acestei zile !

De fapt — au fost trei bă-
tălii (și sîntem în după-amiaza
zilei de Joi 6 iulie) : le voi
descrie succint, ele, acestea,
desfășurîndu-se într-un soi de
crîncen anonim, atît de
crîncen și de anonim încît
niște rînduri apărute în pre-
să nu pot fi decît palide o-
glinzi — umile comentarii.
Deci, și pe rînd ;

UNU : mutarea Oltului din
penultima sa albie, adică
DEVIERE propriu zisă, spre
a-i îndrepta valurile către
hidrocentrală. Dinspre malul

drept și cel stîng, simultan,
buldozere au început să îm-
pingă pămînt, în apă, sufo-
cînd-o ; autobasculante, ven-
nînd periculos în „marșalier”
pînă la buza malurilor mereu
mai strîmte, au lăsat să cadă
mari blocuri cubice din ci-
ment (plescăitul acela, de-
ment !), forțînd închiderea ;
ore în șir, buldozere și auto-
basculante — ajungînd uneori
în condiții de echilibru incre-
dibile ! — au „sufocat” Oltul
care, furios și totodată nepu-
tincios, s-a așternut... încet,
parcă pipăind cu apă noul vad
ce-l aștepta... a început să
alunece către baraj ; pe malul
drept, a făcut treaba asta
Grigore Mitrache, maistrul
constructor — pe cel stîng au
fost doi : ing. Mihai Boca și
subing. Florin Donea, împe-
ună cu oamenii lor, firește.
Cînd cele două maluri s-au
unit — și cînd dragul nostru
Olt, parcă plictisit de atîta
rezistență — a început să-și
înțeleagă noua matcă, întin-
zîndu-se către hidrocentrală,
moale și aparent indiferent, ca
o pată de cositor topit la pro-
porții cosmice — cineva, un
tînăr buldozerist, a trecut,
chînuind mai tare ca motorul,
peste cele două maluri acum
unite. Nimeni nu i-a putut
afla numele !

DOI : ...în exact același timp,
cîteva aval și din motive in-
dependente de voința con-
structorilor, etanșizarea cen-
tralei electrice ascunsă sub
cimentul barajului nu fusese
încheiată (am aflat apoi că
unui inginer Dordea, poreclit
„Iepurașul”, i-a venit să
plîngă văzînd că se închide
DEVIERE și ei nu sînt gata
— exista pericolul unei imi-
nente inundări). Și iată cum,
în aval de unde oamenii
munciseră să „distrugă” cursul
Oltului, împingîndu-l mai la
o parte, se ridica acum un alt
mal, un dig — destinat să-l
oprească noul curs, cel puțin
parțial ; ing. dr. Dumitru Ni-
codim a făcut asta pe pro-
pria-i răspundere, iar dacă
malul în cauză a fost ridicat
într-un timp record (față de

un maxim zilnic de 11.000 m.c.
în ridicarea malurilor, atît cît
dovedise șantierul, pe par-
cursul existenței sale — în
acest caz oameni precum
Marin Pașchia sau Oprea
Popa, ambii buldozeriști, au
realizat 33.000 m.c. umplu-
tură !).

Și nu s-a întîmplat nimic...
(I-am întreb, ulterior, pe
Nicodim, ce s-ar fi întîmplat,
totuși, dacă s-ar fi inundat
centrala ; mi-a răspuns, zîm-
bind, fără o vorbă, încrucișîndu-
și brațele în față, cu în-
chieturile mîinilor strînse). A
doua zi malul ăsta improvizat
era luat de ape...

TREI : ...cîte seară, l-am
văzut pe Dumitru Nicodim,
singur — mă aflam undeva în
spatele său — privind una
dintre porțile hidrocentralei,
în picioare și cu mîinile la
spate, cu nasul aproape lipit
de grilajul metalic de protec-
ție înalt cît o catedrală. Părea
o statuie, cu singura diferență
că în statuia asta bătea o
inimă, gata să-i spargă piep-
tul : descoperise o fisură,
undeva... imensele porți din
fier rabatabile îngrămădiseră
jos, la bază, sub imensa lor
greutate, rumeguș și sîrmă,
resturi de construcție, blocînd
aceeași blestemată etanșeitate
ce, în condițiile unei astfel de
lucrări, poate compromite to-
tul... Observase însă, la timp,
acest amănunt și, acum, un
om cu o găleată cu ciment,
strecurîndu-se pe burță și în
apa ce creștea, scormonind cu
mîna și lipind cu ciment de
compoziție specială, făcea să
dispară pericolul însumat în
cel (nu veți crede, firește !)
cîteva centimetri lipsă... !
Omul se va numi, pe rînd,
Florea Mihai, Marin Bocai și
Stan Vaicăr. Iar Nicodim va
mărturisi, public, a doua zi,
în fața unor autorități pre-
zente aici, la DEVIERE și cu
care s-a confluat în perma-
nență (precum : dr. ing. Lu-
cian Lefter, director ISPH
București ; ing. Dorin Pascu,
șef proiect Complex pentru
amenajarea Oltului inferior ;
ing. Eugen Pena, director al
Uzinei electrice Slatina ; ing.
Ilie Mircea, director Antre-
priză energo-montaj Olt infe-
rior, etc.), că ziua asta, de joi,
a fost „cea mai grea zi din
viața lui !”

...Ora 22,30 : la complexul
din incinta coloniei, autoduba
cu nr. „31-OT-6571” descarcă
2.520 de bucăți de pline proas-
pătă, fierbînte, adusă pentru
muncitori de la Corabia. Cum-
păr una, îi rup colțu, mușc,
mestec, miezul îmi arde gin-
gia iar parfumul pîinii mă
trimite într-o stare de beati-
tudină deloc departe și mai
ales aici : sînt acasă !

Vineri 7, sîmbătă 8 iulie
a.c. : ore dintre cele mai
diverse :

...am reușit să ațipesc
— cred ! ? — cîteva ore, spre
deosebire de Nicodim, care a
sosit astăzi, vineri, pe la cinci,
sau șase, a mormăit ceva și
s-a aruncat, îmbrăcat, în pat,
cu fața în jos... !

La ora 7 este treaz. Îl simt
că dă să plece, nu vrea să
mă trezească și realizez,

cumva cu durere : sînt un
„martor” totuși, nu sînt îm-
plicat în tot ceea ce s-a pe-
trecut și, mai ales, se va pe-
trece aici. Totuși !

Primul drum : barajul. Apa
a pătruns prin el, se scurge
în valuri către aval. De sus,
de pe înălțimea construcției
(și iarăși mi se strînge sto-
macul, fir’ar al dracului de
vertij !), privesc oglinda apei
— ce ieri nu fusese ! —
adîncă, tulbure, maro-verzuie :
plonjează în ea pescăruși, iz-
besc violent oglinda pentru a
se înălța apoi către cer, bătînd
greu din aripi și cu ceva, in-
definit, în ciocurile ușor des-
făcute.

Miroase altfel, acum : mi-
roase a baltă, a apă, sau a
mare... cum vreți s-o luați !
Dar nu mai e mirosul ăla de
pămînt prăfuit, încins, ce mi-a
intrat parcă în por, nu cu
mult timp înainte... Apele Ol-
tului se aștern — oglindă —
sub mine ; din nou oameni
puțini, surprinzător de puțini,
încerc să leg o conversație cu
un tip cărunt, în salopetă, cu
veșnica și oarecum cara-
ghioasa cască de protecție din
plastic pe cap, îl întreb dacă
apa asta va mai crește, astăzi
(și descopăr, nu fără o reci-
procă și amuzantă surpriză,
că este „nea Ilie”, binecunos-
cut actor al Teatrului Național
din Craiova, care joacă în fil-
mul ăsta, ce se trage aici, în
zonă)... Privim împreună
NOUL peisaj și este frumos
ceea ce vedem : poți spune
mai mult decît atît ? !

Pe sub noi Oltul se scurge
agale, peste o lună apele sale
— de-acum obișnuite cu noua
albie — vor pune în funcțiune
în cîntec zilele de 23 August
grupurile centrale electrice
ce se află în plin și tăcut
montaj — se vor vedea lu-
mini, puzderie de lumini, de
cîte ori aflați mult mai sus,
în avioanele care circulă noap-
tea, dinspre București către
vestul țării... Oare e greu să-ți
imaginezi un astfel de „ca-
dru” ? De ce... ! ?

Nicodim este jos, împreună
cu oamenii săi cotrobăie, ver-
fifică, mai încearcă încă di-
verse instalații — se află sub
noi. Aflu că primarii celor
două comune învecinate au
fost aici azi-dimineață — pro-
babil că atunci cînd Nicodim
se arunca, sfîrșit, în pat pen-
tru a ațipi două ore — și mi
se pare un gest superb, pentru
că nici el, acești doi primari,
nu au stat în cursul zilelor
anterioare : au terminat recol-
tatul griului !

Îi voi reîntîlni și eu, ceva
mai tîrziu ; și-mi vor spune :
„Ne întîlnim săptămînal cel
puțin, noi doi și cu șeful șan-
tierului ; este omul la care
poți bate la orice oră din zi
sau noapte... păcat că va
pleca, dar este firesc ! ; colo-
nia șantierului va deveni o
tabără pentru copii, o vom
amenaja, avem cu cine : mulți
dintre sătenii noștri s-au ca-
lificat pe șantier, au meserii
de bază... chiar dacă unii ne
vor părăsi... ! ; Și-apoi, chiar
dacă noi (adică ei, cei doi
primari — n.a.) sîntem, fie-
care, cu-ale lui — facem parte
din același CUASC, înțelegeți ?
Oricum, ne va lipsi... !” (no-

tate exact, replicile pot fi
atribuite oricăruia dintre cei
doi).

...în fața blocului „B.C.A.-
26”, pe o bancă, sîmbătă, tîr-
ziu în după-amiază : o fetiță
superbă, într-o rochie albă cu
dungi portocalii. Și ea face
parte din șantierul Rusănești.
Trebuie să aibă vreo șase-
șapte ani, o întreb cum o
cheamă ; îmi zîmbește oare-
cum timid dar nu-mi răs-
punde — este clar : sînt un
străin ! Sosește Nicodim, îm-
preună cu mulți dintre cei pe
care i-am cunoscut pe par-
cursul acestor zile, sînt invitat,
împreună cu membrii echipei
de filmare, la cantină — unde
are loc un fel de festin : roșii
scoase proaspete din grădina
gospodăriei de șantier, brînză,
ceva carne, puțină țuică,
multă apă minerală și mai
ales mult „briefor” (o iniția-
tivă a morarului din Rusă-
nești, pre numele său Vasile
Moraru, și care este de părere
că, în îmbutelierea acestei li-
cori, dacă vrei să fie bună,
„trebuie să faci economie la
sifon — nu la esență !”).

Duminică, 9 iulie, ora 9,00 :

...Echipa de filmare „Au-
rul alb” vine să-și ia ră-
mas bun de la conducerea
șantierului unde a „tras” zeci
de mii de metri de peliculă ;
s-ar părea că filmul va fi
prezentat la Festivalul de la
Costinești — oricum, eu unul
mă voi întoarce la București
cu autocarul lor, cel cu care
am și sosit aici de altfel.

Aș dori să imprim pe peli-
cula propriului meu aparat
fotografic cîteva cadre, dar nu
mai am film ; mi se propune
să-mi dea ea, echipa, un ne-
gativ — și chiar mi se dă
(atîta doar că, voi observa
mai tîrziu, este negativ-color !,
cu care nu am ce face). Ră-
mîn, așadar, cu o lipsă în fi-
nalul fotoreportajului pe care
mi l-am propus a face despre
DEVIERE... Prietenul meu,
dr. ing. Dumitru Nicodim va
pleca, în curînd... și-a îndepli-
nit aici misiunea. Va urma —
ce ? ! Timp de ani de zile am
fost, periodic firește, martor a
tot ce s-a întîmplat pe acest
șantier... să-i spun „tristețe”
sentimentului ce mă apasă,
acum, neavînd un FINAL
anume la aceste rînduri... ? !

Ba, iată, am finalul : înainte
de a urca în autocar — în-
conjurat de stringeri de mîini,
zîmbete de circumstanță, re-
plici neutre — zăresc, sosind
pe șoseaua șantierului din
pietriș bătătorit, un om : un
vîrstnic, purtînd de ghidon o
bicicletă, de acesta din urmă
atîrnînd o servietă veche, din
piele. Îl întîmpină un altul și,
în timp ce șoferul autocarului
cu inscripția „Româniafilm”
ambalează motorul, îi aud pe
cei doi :

„De unde vii, Toadere... ? !”
„De unde să vin... ? ! De
dincolo !”
„Ai trecut pe baraj ? !... Ai
fost, mă, sus, pe el — l-ai
văzut ? !”
„Da’ cum... ? !”

Vitrina artelor

Teatru

Cintec de lebedă

Un rol bun realizează actrița Olga Sirbu în piesa lui Aldo Nicolaj, la Teatrul Dramatic Baia Mare. Este un rol de final de carieră, cantitatea de suflet și strădanie fiind tocmai de aceea apreciabile. Ar fi de urmărit mai atent asemenea întâmplări la teatrele din provincie, fiindcă, de fiecare dată, se înregistrează creații de excepție. Să amintim doar pe clujeanca Silvia Ghelan cu o remarcabilă creație în *Livada cu vișini* de la Tîrgu Mureș (în regia excepțională a lui Harag ce se pregătea să plece în nefericită) sau excelentul Salieri al lui Ion Mîinea în *Amadeus* de la Oradea. Și acum, Olga Sirbu, o actriță mai puțin răsfățată de critică și de public, într-un foarte bine făcut personaj din *Fluturi... Fluturi...* Piesa e simplă, civică și discutabilă. Edda, o femeie în vîrstă, care și-a ratat viața datorită faptului că a cerut prea mult de la ea și a respins ceea i s-a oferit, duce o existență în iluzia fostelor ei aventuri galante dintr-o inexistentă înaltă societate și e cvasi-fericită în iluzia ei. Apare însă un tânăr care se dovedește a fi chiar fiul ei, părăsit imediat după naștere. Dialogul celor doi este prea crud și vom obiecta piesei că, în modul în care fiul îi distruge mamei sale (totuși) tot eșafodajul utopiei se înregistrează un fel de crimă. Bineînțeles s-a scondat pe efectul „tare”, pe conflictul răzbinător și pe contrastul cel mai puternic. Numai că din punctul de vedere al teatralității chiar această situație condamnabilă permite dispunerea actorilor într-o maximă tensiune interpretativă. Piesa este dominată în exclusivitate de Edda, pe care Olga Sirbu o intruchipează cu finețe, cu fantezie, cu diversitate în ton și mișcare. E cochetă („pină la moarte”, cum ar desena Goya), nebulnică, frivolă și vag ridiculă în momentele de exaltare a memoriei și dramatică, umilă și înduioșătoare în cele ale judecării (de apoi) la care o supune fiul ei. Joacă fără reproș, chiar dacă după niște canoane care astăzi sînt oculte pe ne-drept, face teatru cu dăruire exemplară și cu un efort fizic și psihic înalt. De altfel rolul i se potrivește de minune, fapt sesizat de regizorul Cristian Ioan (de la Satu Mare). Acesta a fost inspirat, în privința distri-

buirii rolurilor. În acest sens este de semnalat modul respectuos în care doi tineri și talentați actori ai teatrului înțeleg să servească rolului interpretat de Olga Sirbu, Dan Aștilean (Elic, fiul vindicativ) nu face exces de personalitatea sa deja conturată pentru a nu incomoda desfășurarea protagonistei. Cu toate acestea își îndeplinește misiunea scenică cu acuratețe și sobrietate. La fel, Cerasela Stan e impecabilă în rolul Foca, o servantă cinică, aspră, realizând un contrast exact față cu romantismul desuet și sifonat al Eddiei.

Nu are rost să insistăm asupra sensurilor piesei, complicate de altfel, vizînd singurătatea umană, ticăloșia generală etc. Insuși regizorul nu le-a urmărit cu insistență. A organizat doar contrastele amintite, a cîntărit dramul de afectivitate ce se cuvea fiecărui personaj, lăsîndu-le pe acestea să se exprime, într-un decor sumar, vetust și semnificativ (Florin Harasim). Mina regiei se simte, așadar, dar nici ea nu urmărește să suprimă ceva din creația protagonistei. Totul decurge astfel ca într-un medallion, în care ceilalți factori ai spectacolului par a fi invitați de actrița în cauză la o discuție despre cum s-ar mai putea rata o dată o viață ratată. În ciuda subiectului tragic, efectul scenic este mai degrabă cald, agreabil.

VALENTIN TAȘCU ■

Plastică

În registrul reveriei

Pictorul timișorean Diodor Dure s-a născut în anul 1928, la Lugoj. S-a format ca artist la Școala de arte decorative, cu Iuliu Podlipny și Catul Bogdan, iar expozițiile, care-l marchează biografia — cu excepția unei prezențe, ca autor de acuarele, în Capitală, în 1964 — sînt toate locale. A participat, bineînțeles, la Saloane și la manifestările cu caracter național din București, la alte cîteva selecții „interjudețene”, dar ar fi exagerat să afirmăm că toate acestea i-ar fi asigurat notorietatea. Numele său atît de interesant, nume de alint și de baladă, circula, nu însă și ideea operei, care se consumă discret, cu arderi mocnite. Expoziția cu ca-

racter retrospectiv de la Dălaș ne înfățișează un pictor definit în întregime în registrul reveriei. Ciudat rămîne oricum faptul că reveriile la natură ale lui Diodor Dure se petrec pe pinze mari și foarte mari, dimensiuni cu care ne-a obișnuit îndeosebi pictura monumentală cu personaje. Se înțelege că paradoxul e accentuat de absența, în genere, a elementului uman. Cînd omul apare, se topește în natură, e și el prilej de contemplație senină și castă. Din reproduceri, n-ai putea bănuși în nici un chip suprafețele pe care se petrec suavele trăiri ale bănăteanului. Chiar și acuarelele, abia însemnate de culoare, sînt ample, tăcute și cețoase.

Una dintre cele mai răspîndite prejudecăți e că pictura trebuie cunoscută „de la distanță”, iar cea modernă îndeosebi. Pictura poate fi cunoscută în mai multe feluri și cu o sumedenie de rațiuni, astfel că fiecare ar impune o anume distanță față de obiectul cercetat. Dacă fiind dimensiunile tablourilor și specificul pensulației, vederile panoramice ale unor peisaje sărace și însingurate semnate de Diodor Dure nu trădează aproape nimic din farmecul lirismului lor, dacă nu sînt privite de departe ori, mai bine zis, de la acea depărtare de unde imaginea începe să semnifice. E o chestiune de cifre optimă a cîmpului, operațiune care preînde timp, adică adaptare la datele specifice, unice, am putea spune, ale momentului, și o revizuire a afectivității. Un orășean, care nu mai recunoaște în natură decît peisajul ce i-l oferă, ca pe o conservă plină de condimente, prospectul turistic și fotografia color, reacționează cu greutate și prudență la vastitatea coplesită de visare a unei „ierni” de Diodor Dure. Elimpe, pictura sa nu-l pentru grăbiți, nici pentru cei care, prea saturați de experiențe plastice la zi, merg în galerii, nu să descopere un tip de spiritualitate, ci să recunoască o afiliere estetică.

Nu-i mai puțin adevărat că o circulație mai intensă a compozițiilor timișoreanului le-ar fi revizuit, printr-un control susținut al opiniei publicului, condiția tehnică, de obiecte de artă. Fiindcă e păcat ca o expoziție, destinată a consacra un meșter de tot interesul, să aibă o prezentare atît de modestă.

TUDOR OCTAVIAN ■

Film

Flori de gheață

Doi relativ tineri, un „el” și o „ea”, ambii căsătoriți dar nu și unul cu altul, nimeresc absolut întâmplător într-o casă de munte izolată de viscol — un fel de cabană sui-generis — în preajma Anului Nou. Gazda (stupefiantă în acest rol de compoziție actrița Ileana Predescu!), trăind din, și înconjurată de obiectele ce au aparținut soțului decedat, (acel „dumnealui” fără nume, ce revine ca un leitmotiv pe întreg parcursul filmului), trăind din amintiri cu alte cuvinte, în profunzimea ei omenie și cu un bun simț deloc ostentativ, se străduiește să facă, în măsura în care poate, cit mai agreabil acest sejur neașteptat al celor doi. Între care se va naște o firească, frumoasă și în același timp imposibilă idilă... Această clasică unitate (de loc, timp și acțiune), stă la baza scenariului semnat de Costache Cioboraru și Anghel Mora, după o idee de Dumitru Trancă, scenariu transpus pe marele ecran de către regizorul Anghel Mora: filmul „FLORI DE GHEAȚĂ”, produs de către Casa de Filme Unu.

Idila celor doi eroi principali (încă o dată fascinant în rol Ovidiu Iuliu Moldovan, căruia cu grație și sensibilitate îi dă replica Anda Onesa), se instalează încă de la început, și mai ales vrînd nevrînd, pe schema „triunghiului” conjugal posibil. Pe această schemă s-au făcut nu sute, ci mii de filme — mai întotdeauna finalul fiind tragic, dacă nu cel puțin amar și asta în mod logic: o căsnicie destrămată datorită unei noi iubiri a uneia dintre parteneri — oricît de sublimă și înălțătoare ar fi această iubire — nu poate ocoli prețul ce trebuie plătit pentru tocmai „destrămarea” aceea, a legăturii inițiale, cu tot ce înseamnă ea: durere, minciună, fals, ipocrie. Prețul acesta este întotdeauna cumpătat — chiar dacă, în unele cazuri, scăzut printr-o undă de singulară și egoistă fericire... Or, tocmai aici filmul lui Anghel Mora — unul dintre cele mai frumoase filme de dragoste pe care ni le-a dat cinematografia noastră contemporană! — izbuteste ca, perfect logic și ocolind cu îndeminare

melodrama — să ne dea o lecție de comportament civic, aducînd în prim plan nu „frumusețea eroilor”, ci însăși „frumusețea” dragostei de care ei sînt capabili: o dragoste sortită eșecului, dar matură, deschisă, autentică și caldă — atît de deschisă și de caldă încît găsește în ea însăși puterea de a refuza compromisul sau căderea în inevitabila, altfel, singurătate...!

Iubirea celor doi este atît de curată și profundă încît, în final, reîntîlnirea lor întîmplătoare în mediul lor social normal, și nu în singurătatea cabanei, devine nu numai o simplă reîntîlnire, banală sau în mod normal jenantă — ci o împlinire, în adevăratul înțeles al cuvîntului: țări și frumusețea lor morală se va manifesta *abia* acum pe deplin.

Filmul lui Mora obligă la meditație, spectatorul nu poate ieși din sală indiferent. Erotismul său discret și direct — pentru că este un film erotic, în sensul bun al cuvîntului! — ocolind „pudoarea” de circumstanță și care mai jenează încă în unele dintre peliculele noastre! — dă un plus de autenticitate povestii, de frumusețe pe plan estetic. Iar profesionalismul întregii echipe (dintre membrii căreia unii se află, practic, la debutul în filmul artistic de lung metraj), este atît de evident încît o vom menționa în bloc, și la urmă doar pentru faptul că spațiul cit și structura acestei cronici nu ne-a permis să o facem altfel: imaginea — Basarab Smărăndescu; decoruri — arh. Andreea Hasnaș; muzica — Adrian Enescu; sunetul — ing. Silviu Camil; costume — Viorica Petrovic; montaj — Melania Oproiu.

HORIA PĂTRAȘCU ■

P.S. — Într-un film atît de frumos, de nuanțat, conținînd nu numai aluzii de valoare perfect încadrate în subiect (precum cea aluzie la „Hamlet” — „să dormi, să visezi...” al Andrei Onesa, în record direct cu chipul într-adevăr, și atunci, hamletian al lui Ovidiu Iuliu Moldovan), sau detalii de un profund realism, un fleac — chiar și unul singur! — scăpat din atenția regiei, iată, poate strica: este vorba de scena operației: un chirurg *nu ia el*, de pe etajera de lucru, bisturiul — acesta *îl se așază* în palmă, și încă izbîndu-se cu putere, de către o asistentă! Este o observație colegială aceasta, din punct de vedere obiectiv. Sau invers.

Legendă și adevăr

Mai apăsător decît în secțiunile dedicate unor filme străine, cea pe care Tudor Caranfil o consacră filmului *Independența României* în volumul „În căutarea filmului pierdut” — dă curs demersului polemic. Obiectul: „Legende care ar circula” în lucrările consacrate istoriei cinematografiei naționale. Mobilizat de ambiția de a „deschide spectaculos orizonturi inedite, infirmînd concluzii ce păreau definitiv stratificate” (!), autorul reușește, dacă ar fi să dăm credit unora dintre recenziile apărute, să „răstoarne teoriile de pînă acum privind autorul acestui film de pionierat produs, în 1912, demolează cu vîdăită plăcere legenda cineastului Grigore Brezeanu, căruia i s-a atribuit pînă acum regia peliculei.

Neavînd ca obiect nici „crearea”, nici „demolarea” de legendă, istoria cinematografiei naționale, ca disciplină științifică, s-a străduit pe parcursul ultimelor decenii să depisteze și să-și descifreze sursele, să stabilească dimensiunea și parametrii filmografiei și patrimoniului cinematografic național (inclusiv prin stabilirea genericeilor filmelor vechi românești), să clarifice contribuții controversate sau neclare la realizarea acestora. Așa s-a procedat și în cazul regizorului Grigore Brezeanu și al producătorului Leon Popescu, figuri cu adevărat legendare ale pionieratului cinematografiei din țara noastră. A-1 „demitiza” așa cum se stră-

duiește acum T.C. — și asta numai pentru a reliefa în exclusivitate contribuția lui Aristide Demetriade la producția cinematografică românească a anilor 1911-1913 — este o operație care are puțin a face cu studiul istoriei. Pentru a o realiza, trebuie să ignori voit o serie de evidente: și faptul că încă în iulie 1911, cu mai bine de un an înainte de premiera filmului *Independența României*, de numele tînarului regizor al Teatrului Național, Grigore Brezeanu se lega inițiativa realizării filmului; și că, deși îndeobște Brezeanu nu a fost explicit numit „realizator” sau „regizor” al acestui film, el este constant considerat — în toate sursele de epocă — principal răspunzător de reușita realizării; și niciodată Aristide Demetriade, a cărei contribuție hotărîtoare la realizarea filmului (atît ca scenarist cit și ca regizor) este pe deplin dovedită acum, ori altcineva dintre cei ce au colaborat la acest film și care au supraviețuit mult timp după moartea prematură a lui Grigore Brezeanu (survenită în 1919) — Nottara, Ion Brezeanu, Toneanu — nu și-au atribuit vreun merit într-o acțiune pe care, într-un glas cu toți contemporanii și urmașii, o considerau opera lui Grigore Brezeanu și a lui Leon Popescu. „Euristica” de la care se reclamă T.C. este o știință străină și de pripeală și de exagerări subiective și de ipoteze hazardate. „De „euristica” și de

„acribile documentară” ține oare hiperbolizarea mapei de documente rămase de la Ar. Demetriade, pînă la dimensiunile fanteziste ale unui bogat „corpus de documente”? Despre ce fel de pasiune pentru document poate fi vorba, acolo unde, în peste o sută de pagini tipărite, autorul nu comunică nici un alt document de arhivă în afara celor care i-au fost puse la dispoziție de terți sau de care ia cunoștință din lucrările acestora? Mai mult!... Despre ce seriozitate în studiul documentelor poate fi vorba, cînd însuși elementul fundamental al raționalității lui T.C., în virtutea căruia este integral pusă sub semnul îndoielii contribuția scenică și regizorală a lui Grigore Brezeanu, îl constituie atribuirea fără nici o probă a paternității „caietului vișiniu” (variantă de scenariu a *Independenței României*) lui... Petre Liciu? În prima redactare a textului referitor la „Misterul caietului vișiniu” — cea publicată de T.C. în revista *Cinema* — autorul lăsa pe seama experților proba acestei paternități („sub rezerva unui viitor examen grafologic calificat”, scria el atunci. Ulterior, T.C. se mulțumește cu escamotarea problemei, considerînd îndeajuns propriul diagnostic. Ce se va alege însă din toată speculația sa, din toate fantasmalele despre Liciu bolnav pe moarte, scriînd scenariul la *Independența României*, cînd cu cerneală, cînd cu creionul, dacă expertiza grafologică competentă probează că scrisul din „caietul vișiniu” îi aparține lui... Grigore Brezeanu!? Își va modifica tot atît de radical po-

ziția T. Caranfil, precum a făcut-o în interval de numai cîțiva ani, de la paginile ditirambice consacrate omagierii lui Brezeanu din 1982 la cele dedicate în 1988 „demolării” legendei aceluiași cineast?!... Pentru că înainte de „a demola” legenda lui Grigore Brezeanu, creator de geniu precoce și omnipotent, nimeni altul decît T.C. este cel care a dezvoltat-o în paginile cărții, sale de acum cîțiva ani, cu același aplomb și elocință, cu aceeași pretenții de a face lumină în zonele „obscur” ale istoriei cinematografiei naționale.

Incursiunea în teritoriul arhivistice, contactul direct cu documentul pe care i l-a prilejuit lui T.C. accesul la moștenirea documentară a marelui artist Aristide Demetriade (în cuprinsul căreia Ionuț Niculescu și Tanti Demetriade-Stefan identificaseră deja nu numai scenariul filmului *Independența României*, ci și o seamă de alte materiale privind activitatea de cineast în care a fost antrenat în anii 1911-1913 cunoscutul om de teatru) a constituit probabil pentru autorul de „microromane” cinematografice, T.C. amoros unei anume stări de spirit ce se traduce în strădania obstinată de „a pune la punct” istoria cinematografiei naționale, de a-i pune la punct pe toți cei care i se consacră. Nu este locul aici să examinăm critic toate propozițiile din volumul lui T.C. Pentru a pune în discuție toate inadvertențele și inexactitățile ce abundă în cartea sa ar fi nevoie de un „serial”.

BUJOR T. RIPEANU ■

Iubirea mării

Cîndva, într-un tango la malul mării, talazul ne pune cununi de miri — și astăzi, numai semnul întrebării e pajura promiselor iubiri.

Nimic n-a fost din ce putea să fie o nuntă-ntr-o agată și opal; a fost scinteia dintr-o neburie și flăcările focului bengal.

Iubirea noastră?, joc de artificii străluminînd un neștiut final clădit cu-nchipuite sacrificii jurate pe argintul unui val.

Din ochii tăi imi vine azi iubirea cu fața nenorocului din zar, cu strigătul durerii din lovirea vaporului, în noapte, de ghețar.

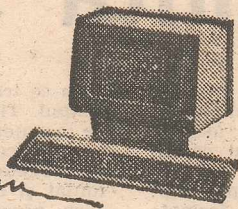
Întoarce-te, iubito, între astre, eu plec sub semnul zodiei uitării; lăsa-vom numai gîndurile noastre unite-ntr-un tango la malul mării.

SANDU ȘTEFĂNESCU ■

atelier literar

Daric Novaceanu

Marius Constantin — București. În mod inexplicabil, cu toate insistențele noastre, computerul notează, selectiv, poemele dumneavoastră și refuză să vă răspundă. Probabil mai așteaptă și altele.

Vasile Andrei — Tâmbărești. Dincolo de premiul obținut la concursul de poezie „Bărgănel tineretului nostru”, premiul constă într-un ceas de mină, pe care refuzați să-l purtați, și nepublicarea în ziarul local a nici unui poem din cele premiate, computerul reține pentru publicare câteva poeme și vă sfătuiește să continuați tot așa în „caietul de exerciții”.

A.R. — București. O bănuială, în stînga certitudinii: dacă veți reuși să „plantați” în poemele dumneavoastră niște metafore înalte și frumoase, ca niște plopi în vestică tremurare, s-ar putea să ajungeți acolo unde doriți. Din ceea ce ați trimis acum, doar în **Un singur drum**, **Insuficiență** și **Lacrimă** se arată posibilități plopi, mici cit un deget.

Codruț Dumitru — Focuri, Iași. Vom încerca să vă facem loc pe un scaun în **Atelier**.

Visu Viorel — Iași. Transcriem din **În zori** mlașcă: „În zori mă scol imi vine să zbor,”

s-o iau la fugă / spre munți. // În poieni să mă-ntind / pe iarba moale. Să fac pe ciobanul / printre mioare...”. Puteți pleca chiar înaintea zorilor, dar aveți grijă pe care dintre cei trei ciobani îl veți face.

Clara Nicolescu — București. Citeva semne promițătoare în **Primăverile de ieri**, **Printre cuvinte și răgaz**. În general, prea multă narație și, de aici, prea multe locuri comune și doar niște vertebre mici de metaforă pietrificată, fără sugestii. Învățați să vă opriți la timp, evitând lungimi.

Acasandrei Ștefan Eugen — Moș Ion Roată, Vrancea. Oricât de interesantă, povestirea **Fiii Vrâncioaiei** nu intră în atenția **Atelierului**.

Ria Dorneanu — București. Deși educat după datele poeziei noastre clasice și moderne, convins că poezia își are rostul ei social bine determinat și neavînd nici o înclinație spre „modele” la zi, atât de agresive și inutile, computerul nu poate să nu vă recunoască o anume neliniște. Capabilă să declanșeze fiorul poetic. E posibil, dacă lumea se va roti altfel, să ajungeți departe.

Silvia Serex — Bacău. E drept, computerul v-a cerut poemele dactilogra-

fiate pentru că nu le putea citi. Acum s-a luminat și e ușor dezamăgit; vă rostii pe o singură strună, cu mereu aceeași melodie. A reținut, totuși, **Solstițiu**.

Cezar Ioan — Lehlugăra. Transcriem din **Metafizică specială**: „Ca un pinten solzos de coș / în pînțele făcliei tale căprui / stau eu // aproape, departe meu”. Computerul suride și vrea să ne descifreze sensuri ascunse: pînțele — ochi. L-am întrebat cum s-ar spune, în acest caz, la ochi și n-a știut. Oricum, tîneti-vă departe de orice făclie.

Bărbulescu Mihai Ionuț — Pitești. „Nu am, ne scrieți, decît 20 de ani și ired că am sensibilitate destulă pentru a scrie o poezie care imi vine din suflet”. Ilustrați afirmația prin textele de genul **Două inimi**: „Prin părul tău (.) iubito (.) / de un blond superb și pal (.) / resfir cu mina dreaptă / mii gânduri ce-ți apar”. Cum pot să apară gândurile prin firele de păr, nu ne interesează. E bine să fiți mai modest în afirmații și să învățați gramatica. Pentru că vă va prinde bine în orice meserie.

Roxana Gavrilă — Drobeta-Turnu Severin. V-am invitat să mai trimiteți în iluzia unor lucruri mai bune. N-a fost

să fie. Romanul pe care l-ați scris îl puteți trimite oricărei edituri. Asta, dacă țineți neapărat să vă pierdeți somnul.

Lucaci Sorin — București. Aproape „păcălit” de ușurința cu care verificați, computerul v-a citit cu interes sporit, dar nu s-a dumirit: „Dacă-ai veni-ntr-o zi și-ai spune „da” — / pentru-un solstițiu care se sfîrșește / prin somn mi-ar trece-n demon fără să / și o lacrimă cucernică de peste”. Dacă spune „nu” ce fel de peste lăcrimează?

Surdu Mădălina — București. Susțineți: „Sînt o floare fără pată, / sînt un cîr, sînt o lălea, / dar sînt toate laolaltă / și-l pustiu în preajma mea”. Firește, dacă sinteți totul, nu mai încapă nimic...

Nu vă pierdeți timpul: **Radu Baranga** — Pitești; **Caval Violeta** — Podari; **Dolj**; **Dima Nicolae** — Medgidia; **Vlăgea Adriana** — Buzău; **Laura Cristina** — Piatra Neamț; **Forsan Călin** și **Mihai Aluinișita** — Ploiești; **Anca Laurențiu** — Craiova; **Nicolae Relu** — Buzău; **Mirena Irena** — Galați; **Tudor Voiculescu** — Timișoara; **Nicolae Vidrașcu** — Vidra, Vrancea; **Ion Butnaru** — București; **Dan Bodea** — Baia Mare; **Ion Ursu** — Dr. Petru Groza; **Alin Sena**, **Ion Purgheș** și **Mugurel Vlăstaru** — Iași; **Radu Constantin** — Ștefan Vodă; **Duca Răzvan** — Tîrnăveni; **Serbu V. Gabriela** — Tecuci; **Stela Aura** — Focșani; **Cosmin Călineanu** — Florești, Prahova.

Maî trimiteți: **Ioan Daniel** — Cluj-Napoca; **Lungu Carmina Maria** —

Tomșani, Rîmnicu Vilcea; **Maia Claudia** — Iași; **Ion Manole** — Cîmpulung Muscel; **Alexandru Sever** — Tîrgu-Jiu; **Lucian Tătar** — Turda.

Deocamdată nu: **Dumitru Grigoraș** și **Mihaela Iuga** — Iași; **Dan Carp** — Cluj-Napoca; **Pamfil Garteza** și **Catrina Claudia** — Buzău; **Leoveanu Cristian** — Roșiori de Vede; **Ionascu Constantin** — Valea Călugărească; **Dora Filip** —

Măcin; **Mihai Mariana** — Drobeta-Turnu Severin; **Radu Felicia** — Brăila; **Nicolae Comănici**, **Carmen Sil** și **Sava Lucia** — București; **Cedreanu Anghel** — Ploiești; **Savin Silvestru** — Botoșani; **Ioana Motruc** — Bacău; **Bircă Vasile** — Vaslui; **Anghel Pop Fărcaș**; **Ștefan Iosif** — Baia Mare; **Călinescu Mariana** — Timișoara.

DARIE NOVĂCEANU

TEAMA

„Eu sînt sub pașii tăi, fierbinte, nisipul care nu te minte”.

spui tu cînd florile îmi dai și-n mîngîierea ta e toată blîndețea hoților de cal.

LINIȘTE

Maria, în astă seară, să îți iei cu tine pașii de ceară, ca umblind hai-hui, să nu speriem păsările ce dorm pe statui.

IUBIRE

Cînd te-am întîlnit o sărbătoare necunoscută m-a luat de mînă și m-a adus aici, unde mă impresionează dragostea ta cu iluzia de libertate a labirintului.

VASILE ANDREI

JUSTIFICATIVĂ

Adevărul (cit un elefant) locuiește într-un bob de rouă și-atunci cum să se vadă de la etajul nou?

EMIL ACHELĂRIȚEI

Fericirea nu-i lipsită de zbucium

(Urmare din pagina 9)

dăruit. Fac destule alte corvezi, ca să-mi pot permite „luxul” ăsta.

— Sper să nu-ți simți și instabilitățile această slăbiciune. N-ar mai da bani pe o anumită categorie de „peisaje”, ar fi în stare să-și schimbe, unele dintre ele, gustul estetic. Mai știți?

— Crezi că le-ar putea interesa „griurile” mele?

— Chiar nu știu ce să spun...

Deși sînt fascinante, cu toată undă lor de îngrijorare, cu tot zbuciumul pe care-l sugerează.

— Viața însăși e îngrijorătoare. Nici măcar fericirea nu-i o stare plăcută, lipsită de zbucium. Și atunci cum să nu se zbată „semelele” mele pentru supraviețuire?

— N-ar fi rău dacă ne-am plimba laolaltă prin această „pădure de simboluri”...

— Sînt presimțiri, ivite la hotarul dintre lumi: dintre lumea interioară și cea exterioară, dintre certitudinile și incertitudinile, dintre viață și moarte, dacă vrei. Conștiința se surprinde uneori pe sine la „hotarul marilor mistere”, cum spunea Arhezi. Iar misterul e o ipostază a vieții, înainte de a deveni formulă artistică.

— Criticii ți-au atribuit, într-adevăr, o anumită înclinație spre mister. O anume înfrîngere, prielnică peisajului interior. Am senzația unor virtuți existențiale...

— Nu mi-a fost străină (nici) această intenție. Cu toată „înfrîngerea” (ceea ce nu se lasă citit de la prima vedere trece drept incifrat), se poate desluși, zic eu, zbaterea unor elemente capabile să devină raționale, să iasă din zona oprîmării existențiale; pot fi articuli organice (rudimente biologice?) dornice să trăiască, să devină trup, să supraviețuiască; încreștat se vrea creat, se vrea ființă, iar ființa se vrea, la rîndul ei, rațională.

— O „văd” cățărîndu-se pe valuri, căutîndu-și puncte de sprijin... Uneori am impresia că deslușesc conturul unor lacuste!

— Într-adevăr, am dat curs unor analogii cu viața acestor ființe, pe cit de firave, pe atît de lacome să trăiască, vioaie și

pătimașe ca unele instincte. Repet, e vorba de sugestii, de presimțiri, nu de adevăruri vizibile, aflate la îndemîna tuturor! Arta plastică modernă se explică prin sine (ca materie și concept, repovestirea ei ar constrînge autorul, iar privitorului i-ar rețea din fantezie... O stare sugestivă a materiei a luat locul narației, răspunzînd unei necesități spirituale. Egiptul n-a dat, timp de șapte mii de ani, piese care să imite natura exterioară, preferîndu-i spiritul, construcțiile interioare, axate pe simboluri.

— Vrei să spui că „modernitatea” — privită sub acest aspect — nici măcar nu e o invenție a epocii moderne?

— Exact. Mi s-a întîmplat, de curînd, să mă consulte (ce vrei, se întîmplă!) un arheolog, asupra unui studiu al benzilor geometrice din neolitic. Ei bine, benzile respective erau izbitor de „moderne” și păreau sinteza tuturor experiențelor din arta decorativă contemporană. Ca să nu mai vorbesc de pictura rupestre, care dezarmează prin sinceritate și mister!

— Nu ți-e teamă că, practicînd misterul, imaginea poate ajunge să și irite unora?

— Doar în măsura în care orice poate să irite spiritele predispușe. Omul este, din păcate, mai ușor dispus să vadă ceea ce știe, cum s-a spus. E mai comod așa. De regulă, cînd nu agreezi misterul din afara ta, e de presupus că nu ți-ai aplicat urechea (sau ochiul) spre acela din interiorul tău, că n-ai învățat să-ți iei singur pulsul. Eu sînt, oricum, prevăzător: imi redactez lucrările într-o igienă perfectă, spatele rămîne de un alb imaculat, așa încît tabloul poate fi întors, la o adică, de posesor. Albul se lasă mai ușor contemplat... E o pedanterie pe care mi-am însușit-o în școlile din Ardeal, prin care am trecut!

— Apropo de școli: n-ar fi de datoria lor să pregătească tineretului studios pentru o mai mare deschidere către înțelegerea artei moderne și, deci, a modernității artei?

— Cum să nu?! Atîta doar că eu n-am rămas fericit de pe urma acestei înzestrări și m-am văzut nevoit să apelez tot timpul la bibliotecă. Dincolo de îndatoririle (onorate sau nu) ale școlii, trebuie să ai tu însuși intenția și puterea de a adăuga ceva la cele învățate. T.S. Eliot spunea undeva: „Nu vom înceta să ex-

plorăm, iar la sfîrșitul explorărilor noastre va fi sosirea în loc de unde am plecat și cunoașterea lui cu adevărat, pentru prima oară”. Mi-a fost dat să constat că unii oameni simpli (cu condiția să fie înțelepți) înțeleg lucrurile fără dificultate. Dar asta ține de anecdotic...

— Te ascult. Tot nu abuzezi tu de anecdotic în pictură, așa că, dincolo de jocul de cuvinte, recepționez.

— Făceam practică, în studenție, undeva în Ardeal, la o casă de creație de pe teritoriul comunei Stana, în apropierea Huedinului. La un moment dat, a venit acolo să ne vorbească despre pictură, dar mai ales despre galeriile văzute prin lume, un pictor mai în vîrstă, îmbrăcat cochet, cu haină cadrală. Își depăna în fața sobei amintirile de călătorie, începute invariabil cu invocarea unor mari centre de civilizație: „Cînd am fost la Paris, la Londra, la Amsterdam etc.”. În atmosfera solemnă și-a permis să intervină, de fiecare dată, dintr-un colț obscur, un bătrîn localnic, cu plămîni roși de boală și de războaiele prin care a trecut. Moșul întreba strecurîndu-se în evocare, „Da! la Mera ai fost?”. Mera fiind o localitate învecinată cu Stana. Noi încremenea, pictorul nici măcar nu tresărea. Peste ani, am înțeles că moșul, mai înțelept decît pictorul ușor zaharisit, ne imbia de fapt cu ce aveam la îndemînă, oferindu-ne un punct de plecare spre cunoaștere... Mi-am tot adus aminte de Mera lui, pe unde m-au purtat pașii!

— Eu am simțit-o și ca pe o invitație la responsabilitate.

— Fără îndoială. Atîta doar că în artă trebuie să ai simțul, iar nu coșmarul responsabilității. Ca și cu stilul. Una e să vezi, în chip legitim, să-ți înfiripi un stil al tău, alta e să-ți impui stilul altora. Numai mediocritatea agresivă își poate permite o asemenea tentativă. În ce mă privește, mai simt mai bine cu îndoilele mele, decît cu certitudinile altora. Virtutea strigată folosește adesea glasul viciului!

— Spui că arta nu se poate face decît în deplină stare de libertate: a cugetului, a opțiunii, a modalităților. Ar fi deci una din condițiile esențiale. Ce i se adaugă?

— Maturitatea formală și desăvîrșirea tehnică. Nemaivorbind de ceea ce necesară undă filosofică, ceea curiozitate față de părțile nevăzute ale lumii. Nu

poți fi fascinat de limpezimea apei mai mult decît de tainele izvorului. Falsurile sau cunoștințele prost asimilate, superficiale, nasc teatralitate. Să nu mai spun cîtă denaturare pot aduce complexe și teama. Prea mulți oameni sînt timorați în fața a ceea ce nu cunosc: a naturii sau a noului, o timorare perfect întreținută de ignoranță, ca un dulce răsfaț. De obicei, pornim spre înțelegerea materiei pe firul narațiunii, uitînd că natura însăși e o succesiune de imagini care lasă loc, așa ca-n filmul mut, sugestiei și presimțirii, fără să te oblighe la încorporare, la inseriere, la subordonare.

— Ce faci tu, ca pictor, pentru diminuarea ignoranței la care te-ai referit?

— Mă apropil, în expoziție, de tineri sau de grupurile de tineri care intră, le urmăresc reacțiile și, unde le simt ca oportune, intervin cu sondaje și cu explicații. Aproape că n-am dat greș niciodată, cu inițierile ad-hoc. Probabil imi sare-n ajutor o refulare de ordin pedagogic. Destul că reușesc să-mi fac prietenii printre tineri derutați, care nu-și fac din nepricepere un merit.

— Unde se împotmolec, de regulă?

— La înțelegerea unui adevăr: acela că arta modernă nu exclude omul, cu universul lui de trăiri, de participări, de reacții. În lipsa figurativului, poate fi prezentă o stare emoțională, o dominantă spirituală, invîntînd uneori la exercitarea capacității de incifrare, care este, la urma urmei, legată de cunoaștere.

— Nu obișnuiești să vii în ajutorul privitorului cu explicații: tablourilor tale le lipsesc titlurile...

— Mă faci să-mi amintesc lărași de bătrînul de la Stana. L-am întrebat de ce nu se duce la doctor, cu plămîni. „Mi-e teamă să nu-mi ghicească boala!”, mi-a răspuns.

— Am sentimentul că unele din tablourile tale pot fi continuate, că sugestia se cere multiplicată și prin aceasta te înțeleg: vrei să lași privitorului libertatea de a duce lucrurile mai departe...

— De ce nu? Simt că, oferîndu-i o sugestie prin titlu, i-aș putea stopa o altă, mai bogată, mai interesantă. Am totuși încredere în receptivitatea umană, condiționată de educație. O văd capabilă să spulbere cea falsă

prudență, aceea „vinovăție” (convertită paradoxal în respingere) de a nu putea cunoaște totul! De aceea socotesc expoziția mea de la „SIMEZA” una de dialog (și nu una de vinzare).

— Presupun că nu ești, totuși, opac la eventuala dorință de a fi se cumpăra tablourile.

— Firește că nu. Doar că ideea asta nu stă pe primul plan. Mi s-a adresat, cu o astfel de dorință, un inginer constructor din provincie. După ce a privit îndelung unul din exercițiile în gri. Aveam să descopăr, dincolo de hainele lui de lucru, finețe intelectuală și o argumentație favorabilă „modernității”. Un bun cunoscător, dublat de colecționar, în ciuda faptului că are două fete studente și banii nu-i dau afară din casă. „Nici fără asta nu putem trăi!”, a fost concluzia lui, care-i face cinste.

— Pe lingă interferența simbolică a tensiunilor, subliniată de critică, pe lingă modernitatea limbajului, raportată la acele „cîmp al confruntărilor esențiale”, tablourile tale trăiesc de dintr-o fericită abordare a cîrului. Griul rămîne gri, dar nu acaparează întreaga ta selecție. Aș remarcă o fascinație a dialogului între culori, fără să afecțeze contururile...

— Tot ce știu este că mă străduiesc să oblig culorile să treacă prin sîta spiritului. Dar ce spun nu este un lucru nou. Atfel, cu „vopsea” folosită de Andreescu în scurta lui viață s-ar fi putut „primeni” nu știu cite uși, ferestre și caturi! În sprijinul culorii sare natura însăși, mai generoasă cu vîzul decît cu auzul. Într-un fel, aș vrea să știu că pot face culoarea să răspundă, ca și conturul, ca și linia, universului interior, pe care și-l construiește muzicianul. În loc de sunet, eu să pot folosi culoarea... Pe lingă griuri, expoziția conține, într-adevăr, efecte ale unui mecanism cromatic ridicat, de contraste: culori vii, care-și păstrează individualitatea!

— Cîtă muncă asociez talentului tău vizibil? Dă-mi o unitate de măsură, un indicu!

— La o variantă de tablou încheiat, am un lot de cite 10-20 de desene, menite să-mi consolideze, treptat, ideea. După 20 de ani de exercițiu, abia dacă încep să am senzația scăpării spre libertate. Cit despre talent, sigur că este o stare agreabilă, dar valorează prea puțin dacă munca nu-l transformă într-un circuit fierbinte.

Puternici prin știință și învățatură,

În cabinetul profesorului Meilă pătrunzi ușor, direct din vestibulul de la intrarea în „Clinica medicală I” a Spitalului central de copii, fără anticameră și secretară. Dacă se află înăuntru îți răspunde imediat, iar când intri te întâmpină un chip ce personifică liniștea și calmul desăvârșit. Ne-am întâlnit spre prinz; nu abdică niciodată de la „canonul” fiecărei dimineți — raport de gardă, examenat bolnavi, lecții cu studenții ori cu stagiarii, discuții și deliberări cu colaboratorii asupra cazurilor dificile sau a problemelor deosebite ridicate de sănătatea micuților pacienți... Spre prinz, trădându-și ora de lectură, lectura zilnică de specialitate. Ridică ochii dintr-o carte voluminoasă, o închide ușor, cu gesturi moi, ca și cum ar manipula un obiect fragil, așezând între file un semn.

— Ce doriți de la mine?!, n-am prea dat interviuri, nu-mi plac treburi de-astea. Datoria medicului este să stea printre bolnavi.

— M-ați și absolvit de dificultatea primei întrebări, întotdeauna „tracul” reporterului, să discutăm, iată, despre cum și-a făcut datoria doctorul Meilă. Cum ați ajuns medic de copii?

— Este aici o poveste. Am fost student la Medicină generală; dar, în toamna lui 1948, după Reforma învățământului, eram anul VI, am fost trecut, împreună cu alți colegi, la Pediatrie. Anul a fost împărțit în trei, pentru trei facultăți — Generală, Pediatrie și Igienă.

— A existat o facultate de Igienă?

— Sigur că da, o bună bucată de timp și a dat cadre valoroase, păcat că nu s-a menținut.

— Să ne întoarcem pe drumul dumneavoastră...

— Inițial, am fost foarte supărat, chiar descumpănit, intrucit eram un mare iubitor al medicinei interne în care voiam să mă formez. Când ți se spulberă un vis, până îți construiești altul, rămii cu un gust amar, însă repede m-am liniștit, socotind că pediatria este tot medicină internă. Așa credeam pe-atunci.

— Și nu este? Nu este, în fond, medicina internă a copilului?

— Nici pe departe. Ce-l drept, un pediatru trebuie să știe foarte bine, mai întâi, medicina internă, dar tot atât de adevărat este faptul că un copil nu este un adult în miniatură. Un copil — ulterior am verificat asta — își are particularitățile lui deosebite, un mod propriu de a reacționa.

— Dacă ne-ați da exemple, am înțelege mai bine diferențele...

— Iată, în problema homeostaziilor care, la adult se manifestă într-un fel, la copil în altul. Ca de exemplu, în deshidratarea hidroelectrolitică. Dacă un adult o suportă mai ușor și vreme mai îndelungată — înțelegând câteva ore sau câteva zile —, la copil o deshidratare gravă trebuie rezolvată foarte urgent deoarece îl alterează rapid sistemul senzorial, sistemul nervos, organele lui vitale. Din punct de vedere imunologic, adultul are o putere de apărare, copilul abia și-o construiește. Din punct de vedere neurologic, adultul este definitivat ca structură, vorbind de omul normal, copilul abia și-o definitivează. Abia după vârsta de 2 ani putem aprecia că sistemul lui nervos este mielinizat. Și tot așa, se pot aduce sumedenie de argumente. Copilul nu este un adult în miniatură și nici pediatria nu este medicina internă și nu poți să fii un medic bun de copii, dacă nu o stăpânești, dacă nu o înveți temeinic.

— Dumneavoastră în cât timp ați învățat-o? Când v-ați simțit medic pediatru cu adevărat?

— C-reu de răspuns. Dacă aș sta să mă gândesc bine, după 2-3 ani, de muncă intensă, de examenat mult bolnavi. Nu mă plictisesc niciodată să examinez copii.

— E dificil de examinat un sugar, de pildă?, el nu poate să spună ce îl doare.

— Găsești o posibilitate să comunici cu mama. Eu n-am îndepărtat-o vreodată de lângă mine, dimpotrivă, o îndemn să

mă ajute, să-l mângie, să-l liniștească, îl consult chiar în poala ei. Îi spun ce-am găsit o sfătuiesc să țină minte și să comunice asta doctorilor care îl vor consulta altădată pe copil. Îi explic, totodată, cum să-l hrănească, să-l îmbrace, de câte ori să-l ia în brațe, cum să-l mângie..., cum să-și dăruiască și să-și drămuiască afecțiunea pentru el. Îi fac astfel și o educație sanitară.

— Se cere pediatriului mai multă răbdare și o sensibilitate mai mare decât medicului de adulți?

— Nu știu, oricum, el este și un medic al aparținătorului, al familiei.

— Reușesc să învețe acest lucru și medicii mai tineri?

— Vreau să vă spun că am o echipă de cadre didactice tineri foarte bună, căreia i-am însoțit conduita aceasta; la rândul lor, formează astfel grupele de studenți.

— Cum ați reușit să aveți tineri?

— Acum 10-12 ani, având

s-o continuăm. Spitalul a împlinit anul acesta 103 ani de existență, a fost primul așezământ de sănătate pentru copii din țară și, documentar dovedit, din sud-estul Europei. Pe aici au trecut și s-au format aproape toate personalitățile care formează azi istoria pediatriei românești.

— Iarși ați divagat. Ce direcții de cercetare ați abordat dumneavoastră?

— De exemplu, reumatismul juvenil, poliartrita cronică evolutivă, sindromul nevrotic al copilului, afecțiunile pulmonare, în special afecțiunile cronice pulmonare, infecțiile urinare, afecțiunile digestive și, în ultimul timp, probleme legate de imunologie.

— Care sint cauzele frecvenței reumatismului, paradoxală față de îngrijirile și condițiile de creștere și dezvoltare avute azi de orice copil?

— A fost o frecvență! Tocmai de acest lucru ne-am ocupat, să îl preîntîmpinăm. La o populație de 10 000 de copii

ceea ce trebuie să cîștige el este timpul. Timpul are azi o valoare incomensurabilă.

— Să continuăm cu direcțiile de cercetare pe care le-ați stimulat și dirijat ca profesor, pe care, personal, le-ați întreprins.

— Să ne oprim atunci, la sindroamele de malnutriție, etiologia și interpretarea cazurilor respective, noi metode de terapie prin faimoasa „carne mixată”, pe care o dăm noi, la „Grigore Alexandrescu”, sugarului cu intoleranțe.

— Chiar, vă rog să insistați asupra acestui subiect, deoarece s-a acreditat prejudecata că „malnutriția” înseamnă „lipsa de hrană”.

— E prost tradus termenul din franceză. E o luptă foarte mare pe plan mondial cu aceste sindroame de malabsorbție, de intoleranță a unor sugari la lactoză din lapte. Noi apreciem că există aceste intoleranțe, apreciem că ne trebuie și preparate mai multe de lapte fără lactoză, repet, fără lactoză, și, atunci, s-a propus de către co-

există și la Institutul pentru ocrotirea mamei și copilului, condus de profesorul Geomăneanu, prietenul meu profesorul Geomăneanu, o mare personalitate a pediatriei.

— Pediatria românească are sansa, în momentul de față, de a avea câteva asemenea remarcabile personalități, mentori și conducători de școală.

— Pentru că m-ați provocat, vă mărturisesc că și noi avem aceeași impresie, pediatria are un eşalon de buni profesori. Sintem toți prieteni, ne-am ajutat și ne ajutam unul pe altul și, puteți să treceți acolo, nu ne-am pismuit, nu ne-am „mîncat”. De altfel, mai toți au trecut pe aici, s-au format în Spitalul central de copii „Grigore Alexandrescu”. Sint profesorii Geomăneanu, Valeriu Popescu, Priscu, Goldis, Maioreseu. Fiecare s-a afirmat într-o serie de cercetări de vîrf, aducînd contribuții remarcabile. Profesorul Geomăneanu s-a axat foarte mult pe probleme de genetică, Goldis — de hematologie, oncopediatrie, cardiologie, Maioreseu s-a preocupat, printre multe altele, de problema distrofiilor. Profesorul Priscu de afecțiunile pulmonare și renale...

— Nu sint uimită dar impresionată sint de gestul dumneavoastră, de nobletea cu care vorbiți despre confrăți, recunoscîndu-le valoarea.

— Sintem cam din aceeași generație, crescuți cam de aceeași înaintași. Bătrînul profesor Rusescu — să-l pomenim neapărat — a creat, pe lângă o școală de pediatrie și un spirit de fair-play, de loialitate între specialiști: ținea foarte mult la această conduită. Noi ne considerăm aproape în totalitate elevii săi. Eu sint, cum spuneam, și al profesorului, Cornel Constantinescu.

— Cînd erăți începător, nu v-ați simțit în preajma lor, crispat, complexat?

— Niciodată. Au intuit în mine că vreau să învăț, în al doilea rînd, așa erau cu toți tinerii, cu toți studenții, apropiați, deschiși, generosi, îți dezvăluiau tot ceea ce știau. Lucru pe care l-am învățat și eu de la ei, și am căutat să mă port la fel cu studenții mei.

— Vă mai amintiți de primul curs ținut în fața studenților?

— Asta nu se uită, am lucrat la el zile întregi. Eram în al treilea an de activitate, cînd, într-o zi, mă cheamă profesorul Rusescu și-mi spune: „uite, dragă, ai să ții curs de dermatologie, de boli de piele la copii”. M-au trecut toate apele, căci, mă arunca într-un ocean foarte greu de străbătut. L-am scris, l-am povestit de unul singur acasă, cronometrînd să mă încadreze în cele 50 de minute admise, pe urmă, l-am recitit, verificînd dacă am spus corect sau nu ceea ce cuprindea, am deschis și cercetat alte reviste și o sumedenie de cărți, pentru a fi cit mai bine documentat. M-am informat cit am putut mai bine; am citit mult; toată viața pentru a le oferi corect studenților mei și nouăzile ce se puneau în circulație, sustinîndu-le pe cele verificate de practica clinică, iar pe celelalte afirmîndu-le doar ca pe ipoteze ori supoziții ce erau. Am ținut mult și la modul de expunere, să fie într-o limbă corectă, românească, să fie logic, să fie, cum spune studentul „la obiect”.

— Între munca la patul bolnavului și cea de cadru didactic, care v-a captivat mai puternic, care vă place mai mult?

— În mod egal, dar sint o înclinare și o satisfacție mai mare pentru munca didactică.

— Cel care a slujit și a iubit copiii și tinerii cu atîta pasiune atîtea zeci de ani, se bucură de calitatea de părinte?

— Am două fete, una este automatician, cealaltă a absolvit acum Medicina generală. A optat pentru medicina spontană, eu am sfătuit-o să facă Academia de studii economice sau altceva. Cînd s-a hotărît m-a întrebat doar „ce trebuie să fac să pot intra?” I-am răspuns „să înveți!” și i-am arătat cum. Am avertizat-o în același timp că, alegeînd medicina a ales calea unei munci intense, a introdus în viața ei capitolul renunțărilor și ținînd cont că este știință, artă, meserie, trebuie să le dobîndească pe toate. Fără efort nu se poate.

CICI IORDACHE-ADAM

Sănătatea copiilor în mâinile adulților

schema goală și fiind mult de lucru, conducerea institutului și conducerea de partid a Capitalei au înțeles să mă ajute, mai ales că asta se întimpla imediat ce am devenit cadru de predare.

— Se mai pot numi tinere dacă au dat concurs, după un stagiul de muncă, și au trecut de atunci 10-12 ani? Dar schimbul lor, îl aveți asigurată?

— Schimbul lor nu-l am. Probabil, o să se găsească o modalitate de a fi reconsiderată chestiunea. Ar fi echitabil și necesar să revenim la sistemul concursurilor pentru internat, ca și pentru cadrele didactice universitare, să dăm posibilitate valorilor să se afirme, să asigurăm continuu o înaltă platformă învățământului medical românesc, la nivelul tradițiilor lui.

— Dumneavoastră cum v-ați afirmat?

— Vedeți, din 40 de ani de activitate, 20 sint de palmas, cum s-ar zice, dar să nu scrieți asta, de muncitor la patul bolnavului, unde făceam concomitent asistență medicală, activitate de cadru didactic — luînd o de la preparator, asistent suplinitor, asistent plin, șef de lucrări suplinitor, șef de lucrări plin, conferențiar, profesor —, și cercetare. Le îmbinam pe toate, uneori fără să-mi dau seama. Nu se pot despărți, un caz îți poate oferi o temă de cercetare, o idee, o problemă pe care vrei s-o elucidezi.

— Nu v-ați simțit, niciodată, obosit?

— Știu și eu, după cele 2-3 ore de discuții cu studenții la patul bolnavilor, eram, cum să nu, dar și satisfăcut că i-am învățat ceva în ziua aceea. Întotdeauna am rivnit la câteva satisfacții — a-mi fi văzut bolnavii așa cum se cuvine, a-i fi examinat temeinic, de a pleca studenții în fiecare zi cu o noțiune nouă de la mine, de a-mi fi venit o idee în cap pentru o anumită lucrare.

— Și pe mine, constat, mă purtați cu accelerorul de la o idee la alta, să poposim, totuși, asupra activității de cercetare. Ați conturat aici, la „Grigore Alexandrescu” o școală științifică medicală de pediatrie.

— Ea a fost creată de înaintași valoroși, datoria noastră era

apăreau cam 30-40 de cazuri de reumatism poliartricular acut, ajungînd niște invalizi, răminînd, ulterior, niște sechele, cu afecțiuni cardiace, unele dintre ele chiar severe. Studiînd după aceea etiologia, mecanisme patologice, formele de manifestare clinică, atitudinea terapeutică de urgență, aplicarea acestei atitudini pe un număr de cazuri, am tras concluzia că, dacă se face o profilaxie corectă — nu spun o nouă, la ora actuală se știe bine, se poate citi în orice carte de pediatrie acest lucru — a anginelor streptococice, a infecțiilor căilor respiratorii, copilul scapă de asemenea consecințe. S-a redus numărul de cazuri de reumatism juvenil spectaculos, în ultimii 20 de ani.

— Acum 40 de ani, cum procedați?

— Profesorul Cornel Constantinescu — îi vedeți fotografia acolo, pe perete —, sub mîna căruia m-am format, mi-a imprimat această atitudine. Parcă îl aud: „dragă Meilă, orice amigdalită acută, tratează-o corect. O tratezi corect, atunci, peste vîrsta de 5 ani, acei copii nu mai fac reumatism, nu mai fac glomerulonefrită”.

— S-a schimbat mult tabloul afecțiunilor copilăriei în cei 40 de ani, de cînd slujiiți pediatria?

— În general, sint cam aceleași boli, putem spune, poate altceva și anume că manifestarea clinică a bolilor s-a schimbat. Ce constatăm noi la ora actuală este faptul că, germele nu mai răspund așa de bine la antibioticele pe care le avem, pe care le folosim. Au devenit foarte rezistenți, s-au produs și mutații între ei, adică, s-a schimbat puțin patogenia. Cu 1 milion de unități de Penicilină vindecam un saloan întreg de bolnavi cu bronhopneumonie, acum, trebuie să-i fac unula singur, știu eu, milioane de unități, ba, mai mult, să-i asociez două antibiotice sau încă un altul pentru o reușită deplină.

— Ne trebuie un nou Fleming?

— Ne trebuie alte tipuri de antibiotice. Se întreprind cercetări în toată lumea, au loc și la noi. Chimistii români vin și ne consultă, vin și ne întreabă,

legii mei, mai vechi și mai noi, o altă rețetă de alimentație, cu carne mixată. E vorba de suc de carne iar în loc de lactoză sau „glucoză” adăugăm fructoză, în anumite proporții, desigur, suspendate în zeamă sau supă de morcovi. Aplicăm o asemenea alimentație-tratament încă de la vîrsta de o lună. Treptat, îi adăugăm și cel de al treilea principiu alimentar obligatoriu, lipidul, sub formă de picături de ulei. E o treabă grea, un lucru migălos ce se realizează numai în spital, intrucit se crește treptat proporțiile pe kilogram corp, în funcție de greutatea și starea copilului.

— Se vorbește tot mai mult în medicina internațională despre așa numitele „boli ale civilizației moderne”, despre „boli ale secolului XX”, sint și în domeniul pediatriei?

— Boliile alergice, de pildă, sint mai multe ca altădată. Poate că și noi, medicii le depistăm mai ușor, avînd mai multe posibilități de investigație — laboratoare, aparatură —, am început să le inseriem, să le clasificăm... Si altădată poate că au fost, dar nu erau ținute în evidență, n-au constituit o preocupare sistematică.

— Dumneavoastră de care v-ați ocupat, în deosebi?

— De boliile respiratorii și digestive, mai cu seamă, care au și o componentă imunologică. Astmul bronsic, de pildă, era mai rar la copil. Cînd întâlneam cite un caz în clinică, veneau foarte mulți colegi să-l vadă. La ora actuală, aproape că nu există o afecțiune respiratorie să nu aibă o componentă astmatiformă. Medicii din toată lumea pun asta pe seama poluării atmosferei, dar și a apei și a alimentelor. De regulă, se constată la acești copii și anumite deficiențe imunitare, deficit, fie de gammaglobuline generale, fie selective. Apreciez că aceeași situație se petrece și cu girdiozele, contagiozitatea lor e prea mare pentru a o pune pe seama lipsei de igienă, alimentele trebuie să fie de vîină...

— Ați semnat un număr de articole, privind studiile de imunologie infantilă...

— ...De imunologie clinică, nu pot spune că am întreprins cercetări fundamentale, am aplicat ceea ce s-a pus la punct teoretic. Asemenea preocupări

liberi și independenți prin cunoaștere!

La fiecare 6—7 kilometri, cei câțiva oameni se opreau îndelung încercând să deslușească în șoapta tainică a râului povestea vieții lui. Observau precum Alecsandri, dar și cu ajutorul simțurilor aparatelor de măsură, cum apa „se schimbă-n vălurile pe prundișul lunecos, / cum a-doarme la bulboace, săpînd malul nășipos /”. I-au ascultat Siretului freamătul geologic pe întregul drum de la pătrunderea prin cerdacul Bucovinei pînă la Galați unde-și despletete destinul în curgearea Dunării. Au măsurat alergarea șuvoiului, au pătruns cu gîndul în adîncurile albiei, în sandviciul de roci și pămînt al malurilor, au cernut în site nisipul și pietrele purtate în spate de că-răușul lichid. Ca niște cău-tători de aur, de aurul unor date științifice. Peste 20 000 de analize mineralogice, granulometrice, executate cu migala detectivului pentru a citi am- prenta geologică a pietrișului, bolovanilor, chiar și a sus- pensivilor de argilă. Cînd și unde au fost ele smulse de apă? Din Munții Căliman sau din obcine? Pînă unde le rostogolește Siretul? Doc- torul Ioniță Ichim și echipa de cercetători de la Sta- țiunea de Cercetări Biologice, Geografice și Geologice Ste- jarul din Piatra Neamț a In- stitutului Central de Biologie au pătruns astfel în cele mai umbrase secrete ale râului ca să poată anticipa răspunsul lui la amenajările implantate de mîna omului. Și dacă pe piepturile de beton ale bara- jelor, pe bornele kilometrice ale noilor drumuri de apă, pe kilowații răsăriți din riurile țării se pot citi numele și faptele hidroenergienților, constructorilor, proiectanților, să nu uităm că, într-un colț, se află și semnăturile acestor cercetători care, modeste și harnici, au studiat cum curge viața Bistriței, Argeșului, Si- retului, Oltului, Buzăului.

„Orice rîu se aseamănă cu

un organism viu, înzestrat cu multiple posibilități de auto- reglare, spune dr. Ioniță Ichim. Ca orice sistem natu- ral, el oscilează între echili- brul dinamic și starea de e- voluție controlată de timpul geologic cînd sculptează for- me de relief, lăsînd drept mărturie ale trecerii lui chei- le, terasele, luncile, aluviunile etc. În fiecare rîu pulsează o energie. Potențialul ei depinde de diferențele de altitudine din bazinul hidrografic, de precipitații. Această energie el o folosește în procesul de formare a albiei și de trans- port al aluviunilor. De altfel, circuitul sedimentelor prin intermediul acestor vehicule albastre, riurile, oferă un ta- blou fascinant al mișcării ma-

in amonte. Se va supraînălța astfel albia spre munte, ceea ce va conduce la lenevirea fluxului de apă cu efecte ne- dorite ca stocarea blocurilor de gheață, inundații. În aval de baraj, apele limpezi vor căuta să-și refacă încărcătura de aluviuni pentru a avea cum să-și consume energia. Astfel, ele vor eroda maluri- le, vor adînci albia. Se cu- nosc în lume numeroase si- tuații cînd au apărut astfel de efecte nocive ca urmare a perturbării echilibrului cursu- rilor de apă. Se spune că un rîu este prea liber pentru a accepta o amenajare făcută oricum. Numai cunoscînd în cele mai ascunse cute viața fi- ecărui rîu, personalitatea și e- chilibrul său, felul propriu de

pe glob. Cartea de specialitate „Efectele barajelor în dina- mica reliefului” scrisă de dr. Ioniță Ichim și colaboratorii săi este prima de acest fel în lume. Volumul „Morfologia și dinamica albiilor de ri- uri”, semnat de aceeași autori, abordează în pre- mieră viața cursurilor de apă cu metodele hidrau- licilor și ale geomorfolo- giei. Făcînd naveta între ma- lurile riurilor și laborator, dr. Ioniță Ichim a mai găsit timp să conceapă 8 tratate științifice și peste 180 de ar- ticole publicate în revistele de specialitate din țară și străinătate. A prezentat lu- crări bine apreciate la reuni- uni științifice din Anglia, U.R.S.S., Belgia, Franța, Po-

combatare a eroziunii solului. Studiile elaborate ajută la stabilirea unei adevărate stra- tegii de amenajare a cursuri- lor de apă, la găsirea celor mai judicioase rezolvări teh- nice pentru ca reacția râului să fie cît mai cuminte. Ele dau informații prețioase pen- tru stabilirea amplasamentu- lui optim al unei construcții hidrotehnice. Indică limita de viață a unui lac de acumula- re în funcție de rata de col- matare. Cercetătorii de la stațiunea Stejarul au pus la punct o relație matematică destinată evaluării aluviunilor din bazinele hidrografice mici din Carpații Orientali. Aprecierea cantității de sedi- mente transportate de riuri se poate face acum cu formule și nu prin numeroase sondaje în fiecare pîrîu timp de 10 ani.

„În ultima perioadă, am pus sub microscopul cercetă- rilor noastre aluviunile și de- pozitele de albie din bazinele Oltului Superior și Buzăului, spune, Ioniță Ichim. De fapt, aluviunile reprezintă o prețio-asă avarie națională care trebuie conservată și gospo- dărită după principii științifi- ce. Fără aceste sedimente, cîmpurile ar pierde din fertili- tate, deoarece apele depun în văi cele mai bune substanțe transportate de la munte și deal. Stratul de pietriș este rezervorul acelei resurse vi- tale numită apă freatică. Iri- garea ogoarelor cu apă lim- pede, lipsită de aluviuni, con- duce la inhibarea unor sub- stanțe fertile din sol. Ar mai exista betoane și construcții fără nisipuri, pietrișuri și bo- lovanișuri? Iată de ce aluvi- unile, producerea și tranzita- rea lor, precum și efectele pozitive și negative generate de ele asupra mediului și a- menajărilor din sistemele hi- drografice sînt subiecte fier- binți ale științei mondiale.”

Oare cît adevăr se află în zicala: apa trece, pietrele ră- min?

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Venea o barcă pe Siret

teriei la nivelul scoarței teres- tre în permanent freamăt. Ei bine, rîul este foarte sensibil la orice perturbare a regimu- lui lui natural. Reacționează prompt ajustîndu-și unele va- riabile în vederea redobîndirii echilibrului, pentru păstrarea identității și funcționării lui. Iată numai cîteva exemple. La trecerea printr-un vad se ob- servă că apa mută pietricele de sub talpa piciorului pentru a le feri parca de o nouă rană produsă de pași. Dacă un mal se consolidează împotriva ero- ziunii, rîul va mușca în com- pensație din celălalt. Dar cele mai importante schimbări produse de amenajările exe- cutate de om se înregistrează în regimul de cheltuire a e- nergiei de către rîu. Apele caută să-și regăsească echili- brul energetic natural modi- ficînd transportul aluviunilor și corectînd dimensiunile al- biei. Astfel, cînd rîul întîlneș- te un baraj, va începe să-și depună aluviunile la intra- rea în lacul de acumulare și

a reacționa se pot anticipa răspunsurile lui negative la amenajări. Se pot astfel sta- bili soluții tehnice adecvate pentru construcțiile hidroteh- nice incit să nu apară agre- siuni asupra mediului.”

Dr. Ioniță Ichim, dr. Vir- gil Surdeanu, dr. Maria Ră- doane, dr. Nicolae Rădoane, tehnicienii Vasile Frunzete și Dan Pipirig au străbătut mii de kilometri în lungul și latul riurilor României și au tre- cut prin mîini tone de aluviuni. Au reușit să des- cifreze firea riurilor, reacțiile lor alergice la grefele civili- zației. Au pus diagnostice preventive zbuciumului ape- lor, tratîndu-le ca pe niște organisme sensibile, ca pe sis- teme vii, deschise care transmit orice perturbare pînă la nive- lul celui mai mic afluent. A- naliza albiilor de rîu făcută nu pe o porțiune limitată, ci pe întreg ansamblul de la iz- vor la vărsare oferă un unghi inedit și original acestei ra- muri a științei foarte la modă

lonia, R.F.G., Ungaria. Ca o recunoaștere a activității lui în domeniul păstrării echili- brului ecologic al riurilor, dr. Ioniță Ichim a primit premiul Academiei R.S.R. și a fost ales în Comitetul Internațional de Colaborare în Geomorfolo- gie. De curînd, poștașul a adus pe adresa cercetătorului moldovean certificatele de membru al Asociației Interna- ționale de Control a Eroziunii și al Asociației Internațio- nale de Conservare a Solului și Apelor. Consiliul științific al revistei „Riuri amenajate și regularizate”, apărută în An- glia la prestigioasa editură J. Wiley, îl consultă pe Ioniță Ichim asupra avantajului de teme abordate, considerînd o- pinia sa ca una dintre cele mai competente.

Cercetările harnicului co- lectiv din Piatra Neamț nu plutesc doar pe undele teore- ticului. Sînt ancorate în reali- tățile vastelor programe de construcții hidroenergetice de pe riurile țării, de irigații, de

Om — a fost cîndva de pă- rere un mare savant — n-a in- ventat nimic. El n-a făcut alt- ceva decît să copieze natura.

Vom recunoaște în această sentință un grăunte de adevăr dar și multă exagerare, vom ad- mite că, într-adevăr, nu puține dintre operele inteligenței pot fi regăsite între patentele natu- rii, dar în același timp vom fi de acord că nu poate fi negată contribuția decisivă și întru to- tul personală a invenției uma- ne. Adevărul, ca de altă ori, e undeva la mijloc: studiînd realitatea inconjurătoare, omul și-a fertilizat imaginația, găsînd idei și soluții pentru creațiile sale. Natura a fost și continuă să rămînă un model viu pen- tru el.

Am discutat mai deunăzi despre toate acestea cu un re- putat om de știință, profesorul dr. ing. Dolphi Drimer de la Facultatea Tehnologie Construc- țiilor de Mașini a Institutului Politehnic din București. Punc- tul de plecare al schimbului de idei, privind dialectica actului de cunoaștere și creație al scien- tistului de azi, l-a constituit re- centa cuvîntare rostită de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara Comite- tului Central al Partidului Co- munist Român, document pro- gramatic de profundă și desă- virșită rigoare științifică, cu amplă rezonanță în conștiința întregii națiuni și care, așa cum era de așteptat, a deschis un larg front de lucru și universi- tarilor din țara noastră.

Sîntem din nou, ca de atîtea ori în perioada ultimelor mai bine de două decenii, — avea să remarce interlocutorul nostru — chemați să revitalizăm, prin gîndire și soluții originale, edi- ficiul economico-social al patriei socialiste, să avem în vedere, în baza experienței acumulate, dar și a credinței nestrămutate în potențialul creator al po- porului nostru, că și de acum înainte totul depinde de noi, de munca, talentul și buna noastră

credință, pentru racordarea gin- dirii noastre la exigențele viito- rului. Un viitor ce poate fi des- lăsat încă de pe acum din te- mele de cercetare ale studenților și cadrelor didactice ale fa- cultății amintite, a noilor studii și investigații ce-și revendică o- portunitatea ca urmare a Pro- gramului-Directivă și Tezelor pentru cel de al XIV-lea Con- gres al partidului.

Am parcurs împreună cu profesorul Drimer aceste mă- rturii ale pasiunii și inteligenței, dar conversația noastră s-a o- prit stăruitoare asupra unui do- meniu ce tinde să realizeze o veritabilă revoluție. Este vorba

arborilor, fagurele de albine sînt tot atitea exemple privind in- geniozitatea și economia de mijloace folosite de acest genial și inconștient creator. Pe a- ceastă bază s-a născut ingineria materialelor, știința de graniță, învecinată cu ingineria metalur- gică și cu cea siderurgică și care își propune, în esență, obține- rea unor materiale cu un scop bine definit. Foarte ușoare prin introducerea aerului în propor- ție de 80—90 la sută în strucu- ra lor; foarte rezistente prin uti- lizarea fibrelor de grafit; foarte superconductoare prin prezența oxizilor sau a polimerilor; foar- te semiconductoare prin folosi-

postite în habitacul ei. În a- cest scop vor fi folosite mate- riale compuse, fibre optice, ce- ramică plastică, fibre metalice și fibre nemetalice pentru con- strucții țesute.

Cu totul altele se pot dovedi și destinația și destinul ceramicii și sticlei. Omul le folosește de mii de ani și tot de atîta vre- me știe că ele sînt dure dar ca- sante. De ce, cu alte cuvinte, să nu obținem sticlă și ceramică rezistente la șocurile mecanice? O întrebare la care specialiștii au izbutit deja să dea un răs- puns. Așa a apărut ceramica stabilizată parțial cu ajutorul o- xidului de magneziu și al zirco-

zează în mod special viitorul, dar specialiștii îi conturează încă de pe acum orizonturile prin realizări ale prezentului. În România există deja brevete de materiale tip fagure (ușoare și rezistente) pentru podeaua eli- copterului de fabricație autoh- tonă și pentru aripile avioane- lor „Rombac”. S-a început de a- semenea proiectarea pe calcu- lator a unor linii flexibile de fa- bricație (conduse de calculator) pentru întreprinderile „23 Au- gust” și „Semănătoarea” din București, ca și pentru întreprinderea de vagoane din Drobeta-Turnu Severin, întreprinderea de vagoane din Arad, întreprinderea de mașini-unelte din Bacău și întreprinderea „Electromotor” Timișoara.

Revizuirea gîndirii proiectan- tului și adoptarea unor materiale cu structură și forme noi, va oferi un răspuns ingineresc și unei probleme de mare strîng- ență; epuizarea stocurilor de materii prime. Fiindcă este știut: în lume, ca și în țara noastră, rezervele pămîntului (în nichel, aluminiu, aur, hidrocar- buri gazoase și lichide, în alte elemente sau compuși intens exploatați) se apropie de sfîrșit. Omul este nevoit să găsească înlocuitori și o va face neapărat. O țară este o zonă geografică și ea trebuie să asigure în pri- mul rînd izvorul virtual de ma- terii prime și materiale. În a- cest sens, recomandările și in- dicațiile conducerii partidului și statului nostru sînt categorice. drumul greu spre materiale u- șoare, ieftine și rezistente este abia la început, el va fi parcurs pas cu pas într-o îndelungată dar ireconciliabilă bătălie între nou și vechi, de afirmare a calității și gîndirii originale, de înfăp- tuire la scara realității, alături de celelalte obiective ale viito- rului, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu și a sarcini- lor concrete și de principiu în- scrise în documentele pentru cel de-al XIV-lea Congres al parti- dului.

LIVIU TIMBUS ■

Drum greu spre materialele ușoare

de preocuparea mondială de obținere a unor materiale, deo- sebite ca structură și formă de tot ce cunoaștem pînă în pre- zent și prin care se speră dobî- ndirea unor creații cu performanțe sporite în ceea ce pri- vește trîncia și funcționalita- tea. Natura oferă în această privință un model ideal am vor- bit despre acest lucru în deschi- derea articolului nostru. Iată acum și alte amănunte.

Secole, chiar milenii la rînd, omul a considerat, folosînd ma- terialele de care dispunea, că structurile masive sînt cele mai în măsură să asigure soliditate și trîncie obiectelor construite din metal. Abia în ultimii 20 de ani, observînd natura, el a constatat că aceasta își cons- truieste mult mai performant edificii biologice de care dis- pune. Forma și structura schele- tului la om și animale, tulpina firavă a ghiocelului, configurația

rea unor compuși ai diamantu- lui. E adevărat — remarcă inter- locutorul nostru — una e a în- țelegi și alta a găsi, motiv pentru care, în lume, investigațiile vi- zează deocamdată mai mult sfera teoreticului, realizările practice dovedindu-se încă pu- ține și limitate. Se preconizează astfel — ca să dăm cîteva e- xemple — ca avionul Boeing, care în prezent este alcătuit în proporție de 75% din aluminiu, să fie realizat în viitor în pro- cent de 70% din materiale com- puse. Aceași gîndire vizează și transporturile terestre și navale. În prezent, un vagon de cale ferată are o greutate egală cu încărcătura sa. Nepermis de mare este și cea a autovehicu- lelor. Eliberate de această po- vară, autoturismele din mile- niul al III-lea vor consuma un litru de benzină la mie de kilo- metri! Mașina viitorului va tre- bui să fie mult mai ușoară de- cît greutatea persoanelor. adă-

niului și sticla metalizată, aceasta din urmă obținută prin- tr-un procedeu de răcire rapidă a metalului (la viteza de 10° grade/secundă).

Dar în viitor, construcțiile de tot felul se vor deosebi de cele ale prezentului nu numai prin structură, ci și prin forma lor. O primă realizare: mașinile u- nelte cu comandă numerică, con- dușe de calculator. Astfel, zvel- tetea învinge masivitatea, cubi- smul, dar din păcate nu întot- deauna și inerția unor proiectan- ti, obișnuiți să tragă numai linii drepte. Mai mult ca oricînd, revine în actualitate celebrul a- dagiu al lui Platon: ceea ce e frumos e și bun. Linia suplă, frîntă, arcuită și materialele u- șoare vor caracteriza toate pro- dușele ce însoțesc civilizația: utilaje, mașini-unelte, mijloace de transport, articole electrice, telefoane, articole sanitare și evident multe altele.

Toate acestea, spunem, vi-

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Din partea Ministerului Sănătății, răspunsurile dorite de **Titiana Mihali-Grozea** din Tâmbărești, **Ciobanu Florina** din Arad și **Filipescu Gheorghe** din București:

— La Farmacia nr. 126 din Tâmbărești se pot ridica, pe baza prescripției medicului, preparatele solicitate.

— **DIMETILSULFOXID** și **TY-MOSIN** nu fac parte din „Nomenclatorul terapeutic” aprobat de Consiliul sanitar superior. Bolnava să se adreseze medicului specialist, care poate fi în măsură să prescrie alte medicamente pentru afecțiunea sa.

— Oficiul farmaceutic nr. 1 din Capitală, cu care s-a luat legătura, va rezolva favorabil cererea petentului bucureștean, pe baza unei prescripții medicale.

■ **Corado Pamfil** din Craiova, **Ion Balotă** din Timișoara, ca și alți cetățeni, ne întreabă cum pot beneficia de tratamentul destinat combaterii afecțiunilor hepatice, propus și experimentat de medicii **Aristina** și **Ludovic Elthes** din Oradea. Așa cum am mai arătat și cu alt prilej, acest tratament, aprobat de Ministerul Sănătății, se face la Hotel „Lotus” din stațiunea Băile Felix și la Spitalul județean Bihor. Internările se efectuează în baza unei cereri, însoțite de acte medicale corespunzătoare, adresate prin poșta Direcției sanitare a județului Bihor. În funcție de caracterul și gravitatea bolii, solicitanții vor fi informați în care din cele două unități menționate urmează să beneficieze de tratament.

■ **Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești** ne înștiințează, la cererea tovarășului **Gață Vasile** din Bistrița, str. Sucevei nr. 6, bl. P.2, ap. 41, că inscripționarea cadranelor și arătătoarelor ceasornicilor cu fosfor luminiscent nu se execută în unitățile de profil — reparații ceasuri — ale cooperativei meșteșugărești. Mai mult decât atât, acest sistem de inscripționare nu se mai folosește în ultimii ani de fabricile producătoare, având în vedere faptul că, s-a constatat că fosforul luminiscent este radioactiv, necesitând condiții cu totul speciale de protecție și manevrare.

■ **Tinărul** nostru corespondent **Florin Ghimbiș** din București — Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 27 C, bl. P.M. 75, sc. 2 ap. 62, sector 3 — a rămas foarte nedumit de orarul cofetăriei din Complexul Big, care închide duminică la ora 14. „De ce oare? Nu știu, aștept, poate mă lămură dumneavoastră”. Nu găsim nici o logică într-o asemenea măsură privind funcționarea unei cofetărie, mai ales că ora 14 este tocmai potrivit pentru desert. Ne va răspunde întreprinderea de cofetărie și răcoritoare căreia aparține.

■ „În cartierul nostru există „Piața Dunărea”, unde se vînd și se cumpără zarzavaturi și alte produse alimentare, ne scrie **Alexandru Marin** din Galați, str. Zidariilor nr. 12, bl. R.8, ap. 3, Micro 19. Această piață are și ea un administrator, pe care nu-l vezi, însă, decît dimineața, cînd intră în birou și seara, cînd pleacă acasă. În aceste condiții, mercurialul nu este respectat, iar în unele zile nici măcar nu este afișat complet. Nu-l vîd niciodată controlînd dacă se respectă prețurile, așa că, mă întreb: oare pe acest administrator nu-l controlează nimeni? Este o întrebare la care credem,

că Direcția comercială a județului Galați ar putea să medietze și apoi, să ne comunice și nouă concluziile la care a ajuns.

■ Aflăm de la Consiliul popular al municipiului Birlad, județul Neamț, că cererea **Getei Pinte**, om al muncii la I.C.B. a fost rezolvată favorabil, acesteia repartizîndu-i-se un apartament cu trei camere în blocul P.2, scara E.

■ **Gheorghiu Alexandru** a primit și el, ne informează Consiliul popular al municipiului București, un apartament de două camere, în Calea Dudești nr. 123.

■ **Correspondenta Clora Lucia** se poate bucura, de asemenea, intrucît fiului său i s-a repartizat, după cum ne înștiințează Consiliul popular al municipiului Tîrgu Jiu, o garsonieră confort I, ceea ce solicita, dealtfel, în scrisoarea trimisă redacției noastre.

■ „Mi-am petrecut concediul de odihnă împreună cu soția și băiețelul în vîrstă de 3 ani și jumătate, pe litoral, în stațiunea Mamaia, unde ne-am simțit foarte bine. În ziua de 16 iunie, vizitînd complexul comercial de lingă Teatrul de vară, am intrat și la librăria nr. 100, atrași de vitrina plină de jucării. Pe fundal, un afiș atrăgător punea o întrebare: „Ce jucărie să-mi aleg?” Andrei, copilul meu, s-a decis la o motocicletă. Am fost refuzați pe un ton, deloc comercial, de o vânzătoare al cărei ecuson era vizibil doar pe jumătate, ascunzîndu-i tocmai numele. „Eu nu dau din vitrină”. „Condica ne-o dați?” „Nu intră în atribuțiunile de serviciu”. N-aveam decît s-o aștept pe „sefa”. În librărie intră grupuri de turiști ce privesc îngrijorați la vânzătoare a cărei voce în crescendo face raionul inaccesibil. În apropierea plecărilor spre casă, o nouă vizită deconspiră identitatea vânzătoarei. O cheamă **Carmen Cîmpeanu**. (**Luca Iulian**, Piatra Neamț, str. Plevnei 2, bl. L 3, ap. 48).

■ Un răspuns pentru **Ilie Pavel** din comuna Nicorești, sat Tonăsești, județul Galați, din partea Consiliului popular al județului Galați: „Deși dumneavoastră îndepliniți condițiile de pensionare în luna noiembrie 1988 și întocmiți în acest sens cerere la C.A.P. Unirea Nicorești, unitatea vă întocmește cu întîrziere dosarul. Precizăm că acesta a fost înaintat la DPMOS Galați cu nr. 20050/10.01.1989. Avînd în vedere cele de mai sus, în conformitate cu prevederile Legii 4/1977, legal vi s-a stabilit pensia începînd cu 1 februarie 1989. Pentru întocmirea cu întîrziere a dosarului de pensie, urmează a vă adresa conducerei C.A.P. Unirea Nicorești, județul Galați, care poartă întreaga răspundere”.

■ **Enache Ilie** din comuna Nicolae Bălcescu, sat Fîntina Doamnei, județul Călărași primește din partea D.P.M.O.S. — județul Călărași, următorul răspuns: „Urmare scrisorii prin care solicitați înscrierea la pensie pentru munca depusă și limită de vîrstă, vă facem cunoscut că sinteti programat cu data de 01.09.1989, urmînd ca dosarul să fie depus între 1—15 august”.

■ **Întreprinderea de Autoturisme Pitești** ne confirmă faptul că problema tovarășului **Hroniscek Antoniu** (str. Teilor nr. 28, Reșița) s-a rezolvat. „S-a expediat la IATSA-Pitești — De-

pozitul Național de Piese schimb, reperul solicitat de dumneavoastră. IATSA Pitești, cu avizul de expediție nr. 16234 a livrat la „Dacia — Service” Reșița acest reper drept pentru care va trebui să vă prezentați la „Dacia — Service” pentru a vi se remedia autoturismul”.

■ „Blocul nr. 2 din str. Baba Novac nr. 14, sector 3 a fost dat în folosință în anul 1959, cînd constructorul a transmis către ICRAI și banii pentru montarea antenei colective. Dar, în 30 de ani, I.C.R.A.L. „Vitan” n-a găsit timpul necesar să ne monteze respectiva antenă, cu toate repetatele noastre rugămîni. De la darea în folosință a blocului nu s-au făcut nici reparațiile necesare la jgheaburi și la coperțină”. (în numele locatarilor, **Grigore Costrei**).

■ Consiliul popular al sectorului 3 oferă lui **Popescu Zută** din București, str. Hristo Botev nr. 10, următoarele precizări, care, socotim, vor interesa și pe alți cetățeni: „Potrivit prevederilor din Hotărîrea nr. 30/1983 a C.P.C.P., cheltuielile pentru combustibilul necesar preparării apei calde, pentru clădirile cu destinație de locuință, în timpul cîlduros, se repartizează pe deținătorii suprafețelor locale proporțional cu consumul de apă stabilit pentru fiecare locatar. La cheltuielile pentru combustibilul necesar preparării apei calde se adaugă și indemnizația fochistului”.

■ **D.P.M.O.S. Timiș** ne informează că **Iancu Rodica** din comuna Dumbrăveni, județul Suceava, care a solicitat transferul dosarului privind încasarea drepturilor bănești ca ajutor de stat pentru mamele cu mai mulți copii în comuna Săcălaz, județul Timiș, unde-și are acum reședința. În consecință, pentru perioada 1 aprilie 1987 — 1 aprilie 1989 să se adreseze Direcției muncii Suceava, unde se găsesc evidențele acestor plăți și ai cărei funcționari sînt datori să le reglementeze. În județul Timiș, dosarul a sosit abia în 5 aprilie 1988, moment din care i se acordă ajutorul cuvenit.

■ Prin publicarea rîndurilor, destinate de Consiliul popular al județului Iași petentului **Petru Șuhan**, om al muncii la Combinatul Minier Cluj, cu domiciliul stabil în comuna Todirești, județul Iași, răspundem și altor cetățeni care, în scrisorile trimise redacției, au ridicat această problemă: „Susnumitul întreabă dacă este corect să plătească contribuție bănească, conform Legii nr. 1/1985 și în comuna Todirești și la Combinatul Minier Cluj. În conformitate cu prevederile legii, locuitorii din comune, orașe și municipii au obligația de a contribui cu bani la realizarea obiectivelor de interes obștești, iar contribuția bănească se plătește o singură dată pe an, în localitatea în care o persoană sau o familie are domiciliu stabil”.

■ Un răspuns pentru **Petrescu Mihai** din Alexandria, str. Partizanilor nr. 148, bl. 112, sc. B. ap. 23, de la I.T.A. Teleorman: „Urmare scrisorii adresate re-

vistei „Flacăra” prin care solicitați rezolvarea transportului de călători din satul Comoara spre comuna Drăgănești-Vlașca, vă comunicăm: din lipsa autobuzelor, autogara Videle a suspendat o serie de curse a căror pondere de abonați este mai redusă, așa cum a fost și cursa de Comoara. Avînd în vedere că, pe acest traseu nu circulă alt mijloc de transport, s-a reanalizat situația și s-a dispus, începînd din 1.06.1989, repunerea în circulație a curselor de autobuz”.

■ Ar fi de dorit ca în scurt timp să ni se dea posibilitatea de a oferi un răspuns asemănător și corespondentului nostru, **Ioan Nicoraș**, inginer la I.M. oraș Dr. Petru Groza, domiciliat în localitatea Valea de Jos nr. 122, jud. Bihor. Spicuim din scrisoarea sa: „Sîntem peste 100 de naveștiți „muncitori pluze elevi. Avem două autobuze ce veneau dimineața, acum a mai rămas doar unul, care circulă după bunul plac al soferilor. Cei de la I.T.A. oraș dr. Petru Groza nu prea obișnuiesc să se achite de datoriile față de oamenii care plătesc abonamentele, trimițînd autobuz dimineața cînd au chef. Citeodată, cursa de Valea de Sus mai oprește și la noi în stație și mai la cîțiva naveștiți. Ceilalți trebuie să se descurce cum pot. În lunile mai și iunie autobuzul a venit după naveștiți la ora programată doar de 4 ori (!) În rest sau a întîrziat sau nu a venit defel”.

■ Trei scrisori îmbucurătoare din partea Direcției județene Cluj pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale:

■ **Crișan Monica** (oraș Cîmpia Turzii str. Pavel Dan nr. 9) a fost repartizată în meseria pentru care s-a pregătît — mecanic — la Combinatul metalurgic din localitatea unde domiciliază. **Răcăsan Silvia** (din Cluj-Napoca, str. Scărișoara nr. 1, ap. 39) a devenit om al muncii la întreprinderea pentru producerea ceramicii fine pentru construcții, Cluj-Napoca. **Hanga Mircea** din comuna Poieni nr. 156 a primit loc de muncă la Uniunea cooperativei de producție achiziții, desfacerea mărfurilor Cluj.

■ Alte trei adrese, sosite, de asemenea, din partea unor Direcții județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, ne-au lăsat în schimb, cu totul nedumeriți. De la București, Cluj-Napoca și Craiova ni se răspunde că solicitanții **Dorobanțu Anghel** (str. Călărașilor nr. 245—247, bl. B. 1, ap. 39, sector 3), **Fodor Elena** (str. Republicii nr. 80, Huedin) și **Beșteleu Lenuța** (comuna Botoșești Paia, județul Dolj) nu s-au prezentat la nici unul dintre apele făcute de către forurile în măsură a le rezolva ceea ce ne solicitau nouă să obținem o repartizie într-un loc de muncă. Dragi solicitanți, este absolut necesar să luați mai întîi legătura cu oficiile forțelor de muncă dacă vreți să fiți încadrați și nu răspîndiți scrisori și memorii prin alte locuri! Deși ați fost chemați în repetate rînduri și nu v-ați prezentat, sinteti, încă, așteptați.

Rubrică realizată de **LIANA MOLNAR** ■

Poșta Redacției

Iancu Dumitra — satul Ibanu lui Pală, com. Uliești (Dimbovița): Nu ne-ați trimis nici o copie, nu ne-ați scris unde lucrează tatăl copilor, nu e nimic clar. Dacă aveți o hotărîre judecătorească definitivă, depuneți-o la locul de muncă al soțului pentru a vi se trimită pensia și alocația. ■ **Dobozi Emil** — Tg. Mureș: Colaboratorul nostru, semnatarul rubricii „Civilizația sportului”. ■ **Zaharia Ion** — București: Trebuie să vă respectați contractul lucrînd efectiv 5 ani. E singurul răspuns pe care vi-l putem da. Celelalte probleme sînt nelămurite în primul rînd pentru dv., cu atît mai mult pentru noi. ■ **Sercăianu Gheorghe** — Buftea: Pentru clarificarea regimului juridic al imobilului, aveți posibilitatea să formulați o acțiune în revendicare la judecătoria Buzău. ■ **Scurtu T. Vasile** — satul Călimănești — Mărășești (Vrancea): Ați fost trecut din oficiu în categoria pensionarilor pentru limită de vîrstă. Pensia dv. nu poate fi majorată intrucît aveți o vechime în muncă mai mică de 10 ani (Decret 210/1983, art. 7 al. 2). ■ **Festeu Alexandru** — Tîrnăveni: Potrivit art. 22 din Legea 12/1971, modificat prin Decret 19/1986, promovarea muncitorilor în categoria a 5-a și următoarele se poate face numai după însușirea de către aceștia a cunoștințelor și deprinderilor necesare exercitării unei a doua meserii, stabilită de conducerea unității, în raport cu necesitățile producției, dovedită prin certificat de calificare sau policalificare eliberat în condițiile legii. ■ **Vulpe Gheorghe** — Piatra Neamț: Tariful serviciilor interne de poștă și telecomunicații prevede: a) schimbarea responsabilității asupra instalației telefonice (treccarea de pe un nume pe altul) cu plata taxei de 40 lei, numai între rude pînă la gradul III inclusiv; b) mutări de posturi telefonice cu plata taxei de 300 lei, dacă cererea este depusă în termen de 60 zile de la data înscrierii mutației pe buletinul de identitate; în caz contrar se consideră instalare cu plata taxei de 1500 lei. ■ **Mărgheșcu Mihai** — Băls: Puteți solicita înscrierea la pensie la 55 ani, cu 18 ani și 6 luni de activitate în grupa I și 6 ani în grupa II de muncă. ■ **Scăteanu S. Ion** — Oltenița: Funcții economice de execuție cu studii medii sînt cele prevăzute de anexa 2 la Legea 12/1971 pct. 68 și 69, respectiv funcțiile de contabil, statistician, planificator și merceolog. Funcția de remizier este asimilată cu cea de casier și este funcție administrativă. ■ **Balaban Pavel** — Lugoj: S-a rezolvat. Pe viitor, pentru orice relații adresați-vă Oficiului farmaceutic Timișoara, str. Pasteur nr. 2.

REGHINA VARVICI ■

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

● ECOURI • ECOURI • ECOURI • ECOURI •

● Aducem mulțumiri pentru rezolvarea problemei noastre comune, atît revistei **Flacăra** cît și Consiliului popular al municipiului Iași, a cărui hotărîre a fost publicată în paginile revistei dumneavoastră la 16 iunie 1989. Era vorba de un aviz emis de ICPRON Iași, în calitate de proiectant, care nu lua în considerare că prin închiderea pasajelor din blocurile E-1 și E-2 (strada Socola) este împiedicat accesul la fațadele posterioare. Reanalizînd situația, Consiliul popular a dispus anularea autorizației nr. 111/5 oct. 1988. Intervenția făcută a fost, cu adevărat, „un dialog fructuos între cetățeni și autorități”. Semnează locatarii blocului 9, 9-A și 13 din strada Socola, Iași.

● Din comuna Voperești, județul Buzău, ne scrie **Dumitru Frățilă**: „Urmăresc și mă interesează în revista **Flacăra** articolele privind activitatea echipelor de control ale oamenilor muncii, intrucît fac parte și eu dintr-o astfel de echipă. Ceea ce mă face să vă scriu este faptul că la noi există o serie de lipsuri în acest domeniu și, așa cum chiar în revistă se spunea, „și tăcerea e o vină”. De doi ani nu s-a făcut decît un singur control și s-a făcut formal în raport cu ceea ce prevede Legea nr. 6/1972 și cu cele relatate în presă — amintesc articolul „Urmăriile controlului la cinci ani” semnat de **Roxana Paicu** — privind rolul și atribuțiile acestor echipe. Am inter-

venit la organele locale și am propus reînnoirea echipei, în vederea începerii unei adevărate activități, prin care să ne onorăm mandatul social încredințat dar, poate primim un sprijin și din partea dumneavoastră”.

● Într-una din scrisorile publicate în **Flacăra** nr. 27, **Nicolae Raț** din comuna București, județul Hunedoara, își exprima nedumerirea (dar și necazul) că, deși a respectat toate prevederile cărții tehnice, motocicleta sa, nouă-nouă, nu funcționa în nici un chip. Citînd acele rînduri, conducerea întreprinderii producătoare, „Metrom” Brașov a trimis urgent doi specialiști la București, spre

a constata defecțiunile la fața locului. Era vorba, în principal, de un reglaj defectuos, după care, remediat, motocicleta a fost pusă la probe și a funcționat perfect. Proprietarul, ni se scrie, s-a declarat mulțumit. E și firesc! Oricum, mulțumim și noi pentru promptitudinea specialiștilor brașoveni ce nu-și dezminț renumele și onorează cu cîinste firma sub care lucrează.

● Ca ecou al unei alte scrisori, apărute în paginile noastre la 23 iulie a.c., întreprinderea de produse ortopedice și protezare din București ne înștiințează că **Ion Vilcu** din Bre-

zol, județul Vilcea a fost internat. zilele acestea în spital „urmînd ca în scurt timp să primească proteza de care are nevoie, pentru a face exerciții de mers și adaptare. Vă mai informăm, se specifică, odată cu cazul semnalat de dumneavoastră, am rezolvat alte similare, îndată ce am fost în posesia materialelor specifice produselor de protezare”.

Nu putem decît să ne alăturăm bucuriei pe care, cu siguranță o încearcă **Florea Vilcu**, corespondenta noastră, la gîndul că fiul ei, **Ion Vilcu**, va putea umbla, de acum încolo, normal.

M. LIANA ■

Recursul se respinge!

„De la vîrsta de un an, din 1973, cînd părinții s-au despărțit în fapt, Alina este crescută de bunica maternă într-o localitate din Cîmpia Olteniei. Acum a terminat clasa a XI-a, ceea ce înseamnă că anul trecut a luat treapta a II-a...”. Pe măsură ce mi se relata acest crîmpe de viață ce nu mi se părea „ieșit din comună” cum ar zice poetul de pe aceleași meleaguri, figura omului legii din fața mea exprima o lăuntrică frîmțare, pe care aveam s-o înțeleg după aprofundarea tuturor datelor problemei reliefate vizibil și previzibil!

Asadar, după 1973 intervin mai multe puncte de referință. Mai întîi, desfacerea căsătoriei prin divorț în anul 1985. Minora a fost încredințată mamei, iar tatăl — obligat la o pensie de întreținere care, adăugîndu-i-se și alocația de stat, însuma 1150 lei. Apoi, mama Alinei se recăsătorește, în București, cu Eraclie Velea și au doi copii. Ceea ce a determinat o galopantă „dezagregare” a dragostei Mariei Velea pentru fiica dîntii, căci altfel nu s-ar explica amnezia față de îndatorirea trimiterii acesteia, cel puțin a pensiei de întreținere stabilită legal, dacă nu și un ajutor din partea ei ca mamă. Așa se ajunge ca Alina, aflată legal sub tutela bunicii, să-și ceară prin judecătoria drepturile încălcate brutal de propria-i mamă. Astfel, în hotărîrea judecătorească ce o obligă pe Maria Velea la 300 lei pensie lunară (la care se adaugă și cei 1150 lei) se consemnează „pirita, pe lângă faptul că nu a avut o contribuție proprie la întreținerea minorei, a prejudiciat-o grav pe fiică, reținîndu-i pînă la urmă de tatăl său”. Probabil că soția Velea n-au realizat, dar s-au aflat în fața unei fapte pedepsite de legea penală. Art. 305 din Codul Penal stipulează că „părăsirea, alungarea sau lăsarea fără ajutor, neîndeplinirea cu rea-credință a obligațiilor de întreținere prevăzute de lege, precum și neplata cu rea-credință, timp de două luni a pensiei de întreținere, de către cel ce are această obligație, constituie infracțiunea de abandon de familie și se pedepsește cu închisoare sau amendă. Pentru aceasta, legea prevede condiția plîngerii prealabile a părții vătămate, numai că Alina și bunica s-au mulțumit cu aspectul civil al acestui, ușor de evitat, litigiu de familie.

Dar iată că (și abia acum aveam să înțeleg mîhnirea judecătorului), Maria Velea, încălcînd prevederile tuturor codurilor scrise și nescrise care dispun că drepturile părintești se exercită numai în interesul copilului, acționează pentru stîrbirea dreptului la învățătură al propriei fiice. După ce că n-au contribuit cu nimic ca minora să ajungă în pragul ultimului an de liceu, ba dimpotrivă — soții Velea, în pornirile lor egoiste și retrograde, atentează la dreptul la învățătură al unui copil care

a demonstrat că, în pofida lipsei căldurii părintești (nu știm cit l-o fi interesat și pe tatăl „cel bun”, frîmțările Alinei) este pe cale să termine un liceu la cursuri de zi. Sub influența sotelui cu un nume de monah, dar cu suflet de stîncă (căci el a fost văzut mai des prin „sala pașilor pierduți” și pe la ușile Judecătoriei sectorului 5) Maria Velea, motivînd că „situația la învățătură a Alinei este dezastruoasă și în același timp jalnică” și permițîndu-și să afirme în scris că „profesorii o promovează pe nedrept” solicită „sistarea pensiei de întreținere de 300 lei și angajarea acesteia la Cooperativa Agricolă de Producție din comună”, adăugînd cu cinism că „este aptă de muncă”. O acțiune judecătorească împotriva firescului, care slujește imaginea sacrei comuniuni ce o incumbă relația de filiație mamă-fiică. O acțiune pe motive aparent invocabile, dar care ascunde meschine interese autoacuzatoare, previzibile, așa cum observă, cu amărăciune, însăși fiica într-o scrisoare către instanță: „durerea lor este că pierd pînă la urmă întreținerea cu alocația, adică 1150 lei”. Este de la sine înțeles că hotărîrea completului de judecată al Judecătoriei sectorului 5 București — care a deliberat în cauză — nu putea să fie decît „respingerea acțiunii Mariei Velea”. Hotărîre care se impune ca un act de dreptate, pentru că susținerile reclamantei că propria-i fiică nu merită să primească pensia de întreținere la care ea a fost obligată, nu pot veni firesc din partea unei adevărate mame! Și deși „omul din umbră” a reapărut pe scenă, atacînd în numele soției, hotărîrea primei instanțe — fără a scăpa prilejul de a strecura o amenințare — instanța superioară, cea a Tribunalului Municipiului București, „a respins recursul ca nefondat”. Asadar, legea a repus firescul în drepturi după un „spectacol” al căruia scenariu a fost inițiat de niște oameni ale căror suflete s-au arătat a fi bîntuite (ne-ar place să credem, accidental), de secetoase furtuni care, persistînd, vor lăsa pustiitoare urme. Căci cum va putea justifica Eraclie Velea față de proprii copii, cînd se vor mări, excelsul de zel depus pentru a-l priva, cu prețul a 300 lei lunar, de omenestile relații de înrajuitorare frățești cu sora lor (vîtregă, dar totuși soră). Poate că nu e prea tirziu ca aceasta, lepădîndu-și străiele duhului col rău, să poată înlocui influențele nefaste asupra soției cu sentimente demne de o cauză mai bună, impusă de statutul său de tată. Pentru că, orice s-ar fi întîmplat, Maria Velea este mama nu numai a celor doi copii Valea, dar și a Alinei. Și Alina, are nevoie mai mult ca oricînd, acum în plină adolescență, de un sprijin moral din partea mamei. A celeia de dinaintea furtunoaselor judecăți.

MARIAN TEODORESCU ■

● Depășiri de plan și restanțe ● Programul punctelor fixe rămîne în discuție ● Teodor Irimus vrea să-și depășească recordul ● 200 de containere noi, prin autodotare ● Fiecare leu e prețios

La Baia Mare, acțiunea celor 3R se desfășoară ca o adevărată bătălie — și cred că termenul folosit de Lasdislau Szasz, directorul Întreprinderii Județene pentru recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile Maramureș cu care — după un raid prin cîteva cartiere ale municipiului — am purtat un lung dialog, nu e cituși de puțin exagerat, avînd în vedere că întreprinderea pe care o conduce are menirea să contribuie nemijlocit, la asigurarea unei însemnate părți din necesarul de materii prime și materiale ale economiei naționale.

„Omul sfințește locul” și cînd e vorba de recuperare

Ca prime obiective ale raidului nostru, două din punctele fixe de colectare: cel din centrul vechi, de pe strada Trenului, lîngă Piața de legume, și cel din strada Oborului, în imediata apropiere a Tîrgului de vite. Cu litere mari, vizibile de la depărtare, amîndouă anunță ce materiale se pot preda. În curți, pe platforme betonate, barăci pentru neferoase și hîrtie, containere pentru toate celelalte materiale colectate. Remarc preesele manuale pentru hîrtie — cu care, aveam să aflăm, sînt dotate toate punctele de colectare — iar la cel de lîngă Tîrgul de vite, și un cîntar pentru atelaje, grație căruia, în numai cîteva minute, fără nici un efort special, cetățenii veniți la tîrg din localitățile județului valorifică obiectele metalice care le prisoesc în gospodărie.

Este ora 15.30. Amîndouă punctele de colectare sînt închise. Programul, cu excepția unei singure zile, cînd activitatea se prelungește pînă la ora 16, indică închiderea la ora 15.00. Nu știu care au fost criteriile pentru stabilirea acestui program, dar cred că prelungirea orarului măcar în unele zile ale săptămîinii și pe timpul după-amiezii, ar da posibilitatea unui număr mai mare de cetățeni să predea materialele ce nu le mai sînt de folos.

Nu aceeași este situația ruloței (funcționînd ca „punct fix”) din strada Cuza Vodă, în noul cartier de locuințe „Decebal”, al cărui gestionar-remizier, Teodor Irimus, a afișat programul: „8—20”. „Rulota e plasată lîngă blocul în care locuiesc, ne spune. Dimineața, predau copiii și pensionarii; cei care se află la serviciu vin după-amiază uneori chiar și după ora 20. Toată lumea știe că mă găsește aici, oricînd. În lunie, am colectat materiale în valoare de 61 075 lei. În iulie, vreau să-mi depășesc propriul record.”

Te-ai fi așteptat ca, în condițiile unor asemenea realizări, acesta să fie unicul loc unde cei din cartier își pot aduce obiectele de care nu mai au nevoie. Totuși, la numai cîteva zeci de metri, pe aleile blocurilor din jur, număr alte 5 containere ale I.J.R.V.M.R. Este, cred, o convingătoare pledoarie pentru un

program prelungit.

Parcîrî în continuare orașul. La blocul din Aleea Rotundă nr. 5, containerul e aproape plin. În jur, nici un ciob de sticlă, nici o foaie de hîrtie. „E normal să procedăm așa, îmi spune Ioan Coroș, membru în Comitetul asociației de locatari, care, de curînd, a încheiat cu I.J.R.V.M.R. un protocol privind colectarea materialelor refolosibile de la membrii asociației. Depunînd aici tot ce nu ne mai este util în gospodărie, ne eliberăm apartamentele, fără a bloca și urți spațiul din jur, iar banii cîștiți în acest fel intră în fondurile asociației.”

Să fie acesta un lucru pe care îl știu numai unele dintre asociațiile de locatari ale orașului? Așa s-ar părea, de vreme ce numeroase alte containere (la fel de îngrijit realizate, vopsite în verde sau portocaliu, culori ce se integrează plăcut mediului) sînt inconjurate de cioburi, hîr-

Bunul gospodar nu risipește

tit, deșeuri textile aruncate la voia întîmplării.

Nu există nici o metodă spre a-l obliga să se comporte civilizînd pe cei care „economisesc” o secundă, aruncînd pe jos, dar irosînd în fapt mai mult timp și bani, prin degradarea unor materiale ce ar putea fi refolosite prin mîndărea străzilor, a spațiilor verzi ale orașului?...

„În prim plan — organizarea

...Este una din întrebările cu care mi-am început dialogul cu directorul Lasdislau Szasz.

O mare parte dintre containerele noi au fost plasate de curînd în oraș. Programul de măsuri privind îmbunătățirea sistemului de colectare și preluare a materialelor refolosibile de la populație prevede mărirea numărului acestor containere, la nivelul țării, cu încă 2000. În Maramureș am realizat 200, din care 80 au și fost plasate în apropierea blocurilor cu ale căror asociații de locatari am încheiat protocoale. Vedem colaborarea cu aceste asociații ca pe un factor important în munca noastră de educare a populației, de conștientizare a acesteia asupra importanței gestului fiecărui cetățean de a colecta și preda toate obiectele ce se adună, în timp, în propria gospodărie, și pot fi refolosite.

Am în față o „foaie volantă” și trei „fluturași”. Mi se pare remarcabil modul în care au fost gîndite și realizate aceste materiale propagandistice. Ați pus, astfel, la dispoziția populației, o serie de informații și comentarii utile, care facilitează înțelegerea rolului unei acțiuni sociale de o deosebită importanță pentru economia națională. În același timp, prin lista de sortimente a materialelor refolosibile ce pot fi predate (cu exemplificările de obiecte ce

intră în această categorie) populația a aflat că poate valorifica, practic, toate obiectele de prisos din gospodăria proprie. La fel de importantă mi se pare și lista cuprinzînd cantitățile de materiale ce pot reprezenta contravaloarea unei zile-muncă, pentru informarea aceluia care vor să își onoreze în acest fel obligațiile ce le revin din Legea nr. 1/1985, V-aș putea întreba acum, tovarășe director, care au fost rezultatele concrete în urma difuzării acestor materiale?

Este vorba de o perioadă foarte scurtă, de numai două săptămîni, așa că nu putem aprecia cu mare exactitate. De fapt, succesele pe care le sperăm sînt urmarea unui eumel de măsură întreprins în ultima vreme.

Vă rog să vă opriți la cîteva din ele, prin prisma rezultatelor obținute în primele șase luni ale acestui an, dar și a situațiilor înfîlțite în raidul întreprins împreună în oraș.

Dacă la fier vechi și hîrtie, spre exemplu, planul a fost depășit, la deșeuri textile, cioburi și mase plastice, realizările au fost mult sub plan. Explicarea cauzelor a fost relevantă pentru noi. Acum, importante sînt măsurile. Una dintre ele s-a generalizat deja în întregul oraș: pe lîngă toate Centrele de achiziție sticle și borcane, am plasat containere pentru cioburi. Din păcate, mai sînt persoane care preferă să arunce la gheana de gunoi multe obiecte ce pot fi valorificate. Pînă cînd vom reuși să le convingem de necesitatea de a le preda centrelor noastre, municipalitatea a luat măsura ca pe toate platformele de gunoi ale orașului să fie instalate containere (6 dintre acestea și-au ocupat, deja locul fixat) pentru materialele refolosibile, avînd personal special încadrat pentru sortare. Astfel, nici un material ce poate fi refolosit nu se va mai pierde.

Nu aveți o sarcină ușoară, desigur, iar îndeplinirea ei este cu atît mai dificilă, cu cît pentru aceasta trebuie nu numai să asigurați condițiile tehnice pentru colectarea materialelor, ci să desfășurați și o intensă, inteligent concepută, muncă educațională pentru a convinge populația că valorificarea lor este o îndatorire patriotică.

În cadrul măsurilor de îmbunătățire a organizării activității am pus un accent deosebit pe modificarea „din mers” a modalităților de acțiune. Contăm mult pe efectul educativ al depășirii unor puncte mobile și mijloace auto în cartiere, în așa fel încît cetățenii să se obișnuiască cu faptul că, periodic (cel puțin o dată la două luni) pot preda, încasîndu-și banii pe loc, tot ce le prisoese.

În Maramureș, ca pretutindeni în țară, bătălia celor 3R se dă așa cum se cuvine. Succesul ei va însemna nu numai îndeplinirea unor sarcini majore la nivelul economiei naționale, ci și o importantă victorie asupra propriilor noastre prejudecăți privind lucrurile ce devin inutile la un moment dat. Patriotismul nu se manifestă numai în acte majore, el implică o atitudine civică în toate compartimentele vieții noastre.

ROXANA PAICU
MANOLESCU ■

Note

Hanul „Prahova”

În condițiile în care, în destule unități de alimentație publică, timpul a cam îngălbenit lista de meniuri și automulțumirea și-a găsit locuri căldute prin unele bucătări, iată că niște oameni de bine de la Hanul Prahova din Bucu-

resti consideră că fantezia și inovația sînt la fel de necesare în bucate ca sarea. Recenta expoziție culinară organizată aici a etalat cele mai neașteptate combinații și rețete de aperitive, mîncăruri, dulciuri pentru toate preferințele. Gus-

toase și prezentate „artistic”, ele au fost cea mai convingătoare urare de „poftă bună” din partea acestor îndrăgostiți de meseria lor. Sperăm, după cum ni s-a promis, ca aceste expozate să nu rămînă doar exemplare de vitrină.

Prestația remaiatului

De zile întregi caut un loc, unde, mai precis, o lucrătoare să-mi remaieze ciorapii deveniți impracticabili pentru cite un ochi scăpat, un fir agățat. Mi s-au strîns pungi întregi de perechi în aceeași stare. Socotesc cîți bani am investit în ei, de-a lungul anilor, socotesc cîți bani s-au cheltuit în fabrici pentru producerea lor — deficietățile și scumpele fire chimice, nylon și poliamidă, coloranți, u-tilaje, manoperă, pe scurt toate costurile de producție — și-mi les cifre impresionante. Cui îi

vine să arunce la gunoi atîta bănet? ! Nu-mi vine să-i arunc nici chiar pe cei ajunși impracticabili, gîndind că firele ar mai putea folosi la ceva. (În satul meu, o ingenioasă și harnică țărăncă îi taie frumos și îi transformă cu talent, la războiul de țesut, în covoraș și preșuri). Dar unde să-i duc?, mă întreb, de ani de zile, căci au ajuns să-mi sufocă dulapurile. Multe femei îi aruncă, fără regret, la gheana de gunoi, fără regret, deoarece nu au altă soluție, și nu din spirit de risipă, și nu din lipsa conștiinței că și-ar mai putea găsi o valorificare. O mamă cu 3 fete de vîrsta ciorapilor de nylon îmi făcea, deunăzi, un calcul cîți ciorapi se cumpără în familia sa pe an și cîți se aruncă. Problema, asadar, nu e nici pe departe mărunta, îmbracă un aspect social și unul economic. Social, în sensul că această prestație a remaiatului, tot mai necesară, în mod paradoxal, se restrînge în loc să se dezvolte (deși vîrsta ciorapilor de mătase a coborît tot mai mult), economic, în sensul că ei pot redeveni materie primă, că au dreptul să fie încadrați, alături de toate celelal-

te textile, în ramura celor 3 R. Dacă remaieze n-am prea găsit (sînt tot mai puține, deși, solicitări în cooperarea meșteșugărească pentru munca la domiciliu din partea multor tinere femei sînt tot mai numeroase), iar cînd am găsit mi-au dat termene incredibile (cite o lună-două pentru un fir !), am încercat să-l depun la centrele de colectare a materialelor refolosibile. La amenajat în Piața 1 Mai nu există decît o tonetă pentru cioburi de sticlă, la cel din Piața Chibrit se primește de la populație doar fier vechi, sticle și hîrtie, la cel din Piața Progresul, unde „s-ar putea primi textile, dar ciorapii de damă, nu fac parte din „nomenclator”. Îmi precizează un bătrîn aflat lîngă un recipient cu marca „3R desenată pe el...”

Atunci, să ne sugereze alte destinații și alte soluții conducerea cooperăției meșteșugărești a Capitalei și a Centralei de colectare, recuperare și valorificare a materialelor refolosibile. Sîntem gata să publicăm răspunsurile.

C. I. ADAM ■

● După mai bine de două luni de criză, Italia are acum un nou guvern, al 48-lea din perioada postbelică. Guvernul este format din reprezentanți ai aceluiași cinci partide care au alcătuit și precedenta coaliție guvernamentală. Din cei 30 de miniștri, cinci numără noul cabinet, 14 aparțin Partidului Democrat-Creștin, 9 — Partidului Socialist, 3 — Partidului Republican și cîte 2 partidelor Social-Democrat și Liberal. Principalele portofolii au fost repartizate astfel: președinte al Consiliului de Miniștri — Giulio Andreotti (PSI); vicepreședinte — Claudio Martelli (PSI); externe — Gianni de Michelis (PSI); interne — Antonio Gava (PDC); apărare — Mino Martinazzoli (PDC); comerț exterior — Renato Ruggiero (PSI). Noul guvern italian, prezidat de Giulio Andreotti, își va prelua oficial funcțiile numai după obținerea votului de încredere din partea

celor două camere ale parlamentului.

● La sediul Națiunilor Unite s-au desfășurat consultări în Consiliul de Securitate al ONU în legătură cu incidentele produse recent în Cipru, în urma cărora a fost încălcat statutul zonei-tampon care desparte regiunile unde trăiesc ciprioții turci și cei greci. A fost exprimată îngrijorarea în legătură cu evenimentele din Cipru. Secretarul general al ONU, Javier Perez de Cuellar, a fost însărcinat de Consiliul de Securitate să se întâlnească cu reprezentanții celor două părți, cu care să examineze situația încordată creată în insulă.

● Primul-ministru al Marii Britanii, Margaret Thatcher, a procedat la o importanță remanieră a guvernului pe care îl conduce, principala schimbare fiind la externe, unde noul titular este John Major. Fostul ministru de externe, Geoffrey

Howe, a preluat funcția de vicepremier, fiind totodată și lider al Camerei Comunelor. Alte modificări notabile în cabinet sînt desemnarea lui Tom King, fost ministru pentru Irlanda de Nord, ca ministru al apărării, ministru pentru Irlanda de Nord devenind Peter Brooke. Două departamente-cheie în cabinet, finanțele și internele, au rămas cu vechii titulari, Nigel Lawson și, respectiv, Douglas Hurd. Observatorii apreciază că prin efectuarea acestor schimbări premierul încearcă să confere un nou dinamism cabinetului și conducerii Partidului Conservator, al cărui lider este, în perspectiva viitoarelor alegeri legislative.

● Mihail Gorbaciov, secretar general al CC al PCUS, președintele Sovietului Suprem al URSS a avut o convorbire cu Reszko Nyers, președintele PMSU, și cu Károlyi Grósz, secretar general al

PMSU, aflați în vizită de lucru în capitala sovietică. Au fost abordate aspecte ale relațiilor bilaterale și ale situației internaționale actuale.

● O mare înfrîngere a suferit Partidul Liberal-Democrat (de guvernământ) din Japonia în alegerile de duminică pentru înnoirea a jumătate din cele 252 de mandate ale Camerei Consilierilor (camera superioară) a Dietei (parlamentului). PLD a obținut doar 109 locuri, față de 139 cît avea pînă acum, principalul beneficiar fiind Partidul Socialist, care va deține în Camera Consilierilor 66 de mandate. Ca urmare a acestei înfrîngeri, primul-ministru Sôsuke Uno și-a prezentat demisia, după numai 53 de zile de la preluarea funcției (bătînd astfel recordul de scurtă durată, care era de 54 de zile și data din 1945).

ION CODRU ■

Comentariul săptămînii

Starea Europei

Tot ce ține de starea Europei se încadrează, evident, în problematica privind securitatea, dezarmarea, pacea și înțelegerea pe întregul mapamond. Ceea ce a făcut și face ca problemele europene să se constituie într-un grup aparte este situația deosebită a continentului, pondrea pe care o are el, în primul rînd din punct de vedere militar, pe Terra. Aici, în Europa, se află cele două blocuri, NATO și Tratatul de la Varșovia, și cele mai mari forțe distructive, nucleare și convenționale. De aici au pornit cele două conflagrații mondiale, în care Europa a dat cel mai mare tribut de sînge.

Ținînd cont de toate acestea, România socialistă a înscris edificarea securității europene ca un obiectiv de prim ordin al politicii sale externe și a acționat cu consecvență, mai ales în perioada de după Congresul al IX-lea, pentru realizarea unei Europe unite, pornind de la diversitatea orînduirilor sociale existente, pentru transformarea continentului nostru într-un continent al păcii, înțelegerii și colaborării.

După cum este larg cunoscut în lume, România a adus, în perioada 1972-1975, o contribuție importantă la pregătirea, desfășurarea și încheierea cu succes a primei conferințe pentru securitate și cooperare în Europa (CSCE). Din inițiativa țării noastre, au fost elaborate o serie de norme de procedură democratică ale conferinței. Actul final de la Helsinki, adoptat în 1975, conține numeroase idei și propuneri formulate de România. Țara noastră a jucat un rol important în adoptarea la Conferința de la Stockholm (1984-1986) a unui complex de măsuri de ordin politic și tehnico-militar destinate reducerii riscului unui război și întăririi încrederii și securității pe continent. În cadrul reuniunii general-europene de la Viena, încheiate anul acesta, România a propus, printre altele: convocarea unei conferințe de dezarmare în Europa, inițierea unor conferințe în problemele cooperării tehnicoștiințifice, organizarea unei reuniuni speciale care să hotărască măsuri pentru protecția mediului înconjurător, convocarea unei conferințe în domeniul învățămîntului. Țara noastră se pronunță pentru crearea în Balcani a unei zone a păcii și bunei vecinătăți, fără arme nucleare și chimice. În acest sens, un rol important l-ar avea organizarea la București a unei întâlniri a șefilor de stat și de guvern ai statelor din Balcani. La reuniunea din capitala Austriei consacrată începerii de negocieri asupra forțelor armate convenționale din Europa și pentru adoptarea de noi măsuri de încredere și securitate pe continent au fost, de asemenea, prezentate importante propuneri românești. Dintre cele privind dezarmarea convențională amintim: reducerea armamentelor și efectivelor militare cu 25-30 la sută într-o primă etapă și cu 50 la sută pînă în anul 2000, reducerea, în același fel, a cheltuielilor militare, asumarea de către statele participante a obligației de a folosi mijloacele financiare eliberate de pe urma reducerii exclusiv în scopuri pașnice, stabilirea limitelor privind numărul total al efectivelor și armamentelor unui stat care pot fi amplasate în afara teritoriului național, reducerea cu prioritate a armamentelor cu mare capacitate ofensivă. Totodată, țara noastră a avansat propuneri vizînd întărirea încrederii, restrîngerea intensității și ariei activității militare, stabilirea unor zone de securitate și coridoare de-a lungul frontierelor dintre state și la linia de contact dintre cele două blocuri militare, interzicerea dislocării de noi trupe, a dezvoltării și amplasării de noi baze pe teritoriul altor state, crearea de zone de pace, cooperare și bună vecinătate, interzicerea manevrelor și mișcărilor de nave și aeronave care transportă arme nucleare în apropierea frontierelor terestre și maritime ale altor state și altele.

Toate demersurile și propunerile la care ne-am referit sînt o expresie a dorinței României, a președintelui Nicolae Ceaușescu de a contribui la înfăptuirea securității în Europa, cu convingerea fermă că aceasta corespunde intereselor și aspirațiilor vitale atît ale locuitorilor continentului nostru, cît și ale întregii omeniri.

ION D. GOIA ■

Talent și disperare

De mai multe săptămîni, o carte agită spiritele în micul oraș sicilian Licata: „Volevo i pantaloni” (Aș vrea să port pantaloni), roman de debut al tinerei de 19 ani Lara Cardella. Pentru această carte, a produs un adevărat seism în lumea îngustă de obiceiuri, tăcere și apatie a localității italiene, unde în mod normal tema numărul unu este fotbalul. Acest port lipsit de importanță, nu are cu ce se fîli decît cu cîteva bisericuțe în stil baroc și grădinile de pepeni și anghinare din împrejurimi. Ca prețutendenți în sudul țării și aici șomajul în rîndul tineretului este deosebit de ridicat.

Lara, absolventă de liceu din Licata, a avut ideea de a scrie în vacanță o carte despre viața ei și a tinerilor din această regiune a Italiei și a trimis manuscrisul unei reviste, care organizase un concurs. Textul a fost imediat imprimat în 26.000 de exemplare. Adevărurile pe care le spune tinăra autoare și reacțiile care au fost provocate de acestea spun mult mai mult decît orice studiul sociologic voluminos despre înapoierea socială în care se află zone vaste ale Siciliei.

Intr-un limbaj deschis, fără înflorituri stilistice, Lara Cardella povestește istoria unei adolescente care încă de la vîrsta de zece ani a fost violată de unchiul ei, un delict considerat „normal”, despre care familia știa și, cu toate acestea a tăcut. Autoarea denunță prin această poveste bazată pe fapte reale o societate în care femeia este considerată și acum, în plină epocă modernă, doar un obiect, o slujitoare a bărbatului: „Bărbatul din Piazza nu o considera om, ci o urmăreau, o pîngăreau, o înjoseau ca pe un animal. În Sicilia, să te naști femeie înseamnă să nu îți se respecte demnitatea”.

În Licata, care nu numără decît 40.000 de locuitori, și nu are nici o librărie, știrea despre „aroganța extraordinară a unei nebune” — după cum se exprima chiar primul localității — nu a ajuns prin citirea romanului, ci prin intermediul vilvei produse pe micul ecran, La Roma, cartea apărută la editura „Mondadori” și, între timp, epuizată, a provocat senzație și un cunoscut publicist de televiziune nu a pierdut acest prilej pentru a lua un interviu tinerei autoare.

Însă, în timp ce criticii literari vorbesc deja de nașterea

unei noi stele a literelor italiene, la Licata s-a declanșat o adevărată teroare împotriva întregii familii Cardella, fapt ce a determinat-o pe mama fetei să renunțe la modesta slujbă pe care o avea. Și Lara a anunțat că va părăsi în curînd orașul. Însă, poate că în cele din urmă se va răzgîndi. Nu în ultimul rînd, ca urmare a numeroaselor manifestări de simpatie ce au loc în favoarea ei în întreaga țară. De asemenea, o cunoscută organizație militantă din Sicilia — Uniunea femeilor împotriva Mafiei — a luat contact cu autoarea, promîndu-i tot sprijinul.

ROMEO NĂDAȘAN ■

Casa Albă, cronică neagră

În ultimii ani, observa săptămînalul italian „L'Espresso”, o transformare urbanistică și socială în sens negativ a lovit capitala americană. A rămas o amintire — orașul unei aristocrații de esență meridional-colonială, Washingtonul devenind o aglomerare urbană în care anomaliile s-au transformat în adevărate plăgi sociale.

Prima anomalie s-a născut direct din cea mai mare sursă de venituri pentru cea mai mare parte a locuitorilor bogăți ai orașului, activitatea guvernului și cea a parlamentului. Oamenii politici, lobbisti, funcționari de stat, avocați, diplomați, comercianți și producători de articole de lux desfășoară toți o activitate în conexiune cu viața politică. Odată cu expansiunea vieții publice, toți aceștia și-au multiplicat activitățile și, deci, veniturile. Venitul mediu al unei familii din burghezia Washingtonului, scrie „L'Espresso” este de 27.802 dolari pe an, față de numai 19.268 dolari pe an în cazul unei familii din aceeași categorie de la New York. Veniturile care, tocmai pentru faptul că provin din activități statale, sînt cel mai puțin atinse de diverse circumstanțe economice cum s-a întîmplat în 1987 cînd căderea bursei din New York a cauzat daune serioase cetățenilor întregii țări, dar nu și celor din capitală.

A doua anomalie, mult mai vizibilă și mai tracasantă, este că 70 la sută din populație este neagră. Dar veniturile familiilor negre, scrie periodicul italian, sînt cu mult inferioare celor obținute în familiile albe. Și așa, în ultimii ani s-au accentuat două fenomene: albi, în marea lor majoritate s-au concentrat în sectorul nord-vestic al orașului tare a devenit un mare ghetto alb elegant, înverzît, cu vile de lux și o poliție privată foarte riguroasă. Negrii, puternici prin neta lor majoritate, au monopolizat practic toate serviciile publice, începînd cu primăria. Gestiunea serviciilor publice e în mina negrilor și, pentru că impozitele pe care se bazează funcționarea municipalității sînt furnizate în proporție covîrșitoare de albi, dar percepute de negri, fricțiunile rasiale sînt în creștere, ca număr și intensitate. În aceste condiții, creșterea apetenței pentru droguri a introdus noi motive de tensiuni sociale. Heroină, cocaină, crack, hașis de calitate și prețuri variabile au devenit bunuri obișnuite pentru un număr din ce în ce mai mare de locuitori, de la bogații lobbisti la amărîții trectori și, totodată, obiectul unei activități comerciale care

asigură subzistența unui mare număr de persoane.

După Peter Reuter, un economist care a studiat difuziunea drogului în Washington ca pe un fenomen pur comercial, creșterea alarmantă a numărului delictelor este efectul unei adevărate activități de antreprenză în continuă expansiune, care aduce multora mari profituri și nu poate fi controlată de lege. Omuciderea este unul din mijloacele de reglementare a pieței și este adoptată ca soluție finală pentru menținerea respectului. Diversele gang-uri sînt conduse de oameni care știu să folosească și să dirijeze violența în scopuri pur comerciale. De aceea, printre victime, sînt arareori poliștiști pentru că un asemenea curaj este prea costisitor. Asesorul pentru sănătate al capitalei, Reed Tuckson, preciza că drogul și criminalitatea în creștere sînt simptome ale unei societăți bolnave. „Boală în care, spunea el, sînt cuprinsă lipsa afecțiunii față de semenii, a sensibilității sociale, reducerea nivelului educațional, mizeria principiilor morale și a valorilor umane”.

IOAN ROȘCA ■

Michael Jackson la puscărie?

La Los Angeles, ca și în toate marile orașe nord-americane, spun propriile statistici de peste ocean, la un interval de numai două minute, are loc un jaf, un asasinat, o tîlhărie, un viol sau un atac înarmat. Oamenii sînt îngroziiți. Viața lor nu poate fi în deplină siguranță, nici ziua — nici noaptea, nici pe stradă și nici în propriile lor case, deși de cele mai multe ori sînt ferecate cu sisteme de alarmă ce nu s-au dovedit însă întotdeauna salvatoare. Patronii de magazine, mari sau mici, investesc sume de bani imense pentru a se asigura cît de cît. Diverse sisteme de protecție, inclusiv de televiziune cu circuit închis, funcționează zi și noapte cu scopul de a protege pe oamenii de afaceri aflați permanent în contact direct cu poliția.

...Început de lună mai. Zi însoțită și plăcută. Vremea bună îmbie pe oameni la plimbări și cumpărături. Negustorii sînt bucuroși.

Intr-unul din cele mai mari magazine de bijuterii din Los Angeles, vizitatorii mulți. Al ce vedea, al ce admira. Podoabe și bijuterii de tot felul. Din platină, aur, argint. Din fildeş, os, plastic, sticlă colorată, metale ordinare dar bine lucrate. Diamantele, în varietăți lor nobile, frumos colorate — smarald, rubin, safir, topaz — nu lipsesc nici ele. Imitațiile și „piesele” de serie sînt, de asemenea, frumos și atrăgător expuse.

Deși s-ar spune că aici găsești bijuterii pentru toate buzunarele, nu-i așa. Pentru că toate sînt scumpe, rar vezi cîte un vizitator care încearcă să devină și cumpărător.

Tată unul din aceștia. Figura lui, inclusiv ținuta vestimentară — șapcă, combinezon și pantofi de genul celor ce poartă distribuitorii de stațiile de benzină auto-service — atrage atenția din primul moment. Toate camerele de luat vederi ale magazinului au fost îndreptate dintr-o dată spre el. Patronul este pus în gardă imediat. Ochii vii și metalici, ai oamenilor și televiziunilor cu circuit închis, nu-l slăbesc deloc.

După ce s-a învîrît de cîteva

Cînd Spania a apunțat intenția de a sărbători, în anul 1992, cea de-a 500 aniversare de la voiajul întreprins de Cristofor Columb, Lumea Nouă nu s-a arătat prea incântată. Pentru populația de la Tijuana la Tierra del Fuego aceasta seamănă mai mult o aniversare a unei cuceriri imperialiste. Mai mult, o broșură editată pentru acest prilej confundă situația Mare-lui Templu al Lunii (aflat la Teotihuacan — centrul Mexicului), cu cel amplasat la Chichen-Itza (peninsula Yucatan), ceea ce ar fi ca și cum ai situa moscheea lui Suleiman din Istanbul în locul catedralei Notre-Dame din Paris. Problemele au apărut încă de la denumirea însăși a manifestării. Organizatorii au dorit să folosească formula, considerată de ei pașnică, „Comemorarea a 500 de ani de la descoperirea Americii”. Termenul „descoperire” a fost însă apre-

ciat drept incorect „față de masacrele și distrugerile săvîrșite de conchistadorii spanioli. S-a ajuns la un compromis folosindu-se formula „A 500-a aniversare”. Totuși Guillermo Bonfil

Lume veche, lume nouă

Bătălia, membru al comisiei mexicane de organizare, a acuzat Spania că se folosește de acest prilej pentru a celebra alte două evenimente, care au mai puțin de a face cu voiajul lui Cristofor Columb; tirgul de la

Sevilla și Jocurile Olimpice de la Barcelona, desfășurate tot în anul 1992.

Un grup intitulat „Forumul pentru Emancipare și Identitate a Americii Latine 1492-1992” dorește să dea o altă turnură evenimentului. Unul dintre membrii, scriitorul uruguayean Eduardo Galeano, susține că aniversarea trebuie să se constituie într-o introspecție. „America Latină trebuie să se redescopere. Nu numai nirații, cuprul, aurul și argintul s-au furat de pe aceste meleaguri, ci și amintirile”. Nu toată lumea se arată de acord cu ideile „forumului”, dar în anul 1992 atmosfera nu va fi tocmai destinsă, dacă ne gîndim că indienii din Uruguay nu vor sărbători ziua de 12 octombrie, ci o zi mai devreme; ultima zi de libertate!

DAN DĂNUȚ DORU ■

ori prin magazin, punind întrebări dintre cele mai iscoditoare — îl interesa, în special calitatea materialului și valoarea reală a bijuteriilor — ciudatul vizitator se apleacă în fața vitrinei unde se aflau expuse cele mai scumpe podoabe, unele de ordinul milioane.

Ingrijorarea patronului crește. Personajul i se pare din ce în ce mai suspect, mai ales după ce a fost întrebat cât costă unul dintre cele mai frumoase inele pe care le avea în magazinul său.

— 14 milioane, a spus el, așteptându-se ca benzinarul din fața sa să bată în retragere la auzul acestui preț.

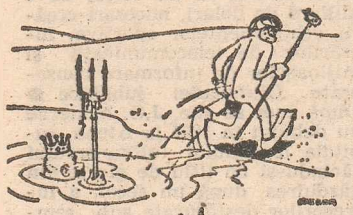
Omul din fața lui însă, fără să clipească, spune că-i place inelul foarte mult și-l va cumpăra imediat. Dar, în timp ce se scotocește prin buzunare, pregătindu-se să plătească scumpa bijuterie, simte că cineva îl prinde puternic de ambele mâini și îl întoarce brusc la spate. Este arestat. Patronul anunțase poliția. Imobilizat, suspectul este împins într-un colț al magazinului. Polițistii, fără menajamente și dovedind o bogată experiență profesională, procedează la identificarea lui. Surpriză. Era Michael Jackson, vestitul cântăreț. Pentru a reuși să treacă neobservat, el a recurs la travesti. Purta perucă, mustați și dinți falși. Cineva de la magazinul cu pricina spunea că acesta a fost cel mai prost, urit și detestabil travesti al cântărețului.

A doua zi, în Los Angeles, zarvă mare. Presa și radioul au comentat evenimentul pe larg. Televiziunea locală, folosind filmul făcut în magazinul bijuteriilor, l-a prezentat de câteva ori. S-au spus multe lucruri, inclusiv că „această ultimă năzdrăvănie putea să-l ducă pe Michael Jackson la pușcărie”.

Cu această ocazie s-au făcut și s-au afirmat atât de multe în legătură cu viața și felul de a fi al cunoscutei vedete de muzică ușoară, încât te întrebi: ce poate fi la mijloc? Originalitate, extravaganță sau publicitate cu orice preț?

V. DUMITRU

Lumea se amuză

După N.B.I.

Bătrînul negru părea ieșit din filmul „Colba unchiului Tom”. Cu părăia de pai în mină, cu barba albă, cu bretelele întinse peste umerii largi, către pantalonii deformati și decolorați, stătea în fața mesei Comisiei electorale din Birmingham, statul Alabama, cu spatele îndoit, într-o poziție care la un alb ar fi indicat un început de artrită, dar în cazul unui negru din sudul Statelor Unite simboliza, cu siguranță, teamă și respect.

„Aha, te-ai hotărât deci să votezi, băiete?” îi rise în față președintele comisiei electorale, care ca atiați albi din sud se adresa cu „boy” chiar și unui negru de nouăzeci de ani. „Yessir” replica bătrînul negru, învîrtindu-și părăia în miini, „da, domnule”. „Dar știi că trebuie mai întâi să ne dovedești că știi să citești, boy?” „Yessir, am învățat să citesc la optzeci de ani, tocmai pentru a vota”, se lumina la față bătrînul. „Atunci citește, boy” îi ordonă președintele, întinzîndu-i un text de lege pregătit anume ca să fie cit mai greu de înțeles pentru cineva lipsit de cunoștințe juridice. Negrul își puse ochelarii, buzele sale începură să se miște în încercarea de a pronunța termenii de neînțeles și după câteva minute puse foaia pe masă cu acel respect, pe care numai persecutații și ignoranții îl au pentru cuvîntul scris. „Ai și terminat?” se miră președintele. „Da, domnule”, răspunse calm negrul. „Aha, atunci spune-mi ce ai priceput!”, se înveseli președintele. „Am priceput că am să mor fără să fi votat vreodată”, răspunse bătrînul punîndu-și părăia și leșind în arșița după-amiezii de vară din Alabama.

Cînd Martin Luther King, povestea, de la tribună, această istorioară, în anul '60, ascultătorii fremătau de indignare. John Kennedy o repeta și el uneori, în fața senatorilor și guvernatorilor sudisti pentru a le aminti ceea ce ei știau prea bine și anume că egalitatea constituțională în drepturi era zilnic negată cuiva. Chiar și dreptul elementar la vot putea fi răpit negrilor, prin violența de a le prezenta texte greu inteligibile pentru persoane de-abia alfabetizate.

Pe acest teren de persecuții rasiale, fertilizat cu singele mișcărilor din anii '60, semănat cu minia și rușinea unei generații, a crescut timp de două decenii acea recoltă concretizată în legislația privind drepturile civile. Începînd din 1964, odată cu „Civil Rights Act”, timp de douăzeci de ani, Congresul, tribunalele, Casa Albă și mai ales Curtea Supremă a S.U.A. au cultivat în mintea americanilor convingerea că obținerea drepturilor egale pentru toți era ireversibilă. Pînă acum, pînă în 1989 cînd s-a constatat o bruscă — dar poate nu și neașteptată — reîntorcere la „răvanșă omului alb”!

Curtea supremă, cea mai înaltă instanță juridică a țării, timonierul și în același timp busola evoluției sociale, culturale și civile a Statelor Unite, a emis o serie de sentințe negative, în primul semestru 1989, cu

privire la „affirmative action”, adică referitor la totalitatea programelor, practicilor legale și a hotărîrilor tribunalelor locale care permiteau decizii în favoarea negrilor, femeilor, diferitelor minorități etnice, pentru a le putea asigura un tratament preferențial sau de protecție, în ce privește locurile de muncă. În plus, la 15 iunie a.c. Curtea supremă a atacat esența acestei structuri a „drepturilor civile”, restringînd drastic aplicabilitatea și interpretarea unei sentințe din 1976 care era unanim considerată ca stilul de bază al legislației egalitariste. Cu privire la hotărîrea din 15 iunie, senatorul Kennedy afirmă că este „un pas înapoi de vreo douăzeci și cinci de ani”. Crescută în pas cu legile, cu evoluția națiunii și cu hotărîrile ineseși Curții supreme, „affirmative action” nu era altceva decît traducerea practică, la locul de muncă, a principiilor abstracte ale „drepturilor civile”.

„Un pas înapoi lung cît douăzeci și cinci de ani” în viața socială americană, afirmă senatorul Ted Kennedy

Filozofia, sau poate mai degrabă „ideologia” ei era încercarea de a îndrepta cu ajutorul legii nedreptățile seculare generate de rasism, de a impune o mică „nedreptate” pentru a repara uriașă nedreptate a rasismului. Avînd în vedere faptul că societatea privilegiașă îndelung albul în defavoarea celui de culoare, bărbății în defavoarea femeilor, se considera just să se acorde minorităților și femeilor unele garanții suplimentare în ce privește locurile de muncă, șansele de promovare, de acces în universități. Era, desigur, numai un paliativ. Ba chiar, mai grav, era o recunoaștere a eșecului, o dovadă a imposibilității de a elimina complet discriminarea și de a crea o Americă „egală”, printr-un sistem de cote rezervate negrilor sau femeilor.

Și iată că în 1989, în cinci dintre procesele judecate de către Curtea supremă, judecătorii au răsturnat clepsidra timpului revenind cu „25 de ani înapoi” cum aprecia Ted Kennedy.

În ianuarie, într-un proces intentat la Richmond, în Virginia, vechea capitală a Confederației sudiste rebele, contra societății Crosson, Curtea a dat dreptate autorităților comunale care refuzau să acorde 30 la sută din lucrările de executat, unor firme aparținînd oamenilor de culoare sau femeilor, care refuzau deci să respecte

cota preferențială.

Același fel de sentințe și în cazul societăților Prince Waterhouse și Ward Cove Packing. În cel de al patrulea proces intentat de trei funcționari de culoare societății AT&T, pe care o acuzau că l-a concediat înainte de a fi concediat vreun angajat alb, Curtea a respins cazul ca fiind „prezentat prea tirziu”, argument tehnic ce nu mai fusese folosit niciodată pînă atunci de către judecători.

Dar cazul cel mai semnificativ s-a înregistrat tocmai în Alabama, la Birmingham, acolo unde bătrînul negru se resemnase să nu poată vota. Curtea supremă a dat câștig de cauză unui grup de pompieri, albi, contra administrației locale care intenționa să angajeze ca pompieri și cetățeni de culoare, garantînd o cota fixă de locuri pentru negri.

Albi, a stabilit Curtea supremă, au acum dreptul să dea în judecată administrația comu-

nală, dacă o bănuiesc de acte de „discriminare inversă”, în favoarea negrilor. „Nu se încerca altceva — se apăra administrația comunală — decît să se corecteze o istorie îndelungată de discriminări rasiale”.

Astfel, în mai puțin de șase luni, Curtea supremă a inversat mersul angrenajelor sociale americane. Se comentează că era de așteptat, pentru că actuala Curte supremă este de fapt un produs al precedentului președinte S.U.A., Ronald Reagan, o creație a celei tendințe conservatoare pe care a reprezentat-o președintele republican. Numîndu-și judecătorii săi de încredere, în posturile treptat eliberate prin pensionări, Reagan pregătise fenomenul actual. Cei nouă judecători care se întrunesc în centrul Washingtonului, în spatele colonadelor unui fals Partenon, aparțin mai mult Casei Albe decît Parlamentului, avînd în același timp în minile lor hărțile evoluției sociale a Statelor Unite. Despre ei, corespondentul de presă Vittorio Zucconi afirma: „Ei au fost cei care au legalizat intreruperile de sarcină în America. Ei l-au gonit pe președintele Nixon de la Casa Albă afirmînd că nici un președinte nu e deasupra legii și că secretul de stat nu era aplicabil înregistrărilor și documentelor cazului Watergate... Și tot ei au fost cei care acum douăzeci și cinci de ani

au permis ca drepturile civile să fie traduse în programe pentru sprijinirea accesului negrilor și femeilor la locuri de muncă”.

În cei douăzeci și cinci de ani scurși între „Civil Rights Act” din 1964 și cele cinci sentințe din 1989, Constituția americană nu s-a modificat nici măcar cu o virgulă. S-au schimbat însă cei care alcătuiesc Curtea supremă. S-a schimbat poate și atmosfera care-i înconjoară și în care ei — deși aflați sub aripa legii și cu un post cîștigat pe viață — trăiesc, totuși. „Autonomia judecătorului suprem este garantată împotriva oricărui atac provenit din partea aparatului executiv, a puterii legislative, a presei, a opoziției de orice tip — spunea președintele Curții supreme, Rehnquist — dar nimeni nu-l poate împiedica să se uite la emisiunile televizate, să citească ziarele, să discute cu prietenii și cunoscuții. Sistemul independenței față de toți, dar nu și față de tribunalul opiniei publice”.

Să fie chiar „vox populi” ceea ce au auzit judecătorii? Să nu uităm, spune același Vittorio Zucconi, că „trei dintre cei nouă judecători, Antonin Scalia, Anthony Kennedy, Sandra O'Connor au fost numiți în perioada Reagan, evident din motive ideologice. În plus, mișcarea care a zguduit țara timp de două decenii între pacifism, egalitarism și feminism, și-a pierdut elanul”.

„Affirmative action”, o modestă încercare de „engineering” social din partea statului este pe cale să eșueze. Sfera drepturilor individuale, acea „privacy” exagerată pînă la protejarea criminalilor se cutremură sub loviturile îngrijorării colective față de pericolul drogurilor și al criminalității urbane.

Tendința de înapoiere de la „extrema liberală” către „extrema conservatoare” a societății americane, percepută mai întîi în viața politică, se face simțită acum și în jurisprudență. „Mișcarea pentru drepturile civile, de la mișcarea populației de culoare pînă la feminism — afirma azi Molly Yard, lider al celei mai importante organizații a femeilor americane — credea că a învins pentru totdeauna, dar acum observă că toate cuceririle ei, îi pot fi luate înapoi, una cite una, de către adversari”.

Timp de douăzeci de ani liberalismul american își începuse bătăliile în piețele publice, în aulele Tribunalului și mai ales ale Curții supreme, rămînînd în tot acest timp non-violent, convins că se poate baza pe cei nouă apărători ai Constituției.

„Pînă unde va putea înainta, acum, mișcarea contrară, fără să trezească din somn spectrele trecutului, fără să-l readucă, — dacă nu la viață, măcar din nou în actualitate — pe bătrînul negru cu părăia lui de pai, de la sediul de vot din Birmingham în Alabama?” se întreabă ziaristul Vittorio Zucconi și mulți alți oameni de bună-credință, ca el.

ȘTEFAN UDRESCU

VREMEA

cum a fost
cum va fi

ION DRĂGHICI

Ziua de 29 iulie constituie o dată de referință de excepție pentru meteorologia românească și anume data la care prin decret ministerial s-a înființat Serviciul Meteorologic al României. Așa se face că în aceste zile Institutul de Meteorologie și Hidrologie celebrează anul 105 al existenței sale.

M-am întrebat adesea cum o fi fost din punct de vedere meteorologic ziua înființării Serviciului meteorologic românesc? Judecînd după șirul datelor climatologice de la București Filaret, date prelevate sistematic începînd de la 1 ianuarie 1889, mi-am imaginat o zi caniculară de vară, știut fiind faptul că în ultima decadă a lunii Iulie Cuprător ziua se înregistrează aproape cu regularitate valori termice ridicate (peste 30° C). Notăm desigur că premisa unei zile caniculare pe 29 iulie 1884 putea la fel de bine să fie sau să nu fie confirmată de realitate. În acest sens, împreună cu colegul Paul Tuinea de la laboratorul de climatologie din

institutul nostru am întreprins o mică investigație pentru elucidarea cazului. Evident, datele de la stația București Filaret nu ne-au fost utile pentru că la data respectivă stația nu era dată în funcțiune. Utilizînd informații de la cele câteva stații meteorologice cu șir lung de observații cum ar fi Sulina, Sibiu, Bistrița, am concluzionat că pe 29 iulie 1884 deasupra României a predominat o vreme răcoroasă, cu nebulozitate accentuată și cu ploai mai degrabă de toamnă decît binecunoscutele averse de vară. Persistînd în această investigație am apelat la o meticolosul Registrul de Observații Meteorologice elaborat de Dr. Ștefan C. Hepites — primul director al Institutului Meteorologic al României, ulterior membru plin al Academiei Române. Bazat probabil pe observațiile meteorologice elaborate de Școala Superioară de Agricultură de la Herăstrău (în zona unde este situat astăzi Institutul Agronomic din București) Hepites are în

celebrul său Registrul și informații meteorologice orare privind ziua de 29 iulie 1884. Din comparațiile pe care le-am făcut cu observațiile elaborate de stațiile consacrate cu multe ani înainte s-a dedus o concordanță deplină fapt ce ne-a dat anumite garanții că observațiile efectuate la Școala Superioară de Agricultură erau într-adevăr sobre și demne de încredere. Pentru memorabilia zi de 29 iulie 1884, dispunem de asemenea de date orare privind mersul umezelii relative (calculată de noi printr-o metodă indirectă) din datele mai generale ale lui Hepites).

Valorile umezelii relative au depășit 50% chiar și la orele amiezii, dimineața fiind de peste 70%.

...A fost o zi răcoroasă de vară cu nebulozitate stratiformă care a dominat cea mai mare parte a intervalului, probabil au căzut și cițiva stropi de ploaie. Departe de obișnuita caniculă de la

sfîrșitul lunii iulie... a fost o zi de excepție în istoria meteorologiei românești: la acea dată România se situa printre primele țări din lume care avea un Institut Național de Meteorologie iar la mai puțin de 20 de ani după aceasta Standului Meteorologic Românesc de la Paris i se decerna Medalia de Aur. Momente de excepție dar așa cum se spune, excepția trebuie să întărească regula!

Astăzi, institutul fondat de Ștefan Hepites cunoaște o nouă tineretă: pe lângă coordonarea metodologică și tehnico-stiințifică pe linie de meteorologie și hidrologie la scară națională, Institutului de Meteorologie și Hidrologie din București îi revin sarcini majore pe linie de supraveghere a calității aerului și în general supravegherea radioactivității mediului înconjurător. Așa cum rezultă din recente documente de partid și de stat aceste sarcini sînt de o importanță deosebită în amplul proces de perfecționare a vieții socio-economice din patria noastră.

Pe baza acumulărilor de observații de la înființarea Institutului și pînă azi putem preciza caracteristicile climatice ale intervalului ce urmează.

Temperaturile maxime diurne medii au valori cuprinse între 23° și 31° C exceptînd zona de

munte, unde sînt mai coborîte. La Vf. Omul stație meteorologică situată la cea mai înaltă cotă (2504 m) din România temperaturile minime nocturne urcă în mod obișnuit doar pînă la 9-10° C. Temperaturile minime nocturne medii pe teritoriul țării se situează între 9° și 19° C. Cantitățile medii de precipitații ale intervalului 27 iulie — 2 august măsoară între 6-8 l/mp pe litoral și 30 l/mp în zona alpină înaltă. Printre cele mai ridicate temperaturi ale intervalului calendaristic menționăm valoarea de 40,0° C înregistrată la Iași în 1909 și 41,0° C la Secleanu în 1936.

În intervalul 27 iulie — 2 august vremea va debuta cu zile relativ răcoroase pentru această perioadă a anului, cu un cer temporar noros. În continuare cerul va deveni variabil, iar temperatura va crește. În primele zile vor cădea pe alocuri averse de ploaie mai ales în sudul și estul țării. Temperaturile maxime se vor situa între 22° și 29° la început, apoi vor atinge valori mai ridicate pînă la 33, 34° în sudul țării. Minimele nocturne vor fi cuprinse în general între 10° și 20°.

Atît la munte cît și pe litoral după zile cu o vreme schimbătoare pînă la finele săptămînii în curs, de luni vremea frumoasă se va stabili.

Turnee

Campionatul Mondial de copii și juniori de la Timișoara a prilejuit anul trecut micilor sahiști români lansarea în arena mondială. Cum remarcăm la ora premierilor, salba cu gase medalii a fost integrită de Corina Peptan, Gabriel Schwartzman, Luminița Radu, Andrei Istrățescu, Eleonora Balint și Francisc Nemet. Medalii, cit și comportarea strălucită a tuturor celor 24 membri ai lotului național angrenați în prima ediție a C.M. juvenil și plasați pe categorii de vîrstă în primele zece locuri — fapt care a situat România într-un clasament neoficial pe locul I pe națiuni — s-au datorat strădăniilor, ambiției și talentului copiilor României, dar și perseverenței cu care le-au șlefuit calitățile sportive antrenorii coordonatori ai lotului, maeștrii F.I.D.E. Daniel Savin și Cristian Ionescu.

Bilanțul fericit de la Timișoara n-a însemnat un final, nimeni nu s-a culcat pe lauri, ci, după o perioadă de refacere, s-a muncit cu și mai multă râvnă. În ciuda performanțelor, copiii au demonstrat lipsuri mai ales la capitolul experiență și cunoștințe strategice. S-a urmat un plan riguros ales cu etape clare de pregătire în vederea viitorului Campionat Mondial. S-au trecut multe obstacole: capitolul tactic a depășit cotele impuse, realizarea avantajului a încetat să mai fie o mare problemă, iar adaptarea la noul ritm de joc cu 50 mutații s-a instalat fără efort, fără prea multe crize de timp. Baza

pregătirii a constituit-o asimilarea a cit mai multe informații și inventarierea și, mai ales, corectarea propriilor greșeli. Antrenorii de lot au coordonat activitatea de pregătire în care s-au implicat cu interes și antrenorii personali ai micilor sahiști, bucurindu-se de excelente condiții de pregătire oferite de Federația Română de Sah.

Sîntem la ora cînd performanțele de ieri cer a fi confirmate la noua ediție a C.M., care va avea loc la Aquadilla (Porto Rico) între 27 iulie și 10 august și unde obiectivele propuse nu sînt cu nimic mai puțin ambițioase decît realizările anterioare. Selecția făcînd în luna ianuarie și performanțele atinse în campionatul național din luna aprilie au constituit punctele de definitivare ale actualului lot reprezentativ: Anca Andriana și Alin Berescu la categoria de vîrstă de 10 ani, Corina Peptan, Nadia Mitrică, Alexandru Munteanu și Francisc Nemet la 12 ani, Diana Ignat, Gabriel Schwartzman, Andrei Istrățescu la 14 ani, Ana Maria Oriță, Eleonora Balint și Costin Cozianu la 16 ani, Luminița Radu și Daniel Moldovan la 18 ani. Etapele de pregătire și turneele de intrare în formă maximală de concurs au arătat un salt valoric al acumulărilor calitative la Corina Peptan, Andrei Istrățescu, Gabriel Schwartzman, Luminița Radu și Daniel Moldovan. Chiar dacă o parte din această nu și-au acoperit numărul de partide impuse (60-70) înaintea C.M. pentru perioada ianuarie — iulie, jocul lor a demonstrat mai multă înțelegere și maturitate. Excelent a evoluat recent Corina Peptan la Koscián (Polonia) într-un turneu pentru categoria de vîrstă de 18 ani: s-a plasat pe locul II-IV la egalitate de puncte, 8p din 12 posibile. Andrei Is-

trățescu și-a adjudecat neînvins victoria cu 1,5 puncte avans în turneul internațional al României de la Saturn cu 9,5 puncte din 11 posibile. Radu Luminița, ratînd pe pușia calificarea în Liga A a campionatului național al senioarelor, a jucat cu multă ambiție împotriva maeștrilor internaționali Xie Jun (China) terminînd egal meciul de pregătire susținut. Daniel Moldovan s-a impus în meciul din C.C.E. în compania Sofiei Polgar, fiind singurul component al formației I.T.B. care a realizat 100 la sută.

Metodele de verificare în fazele de pregătire prin teste pe grupe valorice și categorii de vîrstă cu tematică impusă sau variată au fost grătore asupra sistemului de promovare sau retrogradare momentană din grupele valorice. Testele reflectă nivelul cunoștințelor și al valorii competiționale. Cel care au evoluat clar și convingător în competiții au fost tot aceia care au luat „note” maxime la teste. Chiar dacă toți componenții lotului au avut o foarte bună acomodare cu ritmul de lucru în cantonamente centralizate, munca în colectiv n-a avut darul de-a completa total deficiențele din pregătirea individuală. Dar cum sahiștii nu se nasc peste noapte, știut fiind faptul că un adevărat jucător se formează în cel puțin un deceniu, să investim cu încredere și speranță pe copiii României, îndrumați de antrenorii D. Savin și Cr. Ionescu, la viitoarea participare în C.M. Experiența pe care o vor dobîndi ei azi, performanțele bune cu care s-au angajat să se întoarcă și elanul în muncă emanat de rezultatele bune, toate acestea pot fi cheazășia formării schimbului de mine la echipelor noastre olimpice...

Mult succes!

MARGARETA MUREȘAN ■

Civilizația sportului

A sosit poștașul

G. Gusai, str. Agricultori 18, București: „Urmăresc cu regularitate rubrica „Civilizația sportului” și încercările ei repetate de a atrage atenția asupra uneia din menirile fundamentale ale sportului, anume aceea de a promova ideea de întrecere cinstită, respectînd regulile dar mai ales spiritul fiecărui sport; această idee, veche de milenii, contrastează izbitor cu manifestările „gladiatorilor” contemporani și cu atmosfera nesănătoasă ce se creează în jurul acestora. Bineînțeles că într-o întrecere sportivă trebuie să fie un învingător și un învins; ceea ce este însă și mai important — adesea mult mai important — este modul în care învingi sau ești învins, modul în care obții victoria sau accepți înfrîngerea.

Am făcut aceste considerații preliminare — oarecum evidente oricînd adevărat sportiv — pentru a ajunge la motivul principal care m-a făcut să vă trimit aceste rânduri. La sfîrșitul sezonului de rugby, s-a disputat la București derby-ul campionatului. În tribune, un public destul de numeros, printre care mulți adolescenți, tineri practicanți ai acestui atât de frumos sport. Dar în loc să asistăm la o sîrbătoare a rugby-ului, cum obișnuiau să fie aceste derby-uri în decursul multor ani de frumoasă rivalitate sportivă, ce ne-a fost dat să vedem? Un spectacol degradant în care majoritatea jucătorilor s-au bătut minute în șir ca pe un maidan dosnic. Cu alții mai grav cu cit cei implicați nu erau niște anonimi (nici în acest caz astfel de încăierări nu sînt admisibile) ci o mare majoritate de internaționali printre care (cu două excepții) cei ce s-au comportat rușinos de slab, în vîzul a mii de spectatori și a sute de mii de telespectatori, în meciul de tristă amintire cu Anglia. Desigur că nu toți jucătorii poartă o vină egală, nu toți au participat la încăierare; este foarte greu, atîcînd fiind cu brutalitate să nu încerci să te aperi. Există printre jucătorii unii provocatori notorii (nu vreau să dau nume, dar ei sînt cunoscuți în lumea rugby-ului); nu-i mai puțin adevărat că aceștia au găsit în coechipierii lor oameni care în loc să încerce să-i calmeze au fost dispuși, sau în unele cazuri au preferat chiar, să se bată în loc să joace. Sigur că arbitrul are o parte de vină; el ar fi trebuit să curme de la început orice încercare de joc brutal, să cheme la timp căpitani de echipă la ordine etc. Dar esențial este altceva: coechipierii din reprezentativa națională care au luptat pentru culorile țării, care au petrecut împreună lungi luni de cantonament, gîsindu-se față în față s-au comportat lamentabil. Nici nu mai amintesc de nenumăratele greșeli elementare de tehnică sau de lipsa totală de inteligență a jocului a unora dintre protagoniști, urcați prea repede și nemeritați pe culmile unei celebrități (relative). Ce au gîndit tinerii, adolescenții, copiii prezenți la acest meci? Ce părere și-au făcut despre acest joc și despre elita sa? Rezultatele sub orice critică obținute pe plan internațional în ultimii ani (exceptînd Cardiff-ul) nu-și găsesc oare explicația în mentalitatea acestor jucători „frunțași”? Se încearcă acreditarea ideii că meciul cu Anglia a fost un accident? Fals! El a fost urmarea firească a unei lungi abdicări, de la spiritul acestui joc, de la etica sa înaltă. Tîn să subliniez că aceste rînduri nu urmăresc nici un fel de publicitate personală. Ca fost jucător, iubesc acest sport și doresc înflorirea sa. Atît!”

Vă mulțumim pentru scrisoarea trimisă, crudă dar sinceră. Într-adevăr, a venit momentul să reflectăm serios cu toții asupra a ceea ce se mai poate face pentru acest sport atît de educativ și pentru care tineretul nostru vădește un talent vizibil. Rugby-ul a prins în toată țara; este un fapt pozitiv. Dar pentru a-l scoate din impasul moral și tehnic în care se află, trebuie să acordăm încredere tineretului, să-l selecționăm cu grijă, să-l educăm cum trebuie, să-l învățăm (ceea ce astăzi, cu ajutorul casetelor video, este mult mai ușor decît n urmă cu 30-40 ani) să joace un rugby adevărat, curat, constructiv, ofensiv, cinstit, fără brutalități. Să eliminăm cele cîteva „oi negre” care viciază adesea atmosfera jocurilor. Să convingem toți factorii implicați că rezultatele favorabile sînt urmarea firească a unui joc mai bun, a unei valori superioare și că progresul nu vine de la sine ci este consecința unei munci responsabile și competente. Și dacă vom fi consecvenți, vor veni, în timp, și succesele.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Maradona va figura „101 la sută” în formația italiană în viitorul sezon, cu toate că asul argentinian și-a exprimat intenția de a pleca la Marsilia. ● Poate în celălalt sezon, Moggagi neexcludînd posibilitatea ca Maradona să părăsească Peninsula înaintea de 1993, anul în care îi expiră contractul cu Napoli. ● Parlamentul grec va vota, în curînd, o lege pentru crearea unui „Organism privind candidatura Ateiei la organizarea Jocurilor Olimpice din 1996”, instituție ce

va fi dotată cu un buget de 1 miliard de dolari, necesari creării echipamentelor sportive, lucrărilor de telecomunicații și mijloacelor de informare consacrate Olimpiadei jubiliare. ● După cum se știe, J.O. moderne au debutat în 1896 la Atena, capitala leagănului olimpmismului făcîndu-și un titlu de glorie din gîzduirea, după un secol, a întrecerilor desfășurate sub semnul celor 5 cercuri îngemănate.

LUCIAN OPREA ■

Toată lumea face sport

● După turneul european ale cărui rezultate au fost considerate, pe bună dreptate, catastrofale de către majoritatea comentatorilor, reprezentativa de fotbal a Braziliei a reușit să eucerească tradiționalul trofeu sud-american „Cupa America”, reinnoind, la exact 4 decenii de la precedentul succes, victoria în această competiție. În fapt, brazilienii n-au mai cîștigat turneul, inaugurat în 1916, decît de 3 ori: în 1919, 1922 și 1949, ultima oară înregistrînd cel mai categoric scor într-un meci decisiv: 7-0 cu Paraguay. Aceeași echipă, însă, pierdea în 1950, pe „Maracana”, titlul suprem în favoarea Uruguayului (2-1 pentru formația „celestă”), una dintre cele mai mari drame ale stadionului, cînd, printre altele, milioane de exemplare de ziare carioace deja tipărite cu portretele „campionilor lumii” au fost trimise la topit. ● Actuala victorie a Braziliei nu spune mare lucru în perspectiva turneului final al „Cupelor Mondiale” de

anul viitor, statisticile lăsînd să se vadă că valorile consacrate în cele două competiții au fost cu totul diferite... ● Și astfel, parcă îi dăm dreptate mexicanului Hugo Sanchez, care declară deunăzi: „Cupa America este o farsă!” ● Canadianul Ben Johnson va mai figura, după toate probabilitățile, doar pînă în septembrie acest an pe tablourile recordmenilor și campionilor mondiali, întrucît la începutul lunii respective Congresul Federației internaționale de atletism (IAAF) urmează să adopte un nou cod antidopaj. În document figurează, între altele, și prevederile conform cărora unui atlet găsit pozitiv i se vor retrage toate recordurile — mondiale, continentale sau naționale — și toate titlurile cîștigate cu încălcarea regulamentelor internaționale. Crearea unei noi reglementări, intitulată „Controlul consumului de produse farmaceutice”, confiscarea primelor și distincțiilor obținute prin fraudă, examene antidoping pentru sportivi care revin după o suspendare, introducerea controalelor inopinate

sînt alte prevederi mai importante ale viitorului document, care reprezintă un excelent exemplu de fermitate în lupta cu acest fenomen grav al sportului contemporan. ● Fost antrenor al reprezentativei de fotbal a Franței în perioada sa cea mai fastă, director tehnic la Olympique Marsilia, echipă abia revenită pe prima scenă, pe care a dus-o anul acesta la cucerirea titlului și a „Cupelor Franței”, celebrul tehnician Michel Hidalgo a fost promovât, ca să spunem așa, urmînd să îndeplinească o funcție administrativă. ● Am fost însărcinat de președintele Bernard Tapie, a arătat Hidalgo, cu coordonarea lucrărilor pentru construirea unui nou sediu al clubului, a centrului de juniori și copil și, mai ales, a unui stadion de 60-65 000 locuri. ● Îndepărtarea fostului selecționer național de la treburile tehnice ale echipei este legată, apreciază comentatorii, de esuarea tratativelor privind angajarea argentinianului Diego Maradona, tratative conduse de Hidalgo. Recent, managerul lui A.C. Napoli, Luciano Moggagi, a precizat că

Modestele dar atît de folositele refugii de tramvai au sîrînit de-a lungul anilor numeroase controverse. Unii, considerîndu-le obstacole mai mult decît periculoase, le-au tîntuit la stîlpul infamiei. Alții le-au recunoscut, fără drept de apel, utilitatea pentru mașinile care nu mai trebuiau să aștepte în stațiile tramvaelor pînă la punerea în mișcare a garniturilor. Un calcul deloc complicat, care are în vedere zecile de mii de automobile obligate să zăbovească doar cîte un minut pe zi în miile de stații existente numai în Capitală (azi din fericire majoritatea avînd refugii) pînă la plecarea trenurilor electrice, ne-ar oferi un răspuns deloc optimist. Pentru simplul motiv că ar rezulta o cantitate imensă de timp pierdut cu toate consecințele. Ușor de imaginat. Așteptînd vagoanele cuplate între ele la adăpostul acestor dreptunghiuri de beton și asfalt, pietonii sînt mai în siguranță decît împrăștiati pe suprafața carosabilă. Cînd vremea e nesuferită, și devine chiar haină, ceața, ploaia, ninsoarea, transformă siluetele pietonilor în niște umbre vagi. Ediliile n-au scăpat din vedere asemenea circumstanțe răutăcioase. Au instalat tablete albastre cu să-

geți albe care prînd viață sub efectul luminii farurilor restituiînd cu generozitate străluciri de avertizare în direcția ochilor celor din mașini. Este imposibil să nu vezi adăposturile — insule și pe cei ce adăstă — ele. S-au instalat chiar și un fel de parapeți zdraveni ce rezistă chiar și la asaltul unor mastodonti. În plus, pentru că pe lume nu se poate să nu existe neatenți, distrați, somnoroși, s-au amenajat din beton niște obstacole dispuse paralel și oblice față de axul străzii. În momentul cînd roțile „Zeului” pătrund pe aceste avanposturi de beton, soferul e zgîlțit de zici că frisoanele unei febre de 40 de grade au pus stăpînire pe el. Iși dă imediat seama că a intrat în „ofsaide” rutiere, adică se apropie de un refugiu. Bannalele lacăte și incuietori nu sînt puse pentru hoști. Așa și cu refugiiile de tramvai. Ele sînt amenajări normale pentru soferi normali. Scopul lor e de a-i ajuta, de a-i ghida în circulația urbană unde pilotul e obligat „să consume” o „cantitate de atenție” de cîteva ori mai mare decît pe drumurile din afara orașelor. Cum să-l judecăm atunci pe tehnicianul care în toată cheful și-a amintit de faimoasa lui casetă video pe

care a ținut cu tot dinadînsul să o prezinte invitaților? S-a urcat la volanul cailor ce-l așteptau gata înșeuaiți și adăpați cu prețioasa hidrocarbură. A pornit-o apoi valvîrtej spre cartierul aflat exact în extremita-

Cronica șoselei

Cosiți pe refugiu

tea opusă a citadelei. „Nu știu cum se făcea, povestea ulterior temerarul (a se citi inconștientul) că toate obiectele fixe sau mobile de pe drum le vedeam duble. Cele în mișcare mi se păreau că stau, cele imobile îmi dădeau impresia că fug de mine sau, mai rău, că se îndreaptă spre mașina mea”. Dacă omul nostru aflat aproape de coma

alcoolică „ataca” refugiiul frontal, mașina, poate și soferul, își lăsau oasele înfipte în parapeți și nu era nici o pagubă, fiindcă se salvau patru oameni de la moarte, doi adulți și doi copii absolut nevinovați. Automobilul scăpat din hături a procedat ca un cal înspăimîntat la vederea colțului unui lup flămînd. A năvălit peste insula de beton prin partea laterală. Oamenii au fost luați pe nepregătite. Toți stăteau cu spatele spre agresor. Priveau la tramvaiul ce se zărea străduindu-se să-l distingă numărul. Soferul a doborât pe cei patru zdrobindu-i apoi cu roțile. Și-a văzut de drum în pofida farurilor și parbrizului transformate în tîndări. Se știe doar că lășitatea face casă bună deseori cu inconștiența. A dispărut în noapte lăsîndu-i pe toți cei ce fuseseră martori la teribila întîmplare înmărmuriți. Scena s-a consumat în cîteva secunde. Organele în drept au lucrat aidoma unui mecanism perfect. Organizat, operativ, inteligent. Cercul în jurul celui urmărit s-a strîns tot mai mult. Așa cum o insectă tot învîrtîndu-se în jurul plasei pătânjenu-lui se lipește de pinză și apoi încercînd să scape se încurcă tot mai rău în ea, tot la fel, cei ce ne învățase pînă la cei 35 de

ani ai săi că băutura și volanul sînt incompatibile a ridicat minile sus. A urmat gama de justificări-imbecile. „N-am avut vizibilitate, cel din dreapta m-a derutat, cel din stînga m-a stîmjenit cel din față m-a orbit”. Trecuseră cîteva ore bune și în singe s-a încăpătînat să-l mai rămînă peste 2%, alcool. O secvență din acest film—cosmar a fost terifiantă. Un bărbat se apropie de grupul oamenilor ce comentau întîmplarea lîngă refugiiul arătînd aidoma unui cîmp de bătălie. Întreabă ce s-a întîmplat. I se răspunde. Își aminteste de băiețelul său trimis cu merinde și medicamente la bunica în vîrstă și bolnavă. A luat tramvaiul din stația cu pricina, dar cu mult timp în urmă. Probabil că acum e acasă. Ciudat, copilul nu s-a întors. A mai rămas să se joace probabil cu noii născuți ai sîmezei. Soția și fiica nu știu despre întîmplarea de pe refugiu aflat la nici 100 de metri de blocul lor. Cînd telefonul sună, toți tresar. Niciodată nu s-a întîmplat asta. Răspunde tatăl. Glasul de la capătul firului, grav, trist, aduce groaznică veste. Da, printre cei patru morți se află și fiul lui în vîrstă de 12 ani.

VICTOR BEDA ■

Pe scurt, foarte pe scurt

NATIONALA a plecat miercuri spre Belgia, pentru un stagi de pregătire și jocuri, alegându-și același cartier general ca anul trecut: reconfortantul complex sportiv din orașul Demerel. Din București au plecat 12 jucători: Lung, Speriatu, Dan Petrescu, Iovan, Săndoi, Rotariu, Gh. Popescu, Cristea, Ilie Dumitrescu, Hagi, Lăcătuș, Cigan — cărora li se vor alătura acolo Rednic, Andone, Mateuț, Sabău, Klein, Vaiscovi. Sint programate mai multe jocuri cu grad progresiv de dificultate, între care cu trei divizionare A belgiene. Săndoi a fost operat la umărul drept, pentru a i se repara, în sfârșit, urmările celor șase luxații pe care le-a avut în același loc. Stelea a fost învoit spre a-și pregăti cum se cuvine nunta, din 5 august. Casă de piatră și poartă ferecată! STEAUA, după jocul „de favoare” cu Nistru Chișinău, a intrat în pregătirile propriuzise — o parte din jucători fiind la lotul național, iar ceilalți — la Piatra Neamț, conduși de antrenorul Dumitru Dumitriu, Iordănescu, prezent în civil la antrenamentul de marți al lotului național, acuză recidiva unei stări de oboseală care l-a mai încercat în primăvară. Stingaciu, Mușnai și Toma Ivan (fost Bistrița, fost Farul) se pregătesc cu Steaua. DINAMO a început pregătirile în tromba, cu jocuri destul de tari: 2-0 cu Anvers, 2-1 cu Charleroi, 2-0 cu Lierse și 0-2 cu Inter Bratislava (ultimele două, în turneul de la Sedan, Franța). În pregătiri cu Dinamo se află și Dobos, Mezáros („U” Cluj-Napoca), Timofte (Jiul), Damaschin (Victoria). Cu VICTORIA se pregătesc, între alții, Cigan, Hanganu, Al. Nicolae și Orac. Zare — la Moreni. Sibiu tace și face, primindu-i în pregătiri și pe Blied, Szenes, Munteanu II și Gabor. La anul, vom avea trei echipe în Cupa U.E.F.A. ! Studentia în Cluj-Napoca este încă atrăgătoare: Suciu, Mihali, Dochia, Jenei. În această perioadă, cum spunea un mucalit interesat de oarece jucători din Regie, „Sportul studentesc a închis ștampilele!” Doi reputați antrenori au ieșit, deocamdată, din circuit: Nicușor și Tânase Dima. Să vedem ce va face în locul lor Alexandru Moldovan, la cirna Argeșului. **TURNEE ÎN PATRU.** Cel mai apropiat, la sfârșitul acestei săptămâni, în Regie. Sportul studentesc reia tradiția acestor competiții-fulgur, invitând — nu se putea altfel — celelalte două echipe studentești din divizia A, Universitatea Craiova și „U” Cluj-Napoca și Inter Sibiu. Tot în București, Dinamo va inaugura reciprocitatea prezențelor sale internaționale, invitându-le, pentru 3-4 august, pe Anvers, Standard Liège și Bari. Pe Steaua o așteaptă două serii tari: la Coruña (Spania), pe 11-13 august, cu Bayern München, Real Madrid și P.S.V. Eindhoven și la Pescara (Italia), între 17-19 august, cu Pescara, Sampdoria și Nacional Montevideo, deținătoare Cupei Intercontinentale. La Craiova se mai pregătesc Vasc (Baia Mare), Răduță (fost Sportul studentesc, fost Dunărea Călărași) și Giurcă (Rimnicu Vilcea). **GARNITURA RAPIDULUI** intră iarăși în reparație. După ce a ținut, cit și cum a putut, steagul sus în „Cupa INTERTOTO”, mult iubită echipă din Giulești traversează iarăși o perioadă critică, provocată de deraierea de pe linia clubului a mai multor jucători, plecați în căutarea altor depouri, între care Damaschin II, Constantinovici, Craiu, Toader, Cristea și abia răsaritul Ursică. Acesta, venit sub Grant cu bune intenții, se pare că a dorit doar să-și transforme aici numele în renume, făcându-și o cotă în jocurile de peșteră pe care ar vrea să și-o valorifice în altă parte. Goanță, Barba, Estinea, Rada, Minoiu, Drăghici sînt demni de toată lauda pentru gestul elementar de a fi rămas credincioși echipei în aceste momente de deusolare pe care le traversează gruparea din Giulești. În jurul lor, în mod sigur, Rapidul poate să renască. (O. ȘTIRE)

Campionatele Internaționale de lupte ale României desfășurate la sfârșitul săptămânii trecute au constituit un ultim și util test de verificare a potențialului luptătorilor ce ne vor reprezenta la Campionatele Mondiale, programate la începutul lunii septembrie în Elveția. În ciuda absenței inexplicabile a mai multor delegații ce își anunțaseră inițial participarea, concursul găzduit de sala de atletism a complexului „23 August” a avut un sport grad de dificultate generat în special de valoarea lotului Uniunii Sovietice, dar și a sportivilor din Turcia, Polonia și Iugoslavia, astfel încît fiecare victorie obținută a mărit în mod îndreptățit zestrea de puncte după care sînt cotați luptătorii în cadrul Cupei Mondiale. Judecînd după numărul de medalii obținute de reprezentanții noștri la libere și greco-romane, rezultatele pot fi considerate îmbucurătoare, speranțele antrenorilor fiind amplificate și de veștile bune ce se auzeau necontentit de la Campionatele Europene de juniori ce se desfășurau simultan în Turcia. Dar pentru că scopul concursului nu a fost acela de a strînge cu orice preț cit mai multe din medalii puse în joc, ci, așa cum spuneam, de a oferi o imagine de ansamblu a perspectivelor pe care le au luptătorii noștri acum, la început de ciclu olimpic, vom consemna foarte pe scurt cîteva opinii ale unor reputați specialiști, aflați alături de saltelele de concurs.

Speranțe la tinerete

— Tovarășe Nicolae Pavel, ce noutăți a adus acest test antrenorului lotului republican de lupte libere?

— Orice concurs aduce noutăți, deci și acesta a avut cota sa de inedit dată mai ales de victoriile obținute în fața puternicilor luptători sovietici. Concret, turneul a arătat că avem luptători tineri, talentați, mulți dintre ei cu foarte bune rezultate la nivelul juniorilor, care pot forma o echipă cel puțin la fel de puternică ca cea de acum cîteva ani.

— Cu ocazia aceasta ați definitivat lotul de libere?

— Selecția se face continuu, avîndu-se în vedere forma constant bună a sportivilor, turneele anterioare din Iugoslavia și R.D.G. fiind și ele criterii ce stau la baza selecției, la fel ca și rezultatele juniorilor la C.E.

— Ce urmează în continuare?

— Ne retragem la Buzeni unde definitivăm ultimele amănunte în vederea C.M.

Meandrele începutului

— Sînteți mulțumit de acest concurs, tovarășe Victor Dolipschi?

— De ce nu? A fost un concurs tare care ne-a ajutat să ne cîntărim mai bine forțele.

— Cum s-au comportat elevii dumneavoastră la greco-romane?

— Pentru etapa în care ne aflăm, rezultatele sînt bune. Am constatat un evident progres în pregătirea tehnico-tactică și o creștere a rezistenței specifice de concurs, elemente pe care le vom șlefui în următoarele săptămîni.

— Am senzația că nu sînteți pe deplin satisfăcut de evoluția sportivilor.

În luptă dreaptă

— Ne aflăm într-o firească perioadă de tranziție, de schimbare a generațiilor, atît la nivelul sportivilor, cit și al antrenorilor, perioadă ce se caracterizează printr-un gol de experiență, cauzat în bună parte și de noul regulament de lupte. Fiind la început de drum, e normal ca rezultatele să nu apară imediat, e nevoie de timp și muncă pentru consolidarea unei echipe.

— Dar C.M. se vor desfășura peste cîteva zile...

— Iar Jocurile Olimpice peste 3 ani. Din acest motiv, 80 la sută din componenții lotului olimpic sînt tineri sub 20 de ani ce au toate șansele ca la Barcelona să se prezinte în postura de favoriți.

— Îmi puteți da cîteva nume?

— Nu mă hazardez în pronosticuri. Notați totuși numele citorva foarte tineri luptători care au obținut deja rezultate promițătoare: Ion Dăscălescu și Sandu Marian, ambii de 17 ani, la categoria 48 kg, Valentin Rebegea la 52 kg și Constantin Dodiță la 62 kg, ambii avînd 18 ani.

— Dar la 130 kg?

— Speranța acestei categorii se numește Gabriel Petrescu.

În căutarea spectacolului

— Stimate tovarășe antrenor Ion Cernea, în calitatea dumneavoastră de director al concursului sînteți cel mai în măsură să ne spuneți care au fost părțile bune dar și cele rele ale acestei competiții.

— Concursul de azi face parte dintr-un plan mai amplu de pregătire a lotului ce ne va reprezenta la Jocurile Olimpice de la Barcelona. Din această cauză, atenția noastră s-a îndreptat spre tinerii luptători din rîndul cărora vor apărea viitorii campioni olimpici.

— Ce au mai arătat „Internaționalele” României?

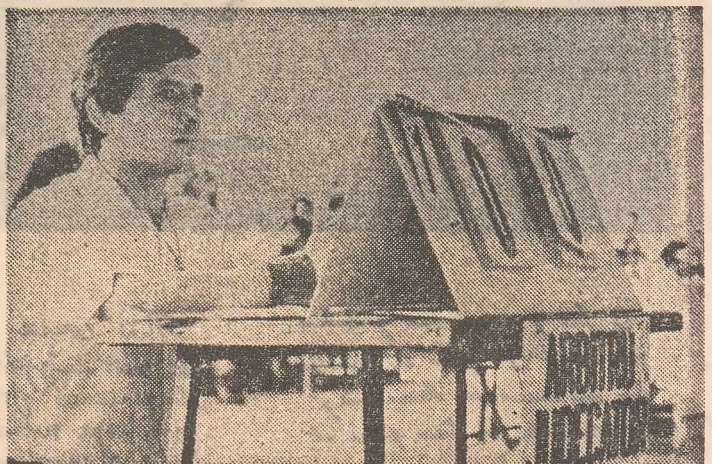
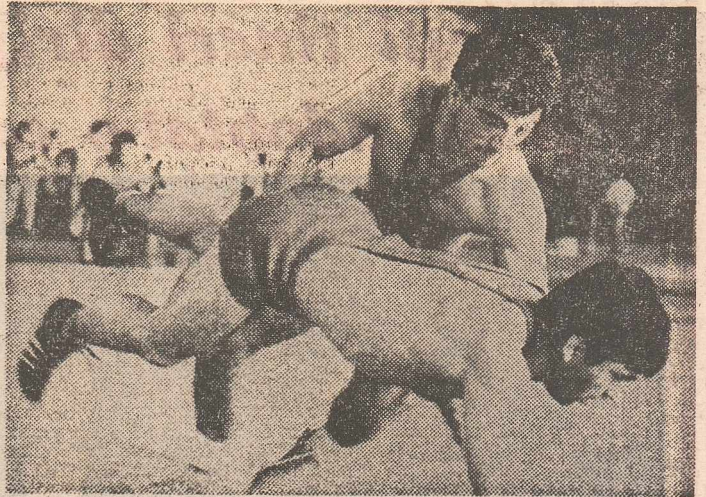
— Din păcate, ele au confirmat regresul în care se află sportul luptelor. O atestă nu doar absența spectatorilor dar și neparticiparea mai multor țări la acest ultim test de verificare înaintea Campionatelor Mondiale.

— Adevărul e că pentru un neavizat luptele nu prezintă cine știe ce spectaculozitate.

— Așa e, toamă din această cauză s-au luat mai multe măsuri de stimulare a luptei totale, la risc, o astfel de măsură fiind și limitarea partidei la o singură repriză de 5 minute. Din păcate, schimbările frecvente de regulament nu numai că nu și-au atins scopul, dar au îndepărtat spectatorii din sălile de concurs. Mai mult chiar, ele au creat o stare de confuzie și în rîndul antrenorilor, ei nemaîștiind exact în temeiul cărui regulament să-și elaboreze metodică de pregătire tactică.

— Cu alte cuvinte, am lupta dar nu știm cum. Există o soluție pentru a ieși din impas?

— O primă sugestie, pe care am prezentat-o reprezentantului federației internaționale, ar fi interzicerea oricărei schimbări de regulament pentru cel puțin 10 ani, timp absolut necesar ca și spectatorii să înțeleagă și să aprecieze toate subtilitățile acestui sport.

Așteptînd alți Berceni

— Cum s-a văzut concursul de la masa arbitrilor, Gheorghe Berceanu?

— Ca un concurs internațional la care arbitrajul trebuie să fie cit mai obiectiv, corectitudinea deciziilor fiind de fapt în interesul tuturor participanților.

— Credeam că viața de arbitru e ceva mai liniștită, dar a trebuit să pîndesc mult timp ca să vă prind într-un moment liber.

— Așa-l la lupte, e greu și pe saltea și în afara ei.

— Văzută prin prisma experienței proprii, cum vi s-a părut evoluția luptătorilor noștri?

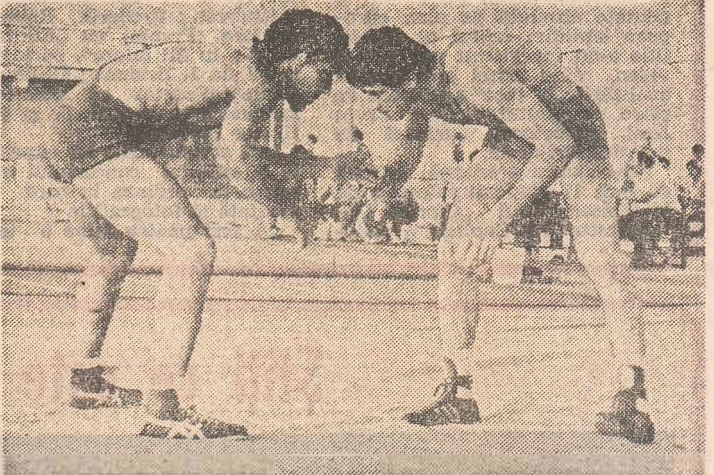
— E limpede că băieții nu sînt în formă maximă și, pe undeva, e normal să fie așa.

— Ce le reproșați?

— Tehnica rudimentară. Noul regulament stimulează realizarea punctelor tehnice, ori fără o tehnică perfectă e tot mai greu să obții victoria.

— Sînt speranțe să apară un alt luptător de talia lui Gheorghe Berceanu?

— Este o întrebare ce nu se înscrie în categoria mea de greutate. Nu știu ce să spun, eu aș dori-o din tot sufletul.

Nici o contestație

— Stimate domnule Herbert Lins, fiind reprezentantul F.I.L.A., sînteți cel mai îndreptățit să apreciați care au fost părțile bune sau rele ale turneului.

— Concursul de la București a avut doar părți bune și acest lucru m-a bucurat nespuse de mult. Organizarea a fost perfectă, nivelul întrecerilor a fost la înălțimea așteptărilor, iar arbitrajul la cota specifică marilor concursuri. Din moment ce nu a fost nevoie să soluționez nici o contestație, sînt convins că toate delegațiile participante au fost la fel de mulțumite.

— Și nu a fost nimic care să vă nemulțumească?

— Nu, totul a fost perfect.

— Eu am constatat totuși o nemulțumire a antrenorilor față de prevederile regulamentului actual de lupte.

— Aceasta este o altă problemă. Am discutat cu tehnicienii români și am constatat că părerile noastre coincid perfect. Adevărul e că pe plan mondial

sportul luptelor este într-un evident regres, spectatorii nemaîfiind atrași de această disciplină. Singurul sport care se bucură de o sporită popularitate este fotbalul, acolo toată lumea vede clar cînd e gol sau nu. La lupte însă se întîmplă adesea ca deciziile arbitrilor să lase spectatorii nedumeriți, aceștia nemaînțelegînd de partea cui înclină victoria.

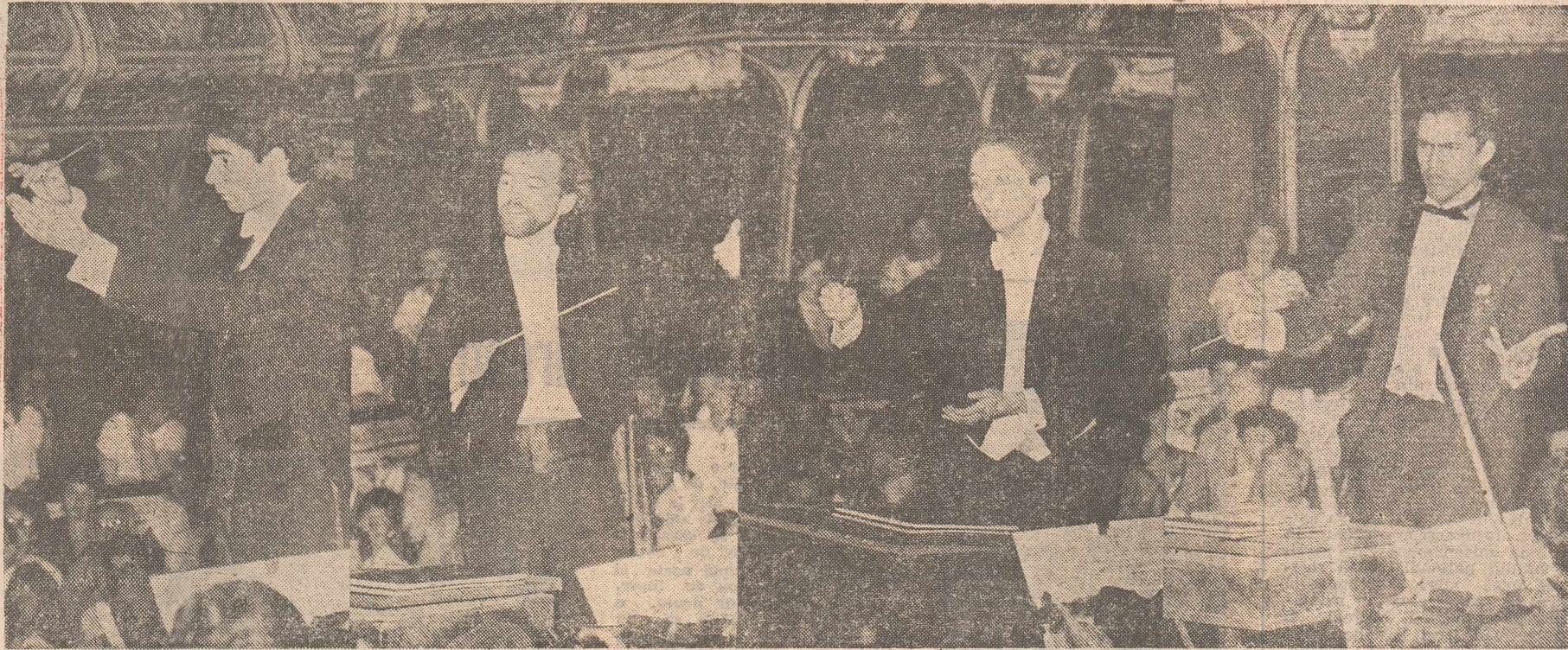
— Înțeleg că au fost introduse mai multe prevederi de regulament în scopul creșterii gradului de spectaculozitate?

— Da, e adevărat, dar față de complexitatea problemei, măsurile luate sînt insuficiente iar rezultatele nu sînt tocmai cele sperate. Cred că de un real folos ar fi televiziunea și presa sportivă care ar trebui să facă mai mult pentru popularizarea acestui sport.

— Sînt convins că așa este și de aceea sper că rîndurile de față să se constituie într-o pleoară pentru redescoperirea evidentei frumuseți a sportului luptelor. Vă mulțumesc.

Fotoreportaj de
EUGEN NEGREA

Acești tineri dirijori au găsit România minunată și au adoptat-o ca reper în biografia lor artistică

Ce fut pour moi une grande
joie de diriger pour la première
fois un concert en Roumanie,
de découvrir ce beau pays et
son peuple chaleureux.

F. B.

Oradea 17.08.89.

This course in Oradea has been
a most enjoyable and enlightening
experience for me and I can
only hope return many times to
this marvelous and friendly
country in the future.

Paul Murphy

ORADEA 17/89

Difficile sera pour moi d'oublier
la ville d'Oradea, qui me a ouvert
les portes de la culture et de la
vie musicale avec une telle
conviction, avec cette gentillesse
et cette simplicité, avec cette
amabilité et cette

André Schmitt

C'est la première fois que je viens en
Roumanie. Le hasard de l'histoire
a bien voulu décider que c'est dans ce
pays aux significations musicales que
ma carrière vaait son cours.

Je rouais à bientôt

[Signature]

Prestigioasa Filarmonică de
Stat din Oradea, al cărei colec-
tiv este distins cu Ordinul „Me-
ritul Cultural” clasa I a oferit,
nu de mult, un concert simfonic
de închidere a cursului interna-
țional de practică dirijorală, atât
în sala Teatrului de Stat cit și
în stațiunea Băile Felix. Ca o
noutate absolută pe plan euro-
pean amintim faptul că repeti-
țiile s-au înregistrat pe casete
video, dând astfel posibilitatea
analizării „la rece” a acestora de
către cunoscutul dirijor Ervin
Acel, directorul cursului de
practică dirijorală.

Filarmonica orădeană, întărită
cu încă 17 studenți talentați de
la Conservatorul „Ciprian Po-
rumbescu” din Capitală a prile-

juit un fericit și emoționant pri-
lej de a debuta la pupitrul or-
chestrei toți cei patru dirijori:
Andreea Riderelli (Italia) cu
„Preludiu și moartea Isoldei” de
R. Wagner; Paul Murphy (An-
glia) cu „Simfonia a III-a în
Mi bemol major (Eroica)” par-
tea III și IV de Ludwig van
Beethoven; Frederik Rabema-
nanjara (Franța) cu „Simfonia
a IV-a în Mi minor”, partea III
și IV de J. Brahms; Guillaume
Boulay (Franța) cu „Simfonia
fantastică” partea II, IV și V de
Hector Berlioz.

Iată și mărturiile lor exprima-
te la sfârșitul concertului tran-
scrise în ordinea în care vi-i
prezintă și fotografiile:

„A fost pentru mine o mare

bucurie să dirijez pentru prima
oară un concert în România, de
a descoperi această frumoasă
țară precum și poporul ei căldu-
ros” (Guillaume Boulay).

„Acest curs în Oradea a fost
cea mai îmbucurătoare și înăl-
țătoare experiență pentru mine
sper să mă reintorc, de mai
multe ori, în această minunată
și prietenoasă țară, pe viitor”
(Paul Murphy).

„Imi va fi nespun de greu să
uit vreodată orașul Oradea, cu
publicul său atât de călduros,
de frățesc, de simplu și de pro-
fund” (Andreea Riderelli).

„Este pentru prima dată cind
vin în România. Hazardul isto-
ricii a decis fără nicio îndoială
ca din această țară cu semniifi-

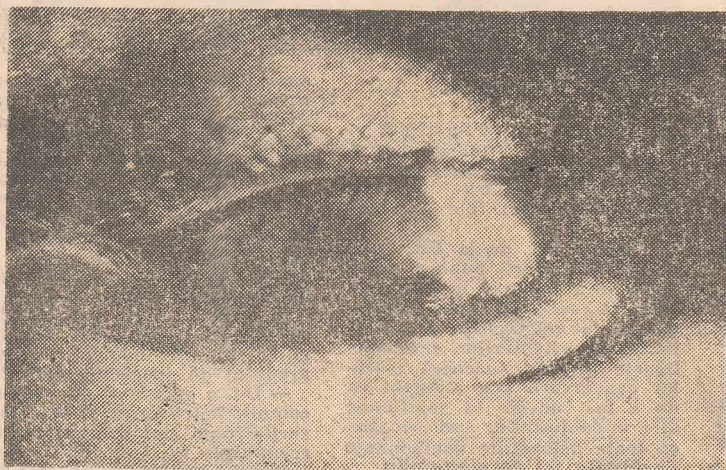
cații magice cariera mea să-și
vadă viitorul” (Frederik Rabe-
mananjara —asistent la Metro-
politan Opera din New York).

Așadar, prima ediție a cursu-
lui internațional de practică diri-
jorală a debutat sub auspicii fa-
vorable și promițătoare, acest
lucru servind și la cunoașterea
multor și talentați compozitori
români în străinătate prin ti-
nerii dirijori care debutează la
pupitrul orchestrei în patria lui
George Enescu, atât de iubit și
apreciat de către toți cei patru
oaspeți. Cursul de practică diri-
jorală a fost încununat, în fi-
nal, prin participarea tinerilor
dirijori români la susținerea
unui concert în stațiunea Băile

Felix, după cum urmează: Ro-
miea Rambu cu Rapsodia I în
La major de George Enescu,
Dan Rațiu cu Simfonia a III-a
de Beethoven, partea I, Cristian
Staicu cu Trei dansuri românești
de Th. Rogalski și Cristian Nea-
gu cu Simfonia nr. 40 în Sol
minor de W.A. Mozart.

PAȘCU BALACI ■

Știți ce este un DIADUPLICATOR?

Răspunsul se află și în aceste imagini, iar detalii veți găsi la pagina 7

Flacăra, Redacția: București, Piața Scintei 1, casuța poștală 3 312, cod 71 311. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, interioare; Actualitatea politică: 25 60; Economie: 21 28; Cultură, știință, învățământ: 14 57; Cetățenești: 14 53; Scrisori: 25 42; Reportaj-informații: 25 60; Sport: 17 00; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presă București, Calea Griviței nr. 64-66.